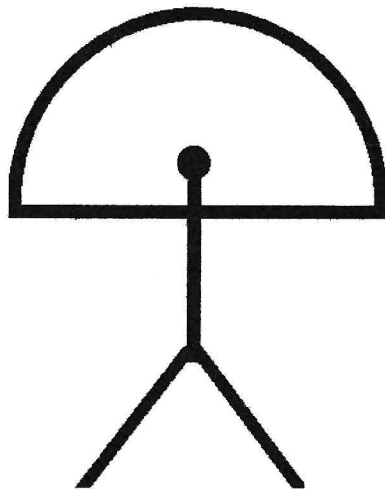

Dagboek van een reiziger

op weg

naar

zon, licht en water

**Fietstocht 1998
Stes Marie de la Mer
J. Blokhuis**

SAINTES MARIES DE LA MER
CAPITALE DE LA CAMARGUE

BOUCHES DU RHÔNE ®
La Provence

Inleiding.

Is het mogelijk om te fietsen van Nederland naar de Middellandse zee? Is het mogelijk om daarbij het drukke verkeer te mijden en te gaan langs stille wegen? Zou het ook mogelijk zijn de hoge passen van de Vogezen en de Jura te kunnen mijden? Dit alles is mogelijk met het fietsboekje van het Landelijk Fietsplatvorm: **de Groene weg naar de Middellandse zee.**

Een route die grotendeels over kleine en rustige wegen gaat, waarbij de nadruk ligt op de natuur. Als de Jura achter de wielen ligt, komt de cultuur wat meer aan bod. En ook heel belangrijk: de 600 meter wordt niet overschreden.

Na een lange winterperiode begint in de maanden januari en februari het fietsersbloed weer te stromen. Kaarten worden voor de dag gehaald en plannen gemaakt. Ik ben al in verschillende landen van Europa geweest. Op die fietstochten heb ik vele malen de regenboog gezien. De regenboog die een fascinerend verschijnsel is, een oeroud teken voor het volmaakte geluk. De regenboog, ij mengsel van lucht, licht en water, vluchtige elementen in vergelijking met de grauwe vaste aarde, maar hierdoor des te boeiender.

Licht, lucht en water, deze elementen zijn het de een tocht naar de Middellandse zee, de Provence tot een aantrekkelijk reisdoel maken. Het licht is daar in die zuidelijke streken fel, maar midden op de dag doet dit licht te felle kleuren veranderen. De kleuren van de daken, muren en de planten veranderen in pasteltinten. Het landschap krijgt daardoor een zachte uitstraling. Bloeiende lavendelstruiken en de fier omhoog wijzende zonnebloemen geven een bepaalde sfeer. Ook de ruisende en met de wind mee wiegende bamboeplanten laten je merken dat je echt niet meer in Nederland bent.

Kunstenaars en zoonanbidders worden door de Provence aangetrokken als een magneet. Van Gogh, de schilder die door de Provence een krankzinnig makende inspiratie kreeg. De Provence die ook de bakermat van onze beschaving is, want vele steden en dorpen zijn gesticht door de Kelten of door de Romeinen. Als je naar de Middellandse zee fietst, ga je naar de oorsprong van Europa. Op zoek naar de oeroude wortels die er misschien nog te vinden zijn. Op zoek naar het geluk dat al velen voor je hebben geprobeerd te vinden.

De plaats waar nu Stes. Maries-de-la-Mer ligt, dus aan het strand van de Camargue bij de monding van de Petit Rhône. Daar landde ca. 40 na Chr een bootje met daarin een aantal vluchtelingen uit Palestina. Het waren Maria-Jacobe, Maria van Salomé, Lazarus, Martha, Maria Magdalena en de kleurlingen Sara, dienaressen van de beide Maria's. Eenmaal geland ging dit groepje uit elkaar en begon Christelijk zendingswerk te bedrijven in de Provence. Dat - zoals de naam al aangeeft - toen een provincie was van het Romeinse Rijk. De beide Maria's, dus Maria Jacobea en Maria van Salomé, en hun dienaar Sara bleven in de Camargue en zijn daar gestorven en begraven.

Al snel genoten de graven grote verering. In het bijzonder dat van Sara die - waarschijnlijk vanwege haar donkere huidskleur - patrones werd van de mensen die nu zigeuners worden genoemd. Deze graven trokken ook belangstelling van piraten. De bewoners van de streek openden ze daarom en brachten de stoffelijke resten in veiligheid en verborgen ze elders onder de grond.

In 1448 liet koning René deze resten verzamelen en verpakken in een aantal vergulde schrijnen. Zo is in en rond de kerk van Stes. Maries-de-la-Mer een vereering tot op de huidige dag levend gebleven, vooral de jaarlijkse bedevaart met processie op 24 en 25 mei. De attributen die hierbij op de schouders worden megedragen, staan de rest van het jaar uitgesteld in de kerk.

Voorbereidingen.

Fietstochten die een langere periode beslaan, vergen veel voorbereidingen. Allereerst de route. Ik ben altijd op zoek naar boekjes waarin de een bepaalde route staat. Zo'n boekje is handig, je hoeft dan niet een hele vracht aan kaarten mee te nemen en meestal staat er erg veel toeristische informatie in. Zo'n boekje lees ik een paar maal door. Dan ga ik naar de bibliotheek om nog meer boeken te vinden van de streken waar ik door zal komen. Daardoor krijg ik een idee hoe lang de tocht hoogstwaarschijnlijk zal gaan duren. Ik neem daar ruimschoots de tijd voor, want ik houd niet van racen op de fiets en wil graag heel veel dingen onderweg zien. De praktijk heeft mij geleerd dat ik meestal niet meer dan 500 kilometer in een week afleg.

Dan is de fiets natuurlijk ook heel erg belangrijk, het is het vervoermiddel. Dit jaar bleek de fiets die ik al jaren gebruik een vervelend gebrek te vertonen. Een hinderlijk gekraak. Als je vele vele kilometers op je fiets zal gaan zitten, dan gaat dat gekraak op den duur heel hinderlijk worden. Dus kocht ik bij de plaatselijke fietsenmaker een nieuwe Koga Traveller. Betere remmen, meer versnellingen en een ander stuur plus een uitgekiend frame beloofden veel comfort. Door de vorm van de achter dragers was het onmogelijk om de bagagekar te monteren. Dus ga ik weer met de fietstassen opstap en met m'n kleine katoenen tentje van Erdman Schmidt.

De tocht.

Zaterdag 23 mei

Om tien voor zeven zit ik op de fiets om e grote tocht naar Stes. Maries-de-la-Mer te beginnen. Fietsen met fietstassen geeft weer dat heerlijke gevoel van langzaam op gang komen. Ook het gevoel als je weer op gang bent dat je niet te stuiten bent. Via Baak en Drempt kom ik in Wehl. Zo vroeg op de zaterdagmorgen is alles nog in vredige rust. In Wehl raak ik even de route kwijt, maar dat mag niet hinderen, ik bent op weg. Beek is een dorpje waar je nog even voor de Duitse grens boodschappen kunt doen en ik koop daar de ingrediënten voor de

warme maaltijd. Even buiten Beek is daar de eerste helling van de grote tocht. Voordat ik de helling ga bestijgen zit ik op een bankje en kijk uit over Beek. Vele fietsers op hun sportfietsen sjezen voorbij. Dan ga ik ook weer verder. De eerste helling valt mij niet mee, ik heb 23 kilo bij me en ben nog niet getraind. Het is geen wedstrijd en langzaam maar zeker kom ik boven. Bij Stokkum ga ik de grens met Duitsland over. Als je daar op het bruggetje van het Grens Kanaal staat zie je het Montferland omhoog komen uit het dal van de Rijn.

De eerste stad in Duitsland is Emmerik. Dat stadje laat ik letterlijk links liggen en ga meteen de brug van de Rijn over. Even over de brug is een parkeerplaats met picknickbanken. Ik zet daar koffie en geniet van het uitzicht. De eerste keer dat je onderweg koffie zet, is een heel bijzondere, het is het teken dat je nu echt weg bent.

In Duitsland hebben de uiterwaarden ook zo hun charme. Kleine smalle slingereende weggetjes die af en toe omhooggaan en weer afdalen naar een oude Rijn strang.

De volgende stad in Duitsland is Goch. Dwars gaat de route er doorheen. In een parkje langs de Niers eet ik mijn eerste boterhammetjes op en langzaam begint het wat te druppen. Zittende onder een boom op een bankje heb ik er geen last van. Als de regen mindert ga ik weer verder. Even buiten Goch zie ik een zwart geblakerde boom. Nog niet zo lang geleden is hier iemand met z'n auto uit de bocht gevlogen en z'n leven kwam tot stilstand bij deze boom. Er is een kruis aan de boom getimmerd en er staat een bos bloemen onder. Ik hoop niet dat mijn tocht op een soort gelijke manier zal eindigen.

Via een slecht zandpad kom ik de provincie Limburg, dus Nederland weer binnen. In Nieuw-Bergen aan de Maas ga ik even de kerk binnen. Een pastoor is voorbereidingen aan het treffen voor de mis van 5 uur. Ik zit en kijk, dit is de eerste kerk die ik op mijn tocht aan doe. Hoeveel zou ik er nog zien?

Dan de Maas over naar de landgoedcamping bij Geijsteren. Ik vind een plaatsje aan de Maas. 's Avonds blijkt het dat mijn sleutelmaatje uit elkaar ligt. De moeren en bouten zijn alleen aan de draaien met een inbussleutel en die zit aan het sleutelmaatje. Ik ga aan iemand zo'n inbussleuteltje vragen en raak onmiddellijk met de mensen in gesprek. Ze bewonderen de fiets en ik vertel dat ik op weg ben naar Zuid-Frankrijk en dat ik er twee maanden over wil doen.

Zondag 24 mei

Als ik de volgende morgen de tent open doe is alles in de mist. De Maas is amper te zien en de tent is kletsnat. Ik heb dus een katoenen tentje bij me, dus dat betekent meer gewicht. De spullen pak ik in en intussen komt iemand mij nog een compliment maken over mijn tentje. Dat is wel een aardig tegenwicht voor een nat tentje. Gedurende de eerste dagen is een mens een paar morgen druk in de weer om zijn fietstassen anders te organiseren. Zware dingen onderin. Dingen die je onderweg nodig hebt bovenop. Links niet zwaarder dan rechts enzovoort. Met de regenbroek aan ga ik op weg. Ik wil kasteel Ooyen gaan bekijken, maar het blijkt nu een kampeercentrum te zijn. Alleen de tuin aan de kant van de weg is waard om een plaatje van te maken. In het winkeltje koop ik

een maaltijd, want het immers zondag en verderop zal wel geen winkel open zijn. Langs allerlei mooie binnen weggetje kom ik in Grubbenvorst. Vlak voor dat plaatsje zie ik twee wandelaars met een St. Jacobsvlaggetje achter op hun rugzak. Ik stop en vraag of ze op weg zijn naar Santiago de Compostella in Spanje. Nee, dat zijn ze niet. Ze zijn daar al eerder geweest en nu zijn ze zo maar nu wandelen ze zomaar wat. We vertellen elkaar van onze ervaringen en wensen elkaar een goede tocht. In Grubbenvorst zie ik een terrasje met een uitnodigend bord ervoor: koffie en Limburgse vlaai. Als ik op het terrasje zit komen er twee wandelaars bij me zitten die het Pieterpad lopen. Ook zij doen zicht te goed aan de koffie en de vlaai. Al pratende concluderen we, dat het gaan langs de wegen en de ontmoetingen met mensen een heel erg belangrijk onderdeel is van iedere tocht.

Even voor Venlo kom ik weer langs de kapel van Onze Lieve Vrouwe van Genoot. Ook nu loop ik hier weer even binnen en omdat het zondag is, ben ik niet de enige die dat doet. De mensen steken kaarsen aan en prevelen hun gebeden. De weg slingert verder langs de Maas. Prachtige vergezichten zie je onderweg. Af en toe een bankje waar ik even stop om het landschap op mij te laten inwerken. Op de pont bij Kessel ontmoet ik twee fietsers die op weg zijn naar Cahors in Frankrijk. Zij fietsen de route die ik in 1996 heb gevolgd. Zij zijn een jaar of wat eerder naar de Middellandse zee gefietst. De vrouw laat trots haar zigeuner-armband zien die in Stes. Maries-de-la-Mer heeft gekocht. Hij vertelt dat het aankomen bij de Middellandse zee een ontgoocheling voor hen was geweest. Geen comité van ontvangst of iets dergelijks. Die avond zet ik mijn tentje op bij een boer in Swalmen. Het veldje is hobbelig, maar het uitzicht op de boerderij en het riviertje de Swalm vergoedt veel.

Maandag 25 mei

De volgende morgen gaat het weer verder langs de 3b richting Maastricht. Ik kom weer in Asselt aan de Maas. Het Rozen kerkje staat er nog net zo bij als twee jaar geleden. Dia's worden gemaakt en ik ga op weg naar Roermond. Door Roermond zwerf ik straatje in straatje uit. Het is maandagmorgen, dus de straten zijn uitgestorven. In de Munsterkerk is de dienst net afgelopen. Aan de rand van de stad op een muur van de stadsomwalling drink ik wat. Dan ga ik verder en aan het kanaal komt de zon eindelijk eens door en maak in koffie. Het smaakt heerlijk. Ik besef dat ik steeds meer en meer van mijn huis en de gedachten daaraan los begin te komen. Ik maak een klein omweggetje over Horn. Daar staat een kasteel met er vlakbij een mooie boerderij. Ik bekijk ook nog twee molens en dan wee via de route verder. Langs prachtige weggetjes en mooie boerderijen. In Maasbracht zit ik een tijd aan de kant van de haven. Terwijl ik mijn boterhammetje opeet, komt een oude schipper mij vertellen, dat als ik zo blijf zitten ik niet erg veel verder zal komen. We praten over de schippersbeurs en dat hij het jammer vindt dat die zal verdwijnen. Schippers de niet zo erg kapitaalkrchtig zijn, zullen nu wel gauw van het toneel verdwijnen. De groten zullen alle vrachten gaan opslokken. De bedrijvigheid hier is ook ten dode opgeschreven. Hi schudt zijn hoofd en wenst mij veel sterkte voor onderweg.

Het volgende plaatsje is Stevensweert. Een leuk oud plaatsje met kinderkopjes en veel oude huizen. Bij de Maas wijst een kanon dreigend in de richting van België. Als ik daar sta begint het weer te regenen en voor de zoveelste keer trek ik de regenspullen maar weer aan. Overal ontstaan er in het landschap grote gaten. Overal is men grind aan het winnen. Daarom lukt het me nu eindelijk om bij Ohé en Laak eens niet verkeerd te fietsen. De weg die ik abusievelijk altijd neem is weg, bestaat gewoon niet meer. Een volgend leuk plaatsje is Urmond, oude dorpspompen en lantaarns staan links en rechts van de weg. De huizen zijn mooi gerestaureerd en vertonen speklagen. Tussen de gewone bakstenen heeft men een laag van witte zandstenen gemetseld. Tot nu toe is de weg goed te vinden geweest. Bij Elsloo gaat de weg steil naar beneden en het blijkt dat in de helling stratemakers aan het werk zijn. Het is niet mogelijk om verder te gaan. Als ik dat vraag roepen ze me toe dat er iets verder terug een trap naar beneden is. Ik bekijk die trap eens en concludeer, dat het de enige mogelijkheid is om benden te komen. Voorzichtig daal ik de trap af en ben dus blij dat ik de bagagekar niet bij me heb. Dan weer verder. In de buurt van Stein zie ik fjorden in de uiterwaarden van de Maas grazen. Er hangt een bepaalde sfeer, grasland met bomen er omheen en paarden die vredig staan de grazen. Als ik afstap om een dia te maken komen ze naar me toe. Een man die z'n hondje aan het uitlaten is komt bij me staan. Hij begint zo maar te vertellen dat het er hier in 1993 om heeft gespannen. Vragend kijk ik hem aan. Hij vertelt over het hoge water van 1993. Bijna was het dorp Groot-Meers onder water gelopen. Hij spreekt ook zijn ergernis uit over het feit dat veel mensen nog niets van de schadevergoeding hebben gezien. We nemen afscheid. Dan mis ik een bordje en ga dus te ver. Op de kaart zie ik dat ik ook bij Itteren het kanaal over kan. Ik wil Itteren en Borgharen nu wel eens zien. De twee dorpen die altijd zo te lijden hebben van het hoge water van de Maas. Tussen Itteren en Borgharen fiets ik langs de Maas. Rechts zie ik de Belgische heuvels en links die van Zuid-Limburg. In Borgharen begint het werkelijk te gieten en ik schuil onder een boom. Terwijl ik daar zo sta, zie ik dat iemand naar mij staat te gluren. De gordijnen van het huis aan de overkant zie ik bewegen. In Maastricht fiets ik eerst naar het V.V.V.-kantoor. Daar vraag ik hoe ik het beste bij de camping op de Dousberg kan komen. Met fietsersbordjes is dat in de stad aangegeven. Als ik weer buitenkom regent het weer met pijpestelen. In de buurt van de oude brug over de Maas zie ik een restaurantje. Het heeft een mooie naam: het Pothuis. Ik bestel eerst maar eens koffie en abrikozenvlaai met slagroom. Ik zit buiten onder een groot soort afdak. Als de regen mindert, ga ik de camping opzoeken. De camping ligt op de Dousberg, dus dat betekent klimmen. De camping is bijna verlaten en op een afgelegen plekje, net niet onder de bomen, zet ik m'n tentje neer. Het is niet erg warm, maar de sanitairruimte is verwarmd.

Dinsdag 26 mei

Vandaag ga ik naar de stad. Het blijkt dat de stadsbus voor de camping stopt, dus ga ik niet met de fiets. Op de Markt stap ik uit en ben even mijn oriëntatie kwijt. Met behulp van bordjes vind ik mijn weg naar de binnenstad. Onderweg

word ik door een Turk aangesproken. Hij nodigt mij uit om met hem koffie te gaan drinken. In de Hema zoeken we een tafeltje uit en hij staat erop om mijn koffie te betalen. We raken in gesprek en hij blijkt Zutphen wel te kennen, omdat hij in Apeldoorn gewoond heeft. Honderd uit vertelt hij over seks en wil van mij van alles weten. Ik voel wel aan welke kant hij uit wil en vraag hem of hij kinderen heeft. Daar heeft hij er een heleboel van. Hij heeft ook een volkstuin. Hij is niet van het eerste onderwerp af te brengen. Dan heb ik er genoeg van en ga er vandoor. Hoe bestaat het dat je met een wildvreemd iemand over dit soort dingen in de Hema gaat zitten praten. Mijn horloge is stil blijven staan, dus ga ik op zoek naar een batterij. Al fotograferend loop ik door de stad. De Onze Lieve Vrouwe ter Sterre vind ik één van de boeiendste plekken van de stad. De mensen lopen de hele dag in en uit. Voor het reusachtige beeld van Maria staan een heleboel kaarsen te branden. Ook ik steek een kaars aan en ga naar het beeld zitten kijken. Daarna dwaal ik weer door de stad en kom bij de St. Servaes. De kerk is van binnen en van buiten helemaal gerestaureerd. Ik vind het er te mooi uitzien. Bij veel restauraties zien er zo mooi uit, dat het bijna onmenselijk is geworden. In de crypte van St. Servaes is nog wel de oude tijd te bespeuren. De schrijn van St. Servaes staat in een kleine nis, geflankeerd door paaskaarsen. In de schatkamer bekijk ik nog veel meer moois. Zilveren en gouden schrijnen, oude habijten en oude kruisbeelden. Ik kom onder de indruk van al dat moois. Ik maak zoveel dia's dat ik besluit om nog wat rolletjes te kopen. Daarna loop ik langs de Jeker de stad weer in. Op verschillende plaatsen staan huizen over de Jeker heen gebouwd. Bij de Muziekschool zitten muzikanten te oefenen. Ze hebben kennelijk een examen. Heel gezellig klinkt dat, terwijl ik op bankje zit toe te kijken. Met de bus ga ik terug naar de camping. Die avond komen twee fietsers en zetten hun tentje op. We raken in gesprek en ze vertellen dat ze op weg zijn naar Florence. Ze willen dat ook rustig aan doen. In twee maanden moet het mogelijk zijn om daar te komen.

Woensdag 27 mei

Vanmorgen wees de thermometer slechts 10 graden aan. Koud ik heb het niet gehad. De tent ligt heerlijk warm en de donzen slaapzak is ook heerlijk. Vandaag dus België in. Ik daal de Dousberg weer af. Ik doe in Wijck boodschappen en wissel mijn guldens bij de PTT om voor Belgische franken. Dan ga de Maas weer over via de oude brug. Aan de overkant zit ik even op een bankje en geniet van het uitzicht op Maastricht. Het zal lang duren voordat ik in Nederland weer terug zal zijn. Aanvankelijk gaat alles goed, maar op een splitsing bij een kapelletje zit ik zeker te slapen. Ik kom niet in Oost-Maarland maar in Rijckholt terecht. Terug fietsen die ik niet, maar scharrel wat rond. Met behulp van de kaart en als oriëntatiepunt de snelweg vind ik de route weer terug. Mesch ligt aan de grens en op een bankje met uitzicht op Mesch zet ik koffie. Heerlijk. Onder toezicht oog van een Christusbeeld zit ik daar te genieten. Dan weer verder. Even verderop zie ik dat er nog een soort grens te zien is. Twee betonnen bakken staan links en rechts van de weg. Met een auto kun je hier niet tussendoor. Met de fiets is het geen probleem. Deze betonnen bakken staan hier om te

voorkomen dat Nederlandse ouders met auto's over dit smalle weggetje naar een Vlaamse school brengen! De noordelijke hellingen van de Ardennen zijn berucht om de steile hellingen. Je moet van bijna zeeniveau naar 500 meter klimmen. De eerste echte helling is in 's-Gravenvoeren bij de Renault garage. Links naast de weg stroomt een beekje en daaraan zie ik hoe het omhoog gaat. Het eerste belangrijke gebouw dat ik in België tegenkom is Abbaye Val-Dieu. In deze abdij wonen sinds 1844 weer monniken, Cisterciënsers. Het klooster ligt diep in een dal verscholen achter dik geboomte. Ik zet de fiets in de toegangspoort, want het is weer eens gaan regenen. Achter de poort ligt een groot plein omringd door kloostergebouwen. Rechts naast de ingang is een winkeltje. Daar verkoopt men allerlei religieuze kunst, boeken, cd's en nog veel meer. De kerk van het klooster is omgetoverd tot een concertzaal, want alle stoelen staan de verkeerde kant uit. Gericht naar een podium waar grootse dingen kunnen plaatsvinden. De korenmolen is nu een restaurant waar je voor veel geld wel erg lekker kunt eten. Via een steile helling kom ik in Clermont. In 1996 ben ik hier ook geweest, maar toen kwam ik vanuit het oosten. Het pleintje rond de kerk ligt er nog net zo bij. Hobbelige kasseien doen je van links naar rechts stuiteren. Het pleintje wordt nog steeds door dezelfde poort afgesloten en is nog net zo indrukwekkend als twee jaar geleden. De kerk met de windvaan van St. Jakob laat ik links liggen. In 1996 ben ik daar al binnen geweest. In een bushaltehokje eet ik mijn boterhammen op. Ik zit wat na te denken over de hellingen. Deze hellingen zijn kort en hevig. Het gaat steeds maar op en neer. Je fietstempo ligt nog te hoog. Je eigen tempo is nog te hoog. Daarom wil je onder aan elke nieuwe heuvel snel boven komen. Je schakelt ook veel te snel naar het kleinste voorblad van de fiets. De hellingen in de Ardennen zijn heel anders dan die van de Pyreneeën. Daar ga je constant omhoog en je weet dat je daar echt de tijd voor moet nemen. En ik weet dat mijn knieën mijn zwakste punt zijn. Als ik weer opstap trek ik m'n regenjas maar eens uit. Het wordt langzamerhand te warm voor de jas. Van de omgeving geniet ik met volle teugen. Twee jaar geleden was ik hier ook, toen was het mistig. Dat is nu niet het geval. Toch herken ik verschillende plekjes waar ik gezeten heb of waar ik m'n brood heb opgegeten. In Goé doe ik boodschappen in een winkeltje vlakbij de kerk. Het is echt zo'n winkel van Sinkel, alles kan je er kopen. Even buiten het dorp zit ik stil op de bank, eet wat koeken, drink chocolademelk en geniet van het uitzicht. De zon staat heerlijk te schijnen en het uitzicht is mooi. Veel verkeer is er niet op de weg en dat verhoogt het genot. Even voor het dorpje Royompré ziel ik met een gang van 58 kilometer naar beneden. Dat lijkt heel erg veel, echter de fiets is goed beladen en slingert dus niet. Door de snelheid zie ik bijna de boerencamping over het hoofd. Twee oude mensen hebben er de leiding en ik probeer, zoekend naar de juiste franse woorden, mijn vragen te stellen. De boer gaat mij voor naar een rustig plekje aan het water. Heerlijk in de middagzon. Alle dingen die nog nat waren laat ik in het zonnetje drogen. Het is een heerlijk plekje en de douche is lekker warm.

Donderdag 28 mei

Als ik wakker word staat de zon op de tent te schijnen. Ik neem afscheid van Madame en zeg haar dat het plekje mij goed is bevallen. De weg gaat verder. Door prachtige bossen waar het doodstil is. Onderweg zie ik veel banken, als het zomer is zullen hier wel veel wandelaars komen. Ik koop onderweg weer wat koeken en de winkelierster kent zelfs enige Nederlandse woorden. Ze wenst mij een goede tocht. Dan weer verder door die eindeloos lijkende bossen. De weg stijgt onophoudelijk. Bij Cour is dat plotseling afgelopen en snel daal ik af naar La Gleize. Prachtige vergezichten en plotseling valt mij op dat de brem overal in bloei staat. De struiken vormen prachtige gele dotten aan de kant van de weilanden of aan de rand van het bos. In La Gleize rijd ik de winkel bijna binnen. Ik koop daar mijn avondeten: zuurkool en 4 bekertjes yoghurt. La Gleize is een schattig dorpje, boven op een heuvel en omzoomt door weilanden, bossen en bloeiende brem. De kerk steekt fier boven alle huisjes uit. Ik maak er een dia van. Verder naar beneden kom ik bij de Amblève. Bij het riviertje is een frituur en ik zie er en stel picknicktafels. Ik ga maar weer eens koffiezetten en terwijl ik dat doe komen wat mensen een gasstel en een paar grote pannen klaarzetten. Eerst denk ik dat ze frans spreken, maar ze blijken uit Holland te komen, uit Hoorn. Ze zijn met een soort survival bezig. Gisteren hebben ze ook gefietst, beter gezegd gelopen met de fiets aan de hand. Terwijl we daar zo zitten te kletsen, komen er kanovaarders voorbij. Ze worden met kano en al uit het water gevist en zijn kletsnat van het peddelen. Als de koffie op is ga ik maar weer eens ver, steil omhoog het dal van de Amblève uit. Hoe hoger ik kom hoe mooier de vergezichten. In Cheneux, vlakbij de school eet ik mijn boterhammetjes op. De kinderen van de school zijn aan het sporten. Het valt mij op dat de Belgische kinderen net zo schreeuwen als ze aan het sporten zijn als Nederlandse kinderen. Na nog wat beklimmingen daal ik eindelijk af in het dal van de Lienne. Dat fietst een stuk beter. Al fietsende realiseer ik mij dat ik in 1996 deze weg niet gefietst heb. Later, als ik weer thuis ben, zie ik dat ik mij daar niet in heb vergist. Dan gaat het weer regenen, niet hard, maar wel gestaag. Ik zie een bushokje en wacht daar tot de regen mindert. Even voor Lierneux wijk ik van de route af om een camping te gaan zoeken. Die vind ik 2 kilometer verderop: Domaine des Sources. Die bronnen blijken dus boven op een heuvel te liggen. Ik kom er om halfdrie aan en bij de receptie is geen mens te bekenen. Na wat heen en weer geloop komt er iemand opdagen en vertel waar ik de tent mag neerzetten. Een prachtig grasveld met uitzicht op de bosrand en bloeiende brem. Naar helaar later blijkt ook van die kleine steekmuggen: midges. Die nacht gaat het onweren en de regen valt met bakken uit de hemel. Ik heb geen last van het water.

Vrijdag 29 mei

De volgende morgen doe ik bij de Spar in Lierneux eerst maar eens boodschappen. Je weet niet wat voor winkels je onderweg zal tegenkomen. Het winkeltje is niet veranderd sinds 1996. Bij de warme bakker koop ik lekker brood. Het routeboekje belooft een gestage klim naar 574 meter. En dat klopt. Onderweg weer fraaie vergezichten en overal staat de brem in volle bloei en nu

zie ik ook rode en witte meidoorn. Rustig en gestaag gaat het omhoog. Otré is voor mij een bekende plaats. Ook nu ga ik weer op de stoep voor het kerkje zitten. De honden die bij het huis achter de kerk horen zijn er nog steeds. Ze blaffen op dezelfde manier als twee jaar geleden.

In Montleban staan wat kermisattracties die mij de weg proberen te versperren. Een spullebaas wenkt mij dat ik er wel door kan. Trouwens onderweg zijn er veel mensen die mij groeten en hun hand opsteken. Ik doe dat ook, je bent hier tenslotte te gast. In Cherain zit ik weer op het bankje bij het kanon uit de Tweede Wereldoorlog. De rododendronstruiken en de rode en witte meidoornstruiken staan ook hier in volle bloei. Ik vind het een mooi gezicht. De bloemen relativiseren het dreigende kanon. Dan volgt weer de langzaam dalende weg langs de Ourthe. Door en langs mooie bossen rijd ik. Mij een Mariabeeldje in een soort grot eet ik mijn boterhammen op. Er staat een kaars in de hoek die ik aan steek. Er staan ook vers geplukte bloemen voor het beeld. In al zijn eenvoud vind ik het een heerlijke plek om te eten. Avé Marie zegt ik erbij. Als ik verder ga, gaat de weg langzaam maar zeker omhoog het dal uit. Af en toe wordt de helling wat steiler en moet ik even op de tanden bijten. In Bourcy heb ik in 1996 nog al wat naar de weg gezocht, nu niet. Aan een madame vraag ik of er hier inde buurt een bank is waar je geld kunt wisselen. Ik krijg als antwoord: il n'y a pas de banque ici. Il y a une banque au Bastogne. Daar ben ik in 1996 geweest en nu moet ik naar Luxemburg. Dan wissel ik maar geen geld in, en dat is, naar later blijkt, helemaal geen probleem.

Met een heerlijk vaartje gaat het in de richting van de Luxemburgse grens. Op een kruising zie ik twee fietsers met een tandem staan. Ze staan op de kaart te kijken waar ze heen moeten. Als ze naar Santiago moeten, dan gaat het hier rechtsaf. Omdat ik zo lekker naar beneden rol, stap ik niet af. Ik steek wel mijn hand op als groet. Bij de grens met Luxemburg stop ik even om dia's te maken. Bij de grenspaal staan allemaal bordjes van wandelingen. De Rijn-Schelde wandeling komt hier ook voorbij. Via een boerenweggetje met een helling van 15 graden stort ik mij omlaag Luxemburg in. Al aan het eerste dorpje, Oberwampach, zie ik dat ik niet meer in België ben. De huizen zijn beter, het asfalt op de wegen is beter. Wat mij vooral opvalt is dat de bomen wit geverfde ringen om hun stammen hebben, Het ziet er heel knus en huiselijk uit. Bij Schleif gaat de route verder over de voormalige spoorbaan tussen Bastogne en Wiltz. Dat fiets heel riant en er is zelf een tunnel waar ik doorheen moet. Vlak na de tunnel, bij een kruising, zijn zelfs de oude spoorbomen nog in tact. Ook staat er een seinpaal en een wisselomzetter en betonnen randen in de weg om het tracé aan te geven. Heel erg leuk. Aan het einde van het fietspad volg ik de bordjes met een fietsje richting Wiltz. In de supermarkt doe ik mijn boodschappen en koop een scheerapparaat. Het blijkt dat je in Luxemburg ook met Belgische franken kunt betalen. De Euro is het klein. De camping van Wiltz blijkt een grote grasvlakte te zijn met hier en daar een boompje. Veel Nederlanders en Belgen hebben hier voor de Pinksterdagen hun tent of caravan neergezet. Mijn achterburen is een stel uit Swalmen. Ze boerderij waar ik gekampeerd heb kennen ze wel. We komen over van alles in gesprek. Ook zij willen eens naar Santiago de Compostella.

Zaterdag 30 mei

Het is vandaag Pinksteren, dus houd ik een rustdag. Als men lange fietstochten maakt dan zijn er ook van die dagen. Je gaat de was doen en bekijkt daarna wat van de omgeving. Zo ook deze dag. Ik ben nu een week onderweg en het weer belooft zonnig te worden. Op de camping van Wiltz heeft men goede voorzieningen. Ik doe was, span lijnen en na een tijdje hangt de was te drogen. Veel was heb je niet, maar toch. Daarna ga ik het stadje in. Het oorspronkelijke Wiltz ligt hoog op de oever van het riviertje de Wiltz. De heren van Wiltz waren vroeger machtige feodale heersers. In 1800 nam een actieve burgerij het heft in handen en het stadje kwam tot bloei. Niederwiltz ligt vlakbij de camping. De deur van de decanale kerk staat open en iemand is op het orgel aan het spelen. De kerk is vergroot met een stuk nieuwbouw, zodat het koor van de kerk nu achterin is. Het koor is versierd met emmers vol prachtige bloemen. Het Mariabeeld staat op een soort draagstoel. Daarna ga ik naar de bovenstad. Ik loop volgens de borden en het duurt een eeuwigheid voordat ik er ben. Later blijkt dat er een andere, veel kortere route is. De bovenstad is erg gezellig. Heeft een paar kleine straatjes en erg veel winkels. Het stadje is helemaal ingesteld op toerisme. Ik dwaal maar rond. Kom bij het kasteel dat nu een verzorgingshuis is voor ouderen. Bij het monument voor Generaal Patton ga ik even op een bankje zitten en geniet van het uitzicht over de omgeving. Wiltz heeft nogal erg te lijden gehad in de tweede Wereldoorlog en is bevrijd door de Amerikanen onder bevel van generaal Patton. Ik vind ik het monument net een waarschuwende vinger die omhoog wijst. Terwijl ik daar zo aan het lopen ben, wordt het steeds warmer in het zonnetje. Nadat ik in een restaurantje iets gegeten heb ga ik weer terug naar de camping. Daar blijkt het dat de was al droog is. Ik was nog wat spullen, zet de tent wat anders zodat ik in het zonnetje kan zitten. Het resultaat is dat ik mij de voeten verbrand. Terwijl ik in mijn dagboek zit te schrijven hoor ik muziek van een harmonieorkest vanuit het stadje. Dat klinkt heel gezellig. 's Avonds zit ik te kletsen met twee nieuwe burens uit Dordrecht. Ze houden heel erg veel van mountainbiken en hebben de fietsen ook bij zich. Ze gaan morgen de omgeving op de fiets verkennen. Het zijn gezellige mensen. In de avond gaat het weer tikken op de tent, de was is droog en dat geeft een goed gevoel.

Maandag 1 juni

Het is vandaag tweede Pinksterdag en omdat er feest is in het stadje blijf ik hier ook vandaag nog. Gisteren heb ik op allerlei aanplakbiljetten gezien dat er een groot corso wordt gehouden. Men zegt mij dat er praalwagens te zien zullen. De gekozen koningin van de brem zal op één van deze wegen zitten. Later hoor ik dat het feest: Geenzeffest wordt genoemd. Ik loop weer naar de bovenstad en zie dat de straten versierd zijn met brem. Een heel fleurig gezicht. Overal staan kraampjes. Ook zijn er verschillende klederdracht groepen uit Roemenië en Nederland. Muzikanten zie ik overal rondlopen. In een pizzeria eet ik een pizza. Het is er erg druk, dus duurt het wel even voordat ik de lekkernij voor mijn neus heb staan. Dan men ik mij weer in de drukte. Langs de kant van de weg staan

banken en op één van de banken neem ik plaats. Er komt een mevrouw naast mij zitten. Het is een zeer geïnteresseerde mevrouw. We praten honderduit over Nederland en Luxemburg. Zij vindt het vooral belangrijk dat de Luxemburgse identiteit door de Luxemburgers wordt bewaard. Een goed hulpmiddel daarbij is volgens haar de Luxemburgse taal: het Letzeburgs. We praten ook over het koningshuis, vooral over hoe het hof om dient te gaan met de gewone man. Dan begint het corso. Het blijkt een soort carnavalsoptocht te zijn. Drie jeeps uit de tweede Wereldoorlog openen het corso. Allerlei praalwagens komen voorbij en maakt heel wat dia's. De verscheidenheid van onderwerpen is enorm: Heidi, Europa, jeneverstokerijen, Nasa. Ook oldtimers rijden mee. In de laatste praalwagen zit de Geenzekönigin, een één of ander plaatselijke schone. Er staan heel erg veel mensen naar de stoet te kijken. Er lopen ook mensen van de organisatie met de vraag of je een toegangskaartje wil kopen. Ik doe dat, want alles is heel erg goed georganiseerd. Om zes uur ben ik moe en voldaan weer bij de tent terug. Daar blijkt dat het stoeltje lek is. Het is in de tent te heet geweest. Met behulp van de spakenspanner die ik heet maak boven de brander repareer ik gesprongen las. Veel vertrouwen heb ik er niet in, maar het zit weer even.

Dinsdag 2 juni

Die dagen rust heeft mij erg goed gedaan. Toen ik vanmorgen wakker werd, tikte het op de tent. Heel ander weer dan gisteren. Ik heb tot halfnegen in de zak gelegen. Op een gegeven moment werd het droog en binnen een half uurtje de spullen bij elkaar geharkt en de tassen aan de fiets gehangen. Ik drink nog een kop koffie bij de receptie van de camping en zit nog wat met de receptioniste te kletsen. Ik fiets eerst naar Wiltz. Volgens het boekje moet ik 2x in de richting van Esch sur Sûre. Één bordje zie ik en het tweede is in geen velden of wegen te bekennen. Resultaat is dat ik verkeerd rijd. Omdat het wel erg lang duurt voordat het tweede richtingbord komt opdagen, volg ik mijn intuïtie, ga dus naar de Haute Ville. Het gaat eerst naar beneden en dan steil bergop naar Goesdorf. Op een bankje onder een soort hooibergoverkapping zit ik even en heb een fraai gezicht op Wiltz. Het is heel ander weer dan gisteren, het is mistig en het miezert. Na Goesdorf volgt een prachtige afdaling door het bos met een paar haarspeldbochten naar de Sûre. Een eenzame weg is het, die grotendeels langs het water loopt. Ik denk dat de omgeving hier heel toeristisch is, want ik zie veel campings aan het water liggen. Op een gegeven moment zie ik op de weg een ree staan. Voordat ik mijn fototoestel heb kunnen pakken is het dier het bos al weer ingevlucht. Die middag eet ik mijn boterhammen op zittend op een bankje en genietend van het mooie uitzicht. Het weer is wat beter geworden, de zon schijnt zelfs. Op een gegeven moment kom ik bij een bergstorting. De regen van vorig jaar heeft een groot deel van de weg langs het water weggevaagd. Er liggen twee Bailey-bruggen. Van de campingbaas in Ettelbruck hoor ik dat die twee noodbruggen er pas een maand liggen. Dus een heel jaar hebben andere fietsers een hele omweg moeten maken over Diekirch. Ettelbruck is een druk plaatsje waar niets ouds te zien is. Het Ardennenoffensief

heeft hier alles grondig uitgewist. Ik doe boodschappen bij de Monopol en beklim de helling naar de camping. De tent zet ik neer op een terras met uitzicht over Ettelbruck. Niet erg lang daarna gaat het onweren en gieten. Die avond kan ik niet koken voor de tent, dus ga ik naar het restaurantje van de camping en eet daar frites met sla. De campingbaas blijkt een Nederlander te zijn die nog niet zo erg lang geleden de camping heeft overgenomen.

Woensdag 3 juni

Om halfzeven ben ik weer wakker. Het heeft de hele nacht gegoten. De tent en het terras waar de tent opstaat zijn helemaal drijfnat. Om acht uur haal ik de verse broodjes op. Heerlijk dat verse brood. Een Nederlander die met zijn twee kinderen hier aan het kamperen is, knoopt een gesprek met mij aan. Waar ik naar op weg ben. Hij luistert naar mijn verhaal en wenst mij erg veel sterkte. Dit soort gesprekken komen erg veel voor. Je bent als je alleen op weg bent nooit echt alleen. Er is altijd wel iemand die je aanspreekt. Ook ik heb er geen enkel moeite mee om met iemand een gesprek aan te knopen. Die gesprekken zijn heel interessant. Je leert zoveel van de mensen kennen door de verhalen die ze aan je vertellen. Om negen uur zit ik weer op de fiets en ga nog even wat winkels in Ettelbruck bekijken. Ook de kerk ga ik binnen, maar zoals gezegd er is hier niets ouds. Tot aan Luxemburg stad blijf ik het riviertje de Alzette volgen. Dat betekent niet dat erg geen heuvels te beklimmen zijn. Zo af en toe gaat het nog even lekker omhoog. In Mersch zit ik even bij de St. Michaelstoren. De kerk die vroeger achter de toren heeft gestaan is verdwenen, afgebroken. In 1850 werd de kerk vervangen door een modernere, maar de toren is gespaard gebleven. Anna Pawlona - de Russische prinses, echtgenote van onze koning Willem drie bovendien groothertog van Luxemburg - genoot zo van het uitzicht. De uivormige koepel herinnerde haar aan haar vaderland. Voor de toren staat een reusachtig beeld van de draak van St. Michael. Als ik weer op de fiets stap, merk ik dat één van mijn pedalen gaat kraken! Nee, niet weer hè! Na 480 kilometer moet een pedaal van een Koga nog niet versleten zijn. Daarom denk ik dat het zadel misschien het probleem is. Even voor Steinsel in de buurt van Luxemburg stad zie ik rechts van de weg een oude paal staan. Allerlei oude tekens zijn er op te zien. Zou het misschien een paal zijn waarom afstanden te zien zijn? Ik maak er een dia van en probeer wat te ontcijferen, hegeen niet lukt. Als ik Steinsel in rijd staat er een oplichtend bord waarop je snelheid staat aangegeven. Ik rijd 18 kilometer en dat klopt met mijn kilometerteller. Nadat ik gegeten heb, kom ik in de buiten wijken van Luxemburg. Veel verkeer, stadsbussen en links en rechts van de weg liggen fabrieken. Ik blijf de rivier de Alzette volgen en dat betekent dat je haast niet hoeft te stijgen en te dalen. De straatjes waar ik kom zijn smal en rustiek, met veel oude gebouwen. Het plaveisel bestaat uit van alles en nog wat, maar meestal kasseien. Steile bergwanden gaan links en rechts omhoog. Als ik de Alzette voor de zoveelste maal over ben gestoken, kom ik op de Bisserweg. Tot mijn verbazing zie ik daar een fietsenmaker. Ik ga er naar binnen en vraag of hij het crackstel van mijn fiets even wil vast zetten. Het blijkt dat ik niet in een fietsenwinkel ben, maar in

een fietsen verhuurbedrijf. Hij wil wel proberen om dat crackstel vast te zetten. Inderdaad is het mogelijk om de bout een heel klein stukje aan te draaien. Aan de Bissersweg liggen kazematten. Rond de stad ligt zo'n 23 kilometer kazematten, versterkingen rondom de stad Luxemburg. Omdat in 1867 de Europese mogendheden de neutrale staat Luxemburg erkenden, mochten de kazematten worden afgebroken. Hiër was echter geen geld voor en daarom kan ik er nu naar kijken. Onder één van de poorten van de verdedigingswerken fiets ik door: de Pulvermühl. Even verderop zit ik op een bankje weer van de rust te genieten. Ik ben in de stad, maar ik hoor er niets van. Verder gaat het weer en het pad blijft een heel mooi fietspad tot aan Alzingen. Daar op de camping zet ik m'n tentje neer en overdenk wat ik nu moet doen. Het gekraak is gebleven. Misschien is het wel één van de pedalen. Ik ga naar de campingbeheerder en vraag hem of er een fietsenmaker in het dorpje is. Wel dat is zo. Een stukje terug op de route en dan bij de apotheek rechtsaf en dat is het dan. Een fietsenzaak met prachtige spullen. De fietsenmaker bekijkt de fiets goedkeurend. Hij kent het merk Koga wel. Hij luistert naar het gekraak en concludeert dat het één van de pedalen moet zijn. In de etalage heeft hij een paar mountainbike pedalen liggen. Hij monteert ze erop en we spreken af dat ik een stukje zal gaan fietsen om te controleren. En wonder boven wonder als ik fiets is het gekraak weg. Voor Bfr. 2400, dat is Fl 134, = = ben ik uit de problemen. Ik laat hem een bonnetje schrijven, zodat ik in Nederland kan aantonen dat ik die pedalen in Alzingen heb gekocht.

Een ander probleem was dat de supermarkt in Alzingen dicht was. Geen nood er was een Chinees en daar heb ik m'n nieuwe pedalen ingewijd met een heerlijke Chinese maaltijd. Die avond zit ik voor de tent in het zonnetje. Zou het morgen ook mooi weer zijn en hoe zou de fiets zich houden? Allemaal vragen waar ik op dat moment nog geen antwoord op heb.

Donderdag 4 juni

Terwijl de thermometer 8 graden aanwijst, pak ik de zaken weer in en hang de tassen aan de fiets. Eerst ga ik naar de supermarkt en koop daar het nodig voor onderweg. Vooral koekjes vind ik erg belangrijk. Als je ergens zit uit te puffen of zit te genieten van een uitzicht, is het altijd lekker om iets te knabbelen te hebben. Meestal zit ik na een half uurtje alweer aan de kant van de weg op een mooi plekje. Even weer aan het fietsritme wennen, ik heb geen haast. De weg gaat op en neer, langs landerijen en door mooie bossen. Het natuurschoon is rijkelijk vertegenwoordigd. Akkers waarlangs de klapprozen staan de bloeien en waar ik dia's van neem. De eerste plaats van enige betekenis is Mondorf-les Bains. De kuur-badplaats lijkt bij het passeren vergane glorie. Het valt wel op door de ruime opzet en de parkachtige ligging. Deze plaats is ontstaan, omdat de Luxemburgers op zoek gingen naar zout in de eigen bodem wegens de hoge invoerrechten. Als toegift ontdekte men ook water met een zekere geneeskrachtige werking. In het dorp is de sfeer al wat Frans, te zien aan de laan met twee of drie rijen linden. In het plaatsje Schengen rijdt ik helemaal door tot aan de brug over de Moezel. Ik hoop er een bank te vinden waar ik mijn geld

kan wisselen. Een bank is daar niet te vinden, dus rijd ik weer bergop. Het bord richting Contz staat verkeerd, dat wil zeggen je kijkt tegen de achterkant van het bord. Je moet je dus op de fiets omdraaien om de tekst te kunnen lezen. Ik was op zoek naar een bank die dus niet te vinden was. Na enkele honderden meters kom ik bij de grens met Frankrijk. Ik maak er wat dia's. Aan de samenstelling van het asfalt is te zien dat je een ander land in fietst, Frankrijk. Bij Contz-les-Bains ga ik de Moezel nu echt over. In het Franse plaatsje Sierck-les-Bains ga ik maar weer op zoek naar een bank. Het is tussen de middag en zijn dus alle banken gesloten. In het parkje tegenover de bank eet ik mijn boterhammetje op en wacht tot de bank om halftwee opengaat. Als ik daar binnen ben blijkt het dat ze alleen maar Belgische franken willen wisselen. Helaas zit een 100 frank van Luxemburg bij en dat wordt niet gewisseld. Leve Europa en de Euro. Als ik bij die bank geld uit de muur tracht te halen gaat dat ook al niet. Het Euro-vignet staat niet op de automaat, dus naar een andere bank. Later op mijn tocht zal blijken dat de Banque Populaire altijd geld geeft. Zo is een mens een flinke tijd in de weer met z'n geld. Uiteindelijk heb ik m'n bankzaken geregeld en ga weer op weg. De weg het stadje uit gaat steil omhoog het dal van de Moezel uit. Boven gekomen gaat de weg golvend verder. Dalend naar een dorp en dan weer omhoog het dal uit. Budling was indertijd een knooppunt in de Maginot-linie. Deze linie was aangelegd in de tijd tussen de twee wereldoorlogen om een inval van de Duitsers af te weren. In de praktijk heeft ze geen nut gehad. De Duitsers trokken via België er omheen! Een deel van deze vestingwerken is om historische redenen in tact gelaten. Ik wil dit bezoeken. De bordjes van het museum zie ik wel, maar het museum zelf niet. Leve Frankrijk. In Hombourg-Budange zet ik zittend op een bankje koffie. Het is intussen flink zonnig geworden en ik vind het warm. In de buurt ligt een school en een onderwijzer is zijn kinderen in de openlucht gymles aan het geven. Het gaat er nogal amateuristisch aan toe. De kinderen moeten rondjes rond een soort grasveldje lopen. Winkels zie ik onderweg helmaal niet meer. Dat staat ook in het routeboekje. Volgen dat zelfde onvolprezen boekje zou er wel eentje moeten zijn in Aboncourt. Als ik aan twee dames, zittend op een bankje vraag waar het winkeltje is vertellen ze dat het winkeltje al twee jaar gesloten is. Een ander dorp van enige betekenis zal ik niet meer tegenkomen, dus dat zal aan het einde van de wel een restaurantje worden. Als dat tenminste te vinden is in deze half ontvolkte streek. Aan het einde van de dag zet ik mijn tentje neer op een camping aan een meertje in Burtoncourt. Op een hooggelegen en hobbelig trekkersveldje zet ik mijn tentje neer. Bij de camping is een kiosk en die heeft de nodig voorraad, ook brood. Zelfs ingrediënten voor de warme hap. Een klein stukje verderop staat een Duits stel ook met de fiets op pad. Hij heeft zelfs een aanhanger. De hond die ze bij zich hebben neemt daar onderweg in plaats als hij moe is of al het te gevaarlijk wordt. Ze zijn op weg van Freiburg naar Trier. We vertellen elkaar onze ervaringen en zitten gezellig bijeen. Het blijkt dat hij ook zo'n fietser is als ik. Hij heeft gefietst in Noorwegen, Canada en Engeland. Een fietstocht zit vol met dit soort ontmoetingen. Reizen is niet alleen maar kilometers maken, afzien, maar ook gesprekken voeren en ervaringen uitwisselen. Je vertelt elkaar niet hoe je heet, dat is niet belangrijk. Belangrijk is

wat je aan het doen bent en waarom.

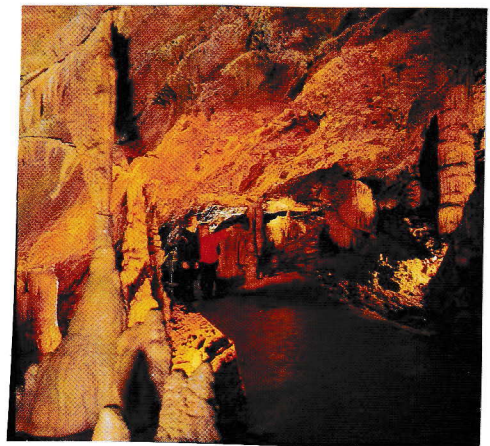
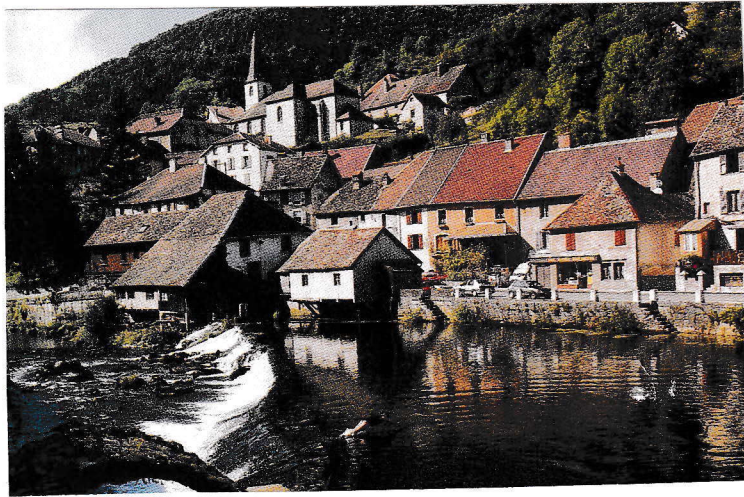
Vrijdag 5 juni.

Om twee uur word ik wakker, omdat er herrie op de camping is. Er lopen mensen kletsend over de weg. Het trekkersveldje is ook hobbeliger dan ik had gedacht. Wat nog erger is dat mijn shag op is. Dat er weinig winkels zouden zijn dat is geen verrassing, maar zo heel erg weinig daar kijk ik van op. Dus geniet ik maar van de mooie vergezichten in de hoop dat er een winkeltje zal opdagen. In de fiets zit nu een ander rammeltje. Rammeltjes zouden niet zo'n probleem zijn als je een korte tijd op de fiets zou zitten. Je zit echter de hele dag op je fiets en je gaat steeds meer zitten luisteren naar dat rammeltje. Ik stap af en ontdek dat het de standaard van de fiets is. Als de weg een beetje hobbelig is wipt hij op en neer. Dat geeft een soort gepiep. Met wat kettingspray los ik dat ook weer op. In Courcelles Caussy vind ik een tabakswinkel en er blijkt ook een supermarkt te zijn. Ik koop daar wat brood en smeerkaas en ga ook nog op zoek naar wasbenzine. Ik heb een benzinebrander. Dat ding doet het ook op autobenzine, maar dat stinkt zo. Wasbenzine is schoner dus ga ik op zoek. Aan een winkelfuffrouw vraag ik het. Ze kijkt me met grote vragende ogen aan. Nee, dat hebben ze niet. Buiten de winkel gekomen is het heet geworden. Zo nu eindelijk het slechte en regenachtige weer voorbij zijn? Om halfeen zie ik in Servigny-les-Raville een overdekte markthal met water. Ik besluit mijn boterham er te gaan opeten. Ik leg mijn vuilniszak op de grond en dan komt er een meneer die mij vraagt waar ik vandaan kom. We praten wat en ik zeg dat ik hier mijn boterham ga eten. Ik vind het jammer dat er geen bankje staat. Dat is volgens hem geen probleem. Hij weet wel een tafel en een stoel. Als hij terugkomt heeft hij de sleutel van een één of ander gebouwtje bij zich. Als ik loop achter hem aan loop, blijkt dat gebouwtje de gemeentelijke opslag te zijn. Er staat van alles en nog wat. Ook tafels en stoelen. We zoeken een tafel en een stoel uit en brengen die naar het markthalletje. In de schaduw en aan een tafel ga ik mijn stokbrood en Camembert eten. Hij blijft nog even staan en al etend vertel ik nog het één en ander van mijn tocht. Dan komen er twee Duitse jongens voorbij. Ze zien het water en met luid piepende remmer stoppen ze om water te gaan drinken. Volgens de man is het drinkwater. De twee Duitse jongens komen uit Düsseldorf en zijn op weg naar het Bodensee. Een tent hebben ze niet bij zich. Dat vinden ze veel te zwaar op de fiets. Ze willen weten waar ik naar op weg ben. Als ze horen dat ik twee maanden de tijd heb om in Stes. Maries-de-la-Mer aan te komen, zijn ze erg jaloers. Ze gaan weer verder. De tafel en stoel mag ik alten staan en dan ga ik ook weer verder. Het wordt steeds heter en in de buurt van een spoorbrug zit ik even uit te puffen in de schaduw van een boom. Terwijl ik daar zit, rijdt een Belgische auto mij luid toeterend voorbij. In de dorpen die ik doortrek zitten oude mannen en vrouwen op bankjes in de schaduw. Ze roepen mij toe dat ik het rustig aan moet doen. Dat hoeven ze mij niet te vertellen, Bij Chateau Bréhan zie ik bij een kapelletje een man zitten. Hij heeft de fiets in de schaduw gelegd. De schaduw van de boom lijkt mij ook heerlijk. Ik stop en ga naast hem op het trappetje naar het kapelletje zitten. We raken met elkaar in

gesprek. Over Frankrijk over Nederland, over zijn werk en over wat ik gedaan heb. We hebben over de verschillen tussen Nederland en Frankrijk. Vooral het hoge aantal werkelozen in Frankrijk maakt hem ongerust. Hij vraagt me naar het aantal werkelozen in Nederland. Jazeker zeg ik. Dan vraagt hij hoeveel en ik zeg er achteraan dat het er veel minder zijn dan in Frankrijk. Hij wil weten hoe dat komt. Ik probeer hem het systeem van de Melkert-banen uit te leggen. Dat gaat mij niet gemakkelijk af. Ik geloof dat hij het toch wel ongeveer begrijpt. De gesprekken gaan steeds beter en mijn woordenboekje heb ik steeds minder nodig. Als hij hoort dat ik onderweg graag kerken bezoek, als die er zijn, wil hij mij de kerk in Bréhan laten zien. Hij heeft daar de sleutel van. We fietsen er naartoe en ik krijg een rondleiding in de dorpskerk. Hij verteld honderuit over de gebrandschilderde ramen die door één van zijn voorouders aan de kerk zijn geschonken. Ook over de verwarming vertelt hij, dat die zo slecht is en vaak roet veroorzaakt in de kerk. Ik maak een dia's van hem terwijl hij poseert bij een vaandel, ook al door zijn familie aan de kerk gegeven. Hij heeft besloten om een stukje met mij op te fietsen. Als we langs Bréhan fietsen vertelt hij dat het kasteel van Bréhan al lang geleden is afgebroken. Als we langs een kerkhof uit de Eerste Wereldoorlog komen, stappen we even af. Hier liggen onze helden begraven. Dat soort teksten zie je heel veel op de kerkhoven staan. Wat zijn helden, vraag ik hem. Is het vergooien van je jonge leven een heldendaad? We nemen afscheid bij de R.N. 74 en ik ga op weg naar Chateau-Salins. De camping Municipal ligt in een soort boomgaardje, heerlijk rustig niet al te ver buiten het stadje. Ik besluit om hier het weekend te blijven. Het sanitair gebouwtje is netjes en de douche goed. Morgen zal het nog warmer worden, dus wat wil ik nog meer.

Zaterdag 6 juni

Rustdagen moet je op een lange tocht regelmatig houden. Soms duren die rustperiodes verschillende dagen. Chateau-Salins is zo'n dorpje waar je heerlijk kunt uitrusten. Er is weinig in het dorpje te doen, er zijn geen belangrijke bezienswaardigheden en het is er heerlijk rustig. Zo'n rustperiode gebruik je vooral om je lichaam even rust te gunnen. Als ook nog mooi en zonnig weer is, was alles wat smerig is geworden. Een zonnig en warme dag is dan erg belangrijk, want natte kleren op de fiets meenemen is geen pretje. Ik was daarom ook alles. Dan ga ik lopend naar het dorp en concludeer dat er echt niets te beleven valt. In een soort doe-het-zelf-zaak vind ik zowaar wasbenzine. Bekijk de kerk en ga weer terug naar de camping. Die dag komen er nog twee fietsers. Het zijn kennelijk Fransen of Belgen. Het lukt mij niet om met ze in gesprek te komen. Van die kleine dingen kom je zo tegen. Op de camping kom je meestal wel met Engelsen, Duitsers of Nederlanders in gesprek. Fransen en soms ook Belgen leven in een klein wereldje. Vooral de Fransen zijn een apart volkje. Heel vaak houdt hun wereld bij de grenzen van Frankrijk op. Er zijn natuurlijk van die gunstige uitzonderingen zoals die fietsende fransman die mij zijn kerk liet zien in Bréhan.

Zondag 7 juni

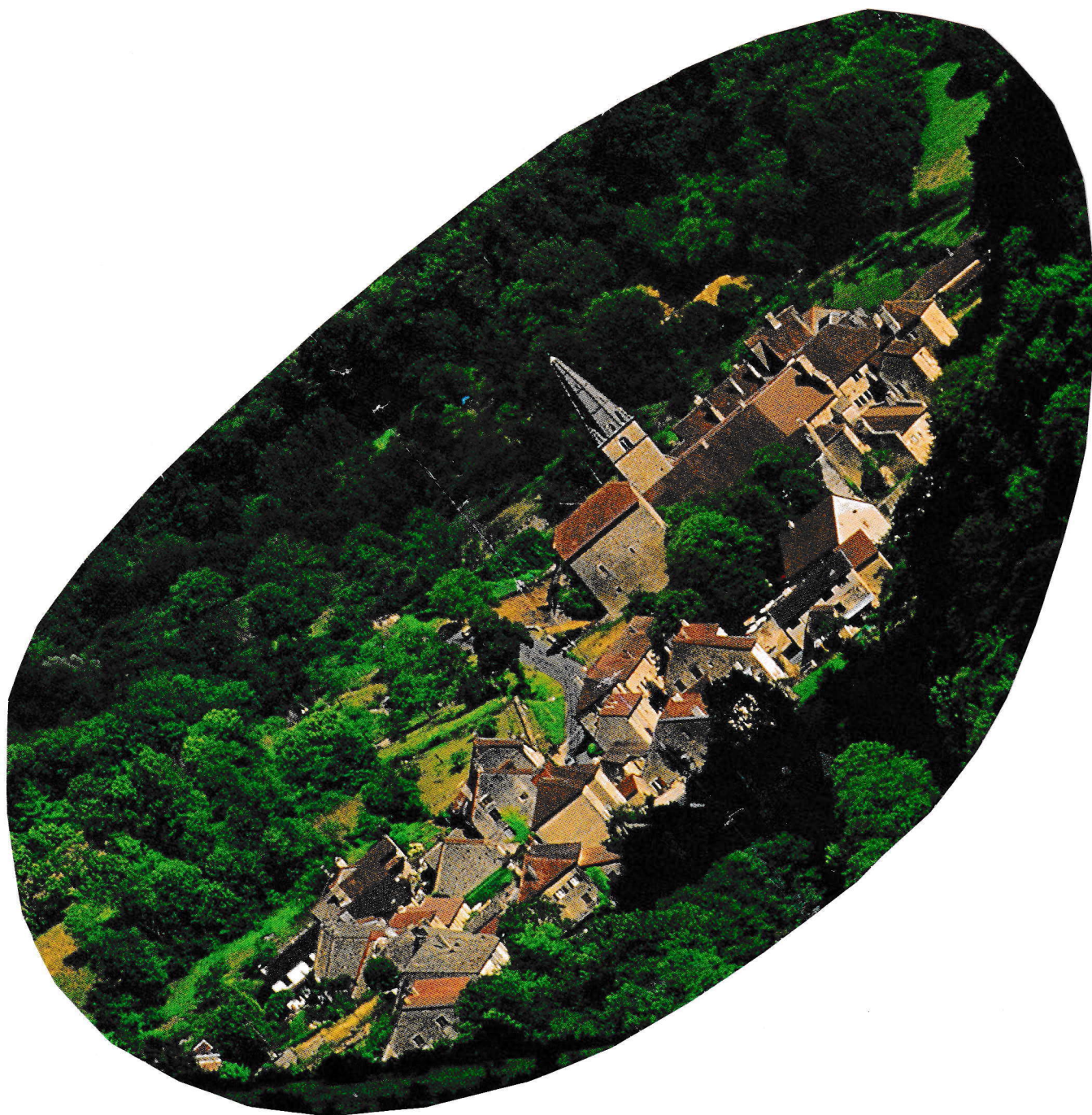
Het is maar goed dat ik vandaag in Château-Salins ben gebleven, want het heeft zo ongeveer de hele dag geregend. Om kwart voor negen werd ik ruw uit de slaap gehaald door een luid toeterende bakker. Ik schiet wat aan en koop 4 croissantjes en een suikerbroodje, het is vandaag zondag. Na het ontbijt en de koffie ga ik de kaarten schrijven die ik gisteren gekocht heb. En ik schrijf ook een brief aan Jenny. Als het bijna droog is ga ik het dorp weer in en doe alles op de bus. 's-Middags schrijf ik nog wat in mijn dagboek en doe een middagdutje. Heerlijk zo'n dag. Vanmorgen zijn de fietsers weer van de camping vertrokken. De camping ligt aan de rand van een sportveld en omdat het zondag loopt het halve dorp. Auto's rijden af en aan. Veel mensen gaan zich bezighouden met het Franse spel bij uitstek: jeu de boules. 's-Avonds komen er nieuwe mensen, Fransen en Engelsen.

Maandag 8 juni

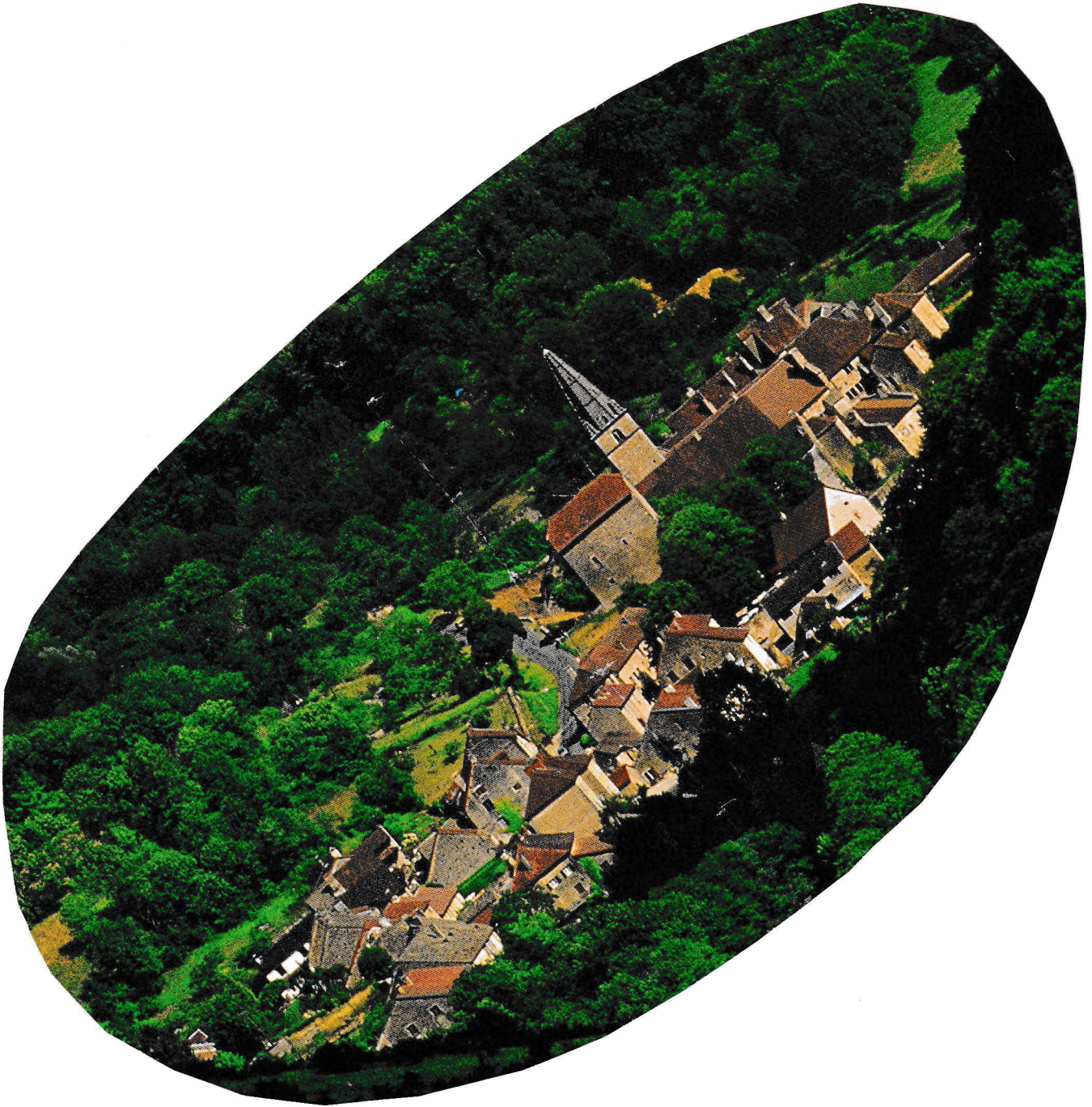
Als ik de tent open doe ziet het er betrokken uit. Ik pak de spullen in en terwijl ik daarbij bijna mee klaar ben, knoopt één van de Engelsen een gesprek met mij aan. Hij vraagt natuurlijk waar ik heen ga. Dan vertelt hij zijn verhaal. Hij heeft geholpen met de bevrijding van Europa. In deze streek is hij geweest, maar ook in Nederland. Tussen Arnhem en Nijmegen heeft hij een tijdje in een schoenfabriek gezeten. Hij is er nog vol van. Ik denk dat hij een poging waagt om het te verwerken. Het weer is heel anders dan vrijdag en zaterdag, het is koud. Dus ik trek mijn fleece maar weer eens aan. In Chambrey zit ik even op een bankje. Het dorpje is helemaal verlaten en er is alleen een bakker. Aanvankelijk stijgt een daalt de weg licht. Dat wordt anders bij Bezange-la-Grande. Een steil landweg klimt naar 325 meter. Boven is een uitzichtspunt. Ik kan daar de toppen van de Vogezen ontwaren. Als ik Hoéville binnenkom is de zon alweer doorgekomen. Van schrik ga ik de verkeerde kant op, ik ga rechtsaf in plaats van linksaf. Dat zijn zo van de dingen die gebeuren. In Réméréville kom ik daar pas achter. De route variant over Courbesseaux en Drouville is ook mooi. In Maixe pak ik de route weer op. Op een bankje aan het kanaal Marne-Rhin en de rivier Sanon eet ik mijn stokbrood op. Als ik klaar ben begint het weer wat te druppen. Als ik verder ga blijkt de weg verderop kletsnat te zijn. Veel fietsers kom ik onderweg niet tegen. Een enkele sportfietsers die een soort toeristische route fietst. In Lunéville bestaan zelfs fietspaden. Om halftwee kom ik al op de caping van Lunéville aan. Al ik de tent heb opgezet ga ik het stadje in. Ik loop eerst naar het Château. Het is er een van het Versailles-type en stamt uit de 18e en 19e eeuw. Ik loop eerst door het park dat aan de achterkant ligt. Een tuin die echt bij het kasteel hoort. Grasveldjes, fontein en bloemperken. Het hoofdgebouw heeft twee volkomen symmetrische vleugels. Een groot ruitersstandbeeld staat voor het gebouw en geeft het geheel nog wat meer allure. Dan loop ik naar de St. Jacobskerk. Het is een kerk helemaal gebouwd in de Rococostijl. Op een pleintje in de buurt van de kerk zie ik op de hoek van een huis een standbeeld van St. Jakob. Natuurlijk maak ik daar een dia van. Dan

FRANCHE
COMTÉ

FRANCHE
COMTÉ

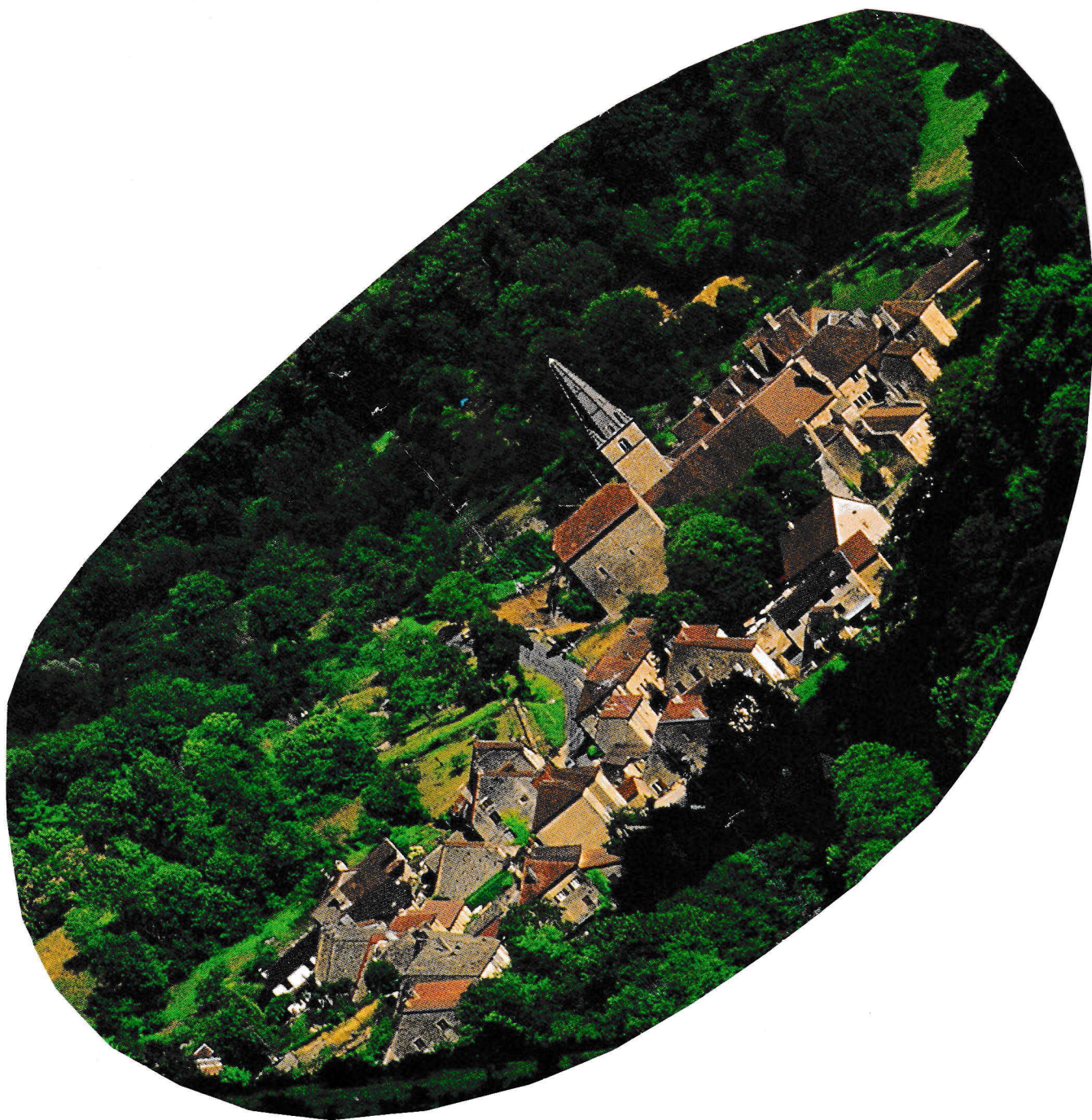

loop ik terug naar het plein voor het kasteel. Op een terrasje drink ik koffie en laat het Franse leven aan mij voorbij trekken.

Dinsdag 9 juni

Vannacht was het erg lawaaiërig op de camping. Er loopt een weg vlak langs de camping. Even verderop staan een paar Spanjaarden en die kunnen er ook van. Toe hun kinderen om twaalf uur thuis kwamen, was er weer herrie. Ik zit om acht uur de op de fiets en even buiten Lunéville zit op een omgezaagde boom van de rust en de stilte te genieten. Via stille wegen gaat het geleidelijk omhoog naar Frambois. Onderweg zie ik allerlei dieren. Roofvogels vooral, bijvoorbeeld die buizerd die ik een paaltje vlak voor Frambois zie zitten. De dieren laten zich niet fotograferen, want als ik gestopt ben is het dier meestal weg. In Gerbéville moet ik even zoeken omdat het boekje niet helemaal duidelijk is. Ik ga een winkeltje in, koop een croissantje met appelmoes en vraag de weg. De winkelierster is opgetogen als ze hoort dat ik helemaal uit Nederland ben komen fietsen. Jongelui in Frankrijk nemen bij alles de auto. Gerbéville is echt stadje met veel winkels. Steil gaat het omhoog het stadje uit en kom ik op de vlakte. Het waait uit het zuidwesten, dus behalve de heuvels is er ook nog de wind. De lucht is betrokken, maar het regent nog net niet. In Remenoville zie ik een picknickbank. Het is koffietijd en al koffiedrinkend eet ik mijn croissantje met appelmoes op. Heerlijk. In Lorumontzey zit ik op een bankje bij de kerk mijn stokbrood op te eten. De bakker komt en allerlei oude mensen komen uit hun huizen om wat brood te kopen. Als de bakker hier niet langs zou komen, dan zou het voor oude mensen bijna onmogelijk zijn om hier nog te kunnen wonen. De schoolbus stopt en er stapt een jongetje uit. Vol bewondering komt hij naar mijn fiets kijken. Hij wil een praatje maken, maar ik begrijp hem niet helemaal, jammer. Om kwart over twaalf ga ik weer verder. Eerst steil omlaag en dan in een gestage klim naar St. Germain. Omdat het weer begint te druppen, schuil ik even op een bankje onder een boom. Dan gaat het bergaf naar Charmes. De wind is zo sterk, dat ik af en toe moet mee trappen. Om halftwee zet ik mijn tentje op aan de Moezel. Het is een plekje met uitzicht op de rivier. De weersverwachting was niet erg best. Op een enkel buitje na is het me niet erg tegen gevallen. Ik doe nog wat boodschappen in de stad en loop wat langs het water van de Moezel en het kanaal van de Moezel. Die Franse kanalen zitten ingenieus in elkaar. Links en rechts van het kanaal heeft men toevoerkanaaltjes gegraven. Zij dienen om het opgevangen water uit de Moezel naar het kanaal te leiden. In die kanaaltjes is de stroming van het water groot. En omdat het water erg helder is zie je de vissen zwemmen. Veel vissers staan langs de kant om wat vis uit het water op te hengelen. Een leuk gezicht. Ik loop nog naar het stadje en bekijk de kerk en het centrum. Bij het kanaal is het erg leuk. Allerelei schepen leggen er aan. Het zijn vooral plezierjachten die er te zien zijn. Op een bankje bekijk ik het mij eens rustig. Ook Nederlandse jachten zijn er, maar ook vrachtschepen komen voorbij.

Woensdag 10 juni

Vanmorgen begon het om halfzes te gieten en het zag er niet naar uit dat het spoedig zou ophouden. Ik besluit dus om in Charmes te blijven, draai me om en val weer in slaap. Om negen uur word ik weer wakker en het regent wat minder. Ik ga me wassen en haal bij de receptie mij croissantjes op. Je kunt bij ieder Franse camping brood bestellen voor de volgende morgen. Dat is erg handig. Ik vraag aan madame waar je goed en goedkoop kan eten. Ze noemt de naam van een één of andere Pizzeria. Ze vertelt me ook hoe ik daar moet komen. Om halfeen ga ik het stadje in. Loop eerst naar het centrum en vind daar niets. Echter wel een reclame bord van de Pizzeria. Dat volg ik en het resultaat is dat ik weer bijna bij de camping terug ben als ik de Pizzeria zie. Misschien heb ik haar wel verkeerd verstaan. Binnen is het erg druk. Vooral mannen zitten er. Ik denk vertegenwoordigers. Het menu van de dag kies ik uit. Een voorafje in bladerdeeg, een konijnepoot met platgeslagen spaghetti en een soort puddingbroodje met suiker na. Konijnepoot heb ik nog nooit gegeten, maar een mens moet alles een keer proberen. Het was erg lekker. Vooral omdat je nu niet eens zelf hoeft te koken. Omdat ik in Lotharingen ben fiets ik die middag naar één van de vele soldatenkerkhoven. Ik zie dat het is een Engels kerkhof uit de Eerste Wereldoorlog is. Behalve Engelsen liggen er ook Aziaten, bedienden van Engelsen en twee Duitsers. Het kerkhof is keurig onderhouden. Toch is het wat sinister om te weten dat hier weer veel jonge mensen begraven liggen. De leeftijden lopen uiteen van 18 tot 45 jaar. Terug in het stadje bekijk ik nog even de route voor morgen. Naar mijn idee is het routeboekje hier niet helemaal duidelijk. Terug bij de tent zit ik in de zon en geniet met volle teugen.

Donderdag 11 juni

Om zes uur ben ik weer wakker en het tikt af en toe op de tent. Omdat ik toch langs de super kom, doe ik eerst boodschappen voor onderweg. Zodra ik Charmes uit ben, begint het weer te regenen. Ik schuil onder een afdak van een restaurant en trek mijn regenbroek aan. Allerlei regenvlagen zijn er te zien die uit dreigende wolken vallen. Tussen Savigny en Gircourt komen 3 Belgen mij achterop. De oudste blijft even aankleven en komt tot de conclusie dat we dezelfde route aan het fietsen zijn. Zij doen dat met z'n vieren. Drie op de fiets en ééntje in de auto. Ze fietsen per dag zo'n 160 kilometer. Bagage hebben ze niet aan hun fietsen hangen, geen kunst dat ze zoveel kilometers per dag kunnen halen. Ik vraag me ook af of ze onderweg wel iets zien. Dat is hun zorg en niet de mijne. In Avillers zit ik even bij de kerk en terwijl ik aan een koek zit te knabbelen fietsen ze weer voorbij. Ze hadden staan schuilen voor de regen in een oude schuur. Dan gaat het weer steil omhoog en tussen Ahéville en Velotte gaat het over de toppen van de heuvels. Prachtige vergezichten en mooie luchten zie ik. Stukken blauw waar grote witte wolken met donkere onderkanten indrijven. De grond is klei, dus plakt overal aan vast. De wegen zijn soms slecht, erg slecht. In Hagécourt staat vlak bij de brug een bushokje. Daar zit ik drie kwartier en eet mijn stokbroodje op met kaas. Een enkele auto komt voorbij, maar verder is het heel erg rustig. Af en toe drupt het nog wat, maar meestal zijn er steeds groter wordende blauwe stukken in de lucht. De wind is nog steeds vrij

sterk tegen. Toch wel heerlijk fietsweer. Dan gaat het steil omhoog naar Jésonville. Ik maak een stel dia's. Hier is namelijk de regenscheiding tussen de Rijn en de Rhône, tussen de Noordzee en de Middellandse zee. In een langzame afdaling kom ik in Darney terecht. Ik doe boodschappen in de super en ga op weg naar de camping. Die blijkt wegens renoveringswerkzaamheden gesloten te zijn. Ik loop nog even de camping óp en geen enkele kraan is open. Dus er kan echt niet gekampeerd worden. De volgende camping is 50 kilometer verder. Daar heb ik geen zin in om nog naartoe te gaan fietsen. Dus ik besluit een hotelletje op te gaan zoeken. In het stadje zijn er een paar, maar ik neem mijn intrek in L'Elefant. Het blijkt dat ik de enige gast ben. Ik bestel avondeten en een kamer met douche. Ik breng mijn spullen naar de kamer en mag mijn fiets in de garderobe zetten. Dan loop ik het stadje in. Er is niet veel te zien. Het belangrijkste is de Maria kapel van het voormalige ziekenhuis uit 1725. Verwaarloosd en zwart geblakerd door de kaarsen. Op het marktplein wordt een soort circus opgebouwd. Op het gras staat een lama te grazen. Als ik daar een dia van maak krijg ik ruzie met één van de spullebazen. Ik mag helemaal geen dia maken. Hij vraagt op ik er eentje gemaakt heb. Ik antwoord natuurlijk van nee. Ik heb er stiekem toch wel eentje gemaakt. Lekker gegeten en de Rabofoon gebeld. Zo krijg je weer even overzicht over je financiën. Dat probeer ik onderweg ook bij te houden, door iedere kaar op te schrijven wat ik uit de muur haal. Na drie weken tent is het heerlijk, maar ook onwennig om weer in een gewoon bed te liggen. Kussen hebben de fransen kennelijk niet. Hun kussens bestaan uit een soort rol waar je hoofd niet echt lekker op ligt.

Vrijdag 12 juni

De temperatuur 's ochtends is tot nu toe vrij laag. Zo'n 10 graden zijn heel gewoon. De vorige avond heb ik aan de gastheer van het hotel gevraagd om een stevig ontbijt. Het is heerlijk, warm stokbrood, veel boter en jam. Ik pak mijn spullen in en betaal. Totaal zo'n Fl 110, = =. Om halftien gaan ik weer op pad. Het regent en het is koud. Eerst Darney uit en toen via langzaam stijgende en dalende wegen omzoomd door bossen naar Corre. Dat plaatsje blijkt een centrum van houtskoolbranderijen te zijn. De ovens staan links en rechts te roken van de weg. Zoiets heb ik nog nooit gezien. Heel interessant. De weg wordt steeds mooier. De regen wordt minder en het blijkt dat de wind half achter is. Wat wil een mens nog meer. In Contréglise eet ik onder de bomen aan een picknickbank mijn boterhammen op. Een heel leuk pleintje waaraan een kerk staat en een soort weegbrug. Een oud vrouwtje loopt wat verdwaasd heen en weer, duidelijk in de war. Zwaluwen scheren langs de tafel en mijn fiets. Ik zit er naar te kijken en vraag mij af waarom ze toch nergens tegenaan vliegen. Door het zitten en kijken krijg ik het koud. Ik trek mijn lange broek aan en vis zelfs mijn handschoenen uit één van de kledingtassen. Het is echt heel erg koud. Met de capuchon over de pet getrokken ga ik weer verder. Ik denk dat het niet veel warmer is dan 10 graden. Omdat de weg weinig daalt en stijgt, word ik van het fietsen ook niet veel warmer. Gelukkig stijgt de weg weer even flink bij Amoncourt, zodat ik het weer wat warmer krijg. Dit deel van Frankrijk is veel

bosachtiger en de landbouw is veel kleinschaliger. Weilanden en bouwland worden afgewisseld door grote bossen. De dorpen waar ik door kom mogen naar mijn idee de naam dorp niet dragen. Een paar huizen dat is alles. Dat paar huizen en dorpen zijn meer welvaardend dan die ik tot nu toe gezien heb. Toch heeft hier de ontvolking ook om zich heen gegrepen. Veel boerderijen zijn ingestort en geen mens schijnt zich erom te bekommeren. Om drie uur kom ik in Port-sur-Saône aan. Streek- en toeristisch centrum met erg veel winkels. Vooral watersportwinkels zijn er. Het ziet er aardig welvarend uit. Een knooppunt van waterwegen met drie bruggen. Over de haven, het kanaal en de Saône. Langs de haven en het kanaal zie ik de drukte van plezier- en beroepsvaart. In het centrum zijn echter ook blinde gevels te zien die getuigen van afbraak. Ik fiets naar een mooie, lommerrijke camping aan de oever van het kanaal. Op een veldje met uitzicht over een vervallen atletiekbaan, zet ik mijn tentje neer. Daarna ga ik het stadje in en koop wat kaarten en bekijk de kerk. In de super win ik met een kraskaartje 25 franks. Dus ga ik morgen terug naar die super om daar weer boodschappen te doen.

Zaterdag 13 juni

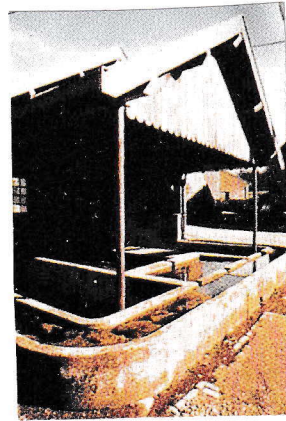
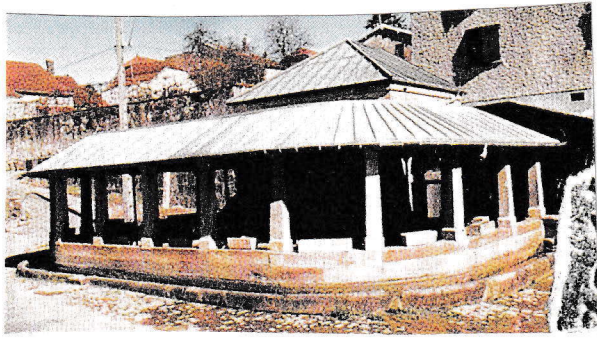
Vandaag heb ik het dus rustig aan gedaan. De zon schijnt lekker, dus alles wat er maar te wassen was in de wasmachine gestopt. Ik had alleen nog maar een zwembroekje aan. De beheerster van de camping vroeg mij of ik het niet koud had in de zwembroek. Ik vind het helemaal niet koud. De drie weken buiten laten je helemaal wennen aan de temperatuur. Op een hek hang ik de was en er staat een lekker windje om die was te laten drogen. 's Middags komen er nog vier fietsers uit Nederland. Twee van mijn leeftijd en twee die ik schat op 60 á 65 jaar. In Ettelbruck hebben de twee jongsten pech gehad. Op een gladde brug was de vrouw met haar fiets uitgegleden. Met haar hoofd is ze tegen het hek gekomen. Schaafwonden en een flinke jaap op haar hoofd was het resultaat. Ze zijn naar het ziekenhuis geweest om de boel te laten hechten. Als je dit hoort besef je hoe kwetsbaar je bent. Één moment van onoplettendheid en je hebt een probleem. Dat opletten is soms heel vermoeiend. Daarom vind ik dat de dagafstanden niet al te groot moeten zijn. Je wordt er moe van, maar je ziet aan het einde van zo'n dag ook niets meer. Je bent toch op weg om iets te zien nietwaar? Daarom houd ik mij aan de trajectindeling van het boekje. Soms kom je dan al vroeg in de middag op een camping aan. Die tijd gebruik ik om lekker in de zon te zitten of het stadje/dorpje te bekijken.

Zondag 14 juni

Dit was zo'n dag van heerlijk niets doen. Lekker de krant lezen en veel liggen slapen.

Maandag 15 juni

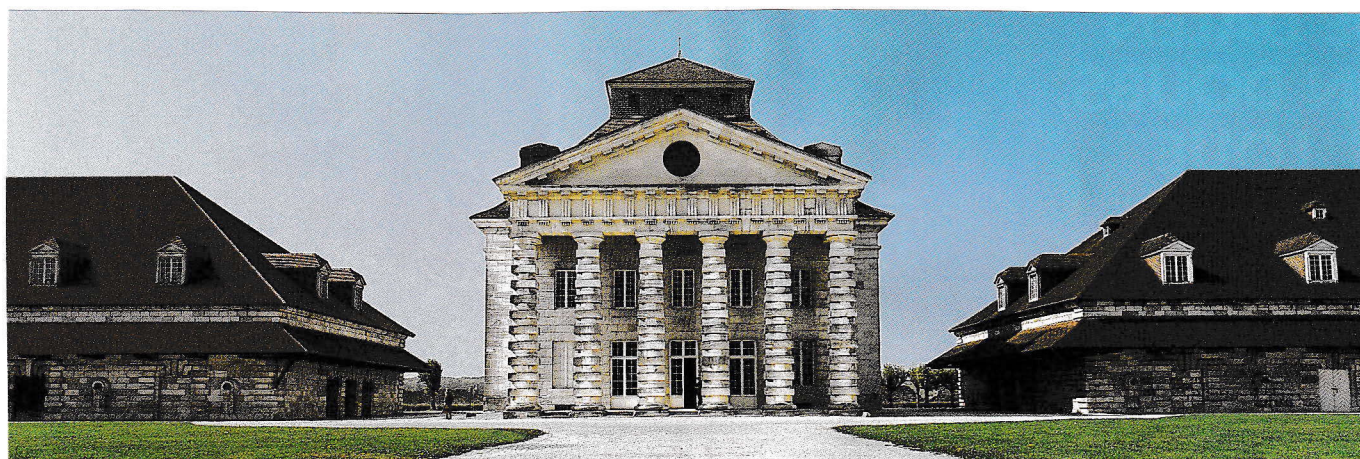
Heel gemakkelijk verlaat ik het dal van de Saône en kom zo in Ferrières. De oude

wasplaats is hier zo leuk gerestaureerd en omgebouwd. De waterpartij is nu een zee van bloemen. Ik pak mijn fototoestel en schiet verscheidene plaatjes. Een oude mevrouw komt uit haar huisje en gaat achter de wasplaats de was ophangen. Achter de wasplaats ligt een soort kasteel wat alles nog fotogenieker maakt. Één van de volgende plaatsjes is Scey-sur-Saône. Vele huizen hebben hier verschillende torentjes. Heel leuk om te zien. Traves is een hoog gelegen toeristisch stadje. Vóór de weg naar het centrum ligt een perkje met daarin een calvaire. Een calvaire is een religieuze uiting uit de 16e en de 17e eeuw. Het is een natuurstenen kruisbeeld waar aan de voorzijde de gekruisigde Christus te zien is en aan de achterzijde een madonna. Op dit beeld is echter de madonna zoek. Ik fiets naar boven om nog wat oude dingen te gaan bekijken, maar er is alleen een huis te zien met het jaartal 1617. Het valt me wat tegen. Dan maar weer verder. Het weer van vandaag is regenachtig en er waait een wind uit het zuidwesten. Aan de rand van een korenveld zet ik koffie en ik moet moeite doen om de brander aan de gang te houden zo waait het. Vlak voor Fretigny zie ik aan de linkerkant van de weg een oude abdij. Hij staat helmaal leeg en is niet te bezichtigen, jammer. In Oiselay eet ik mijn stokbrood op in een drooggelegde wasplaats. Kinderen staan er op de schoolbus te wachten. Oude en verlaten, maar ook bewoonde huizen staan er rond het pleintje. Die dag zie ik op het hoogste punt en vlak voor een riante afdaling de toppen van de Vogezes. De weg verder naar Emagny golft verder over de hoogvlakte. Door de campingbaas word ik hartelijk welkom geheten. Ik zet m'n tentje aan de Ognon. Het blijkt dat de camping grotendeels bevolkt is door zigeuners die met hun hele hebben en houden markten afreizen. Het santair is niet erg schoon en de douche moet ik eerst repareren voordat hij pas goed sproeit. De latrines waarin je moet staan vind ik nou ook niet een succes. In de buurt van de camping is echter een winkeltje waar je heel erg aardig en goed geholpen wordt, dat vergoed veel. Die avond gaat het onweren nadat ik mijn potje gekookt heb. Voldaan kruip ik in de slaapzak. Morgen is er weer een dag.

Dinsdag 16 juni

De volgende morgen druppen de bomen nog na van de regen. De kletsnatte tent pak ik in, koop bij het winkeltje nog een stokbrood en ga op weg. Volgens mijn berekeningen ligt het plaatsje Lavernay halverwege op de Groene Route naar de Middellandse Zee. Zittend op een bankje op een pleintje drink ik van mijn koffie. In de buurt ligt weer een school waar de kinderen speelkwartier hebben. Bij het horen van die spelende kinderen, ben ik altijd weer blij dat ik niet meer hoef. Ik mag gaan en staan waar ik wil. De vrijheid heb ik weer en die benut ik volledig, heerlijk. Vlak is de weg nooit, ook hier niet. Ik moet af en toe flink aanzetten om ergens boven te komen. Het verveelt me helemaal niet. Na iedere top is er een uitzicht, soms mooi, soms ook niet. Als ik bij de druipsteengrotten van Orselles ben, stap ik even af. De fiets zet ik onder een boom en klim naar boven. Bij het winkeltje blijkt het dat er over vijf minuten een rondleiding door de grot gegeven zal worden. En omdat er dreigende wolken in de lucht hangen, sluit ik mij aan bij de groep. Alle druipsteengrotten zien er hetzelfde uit, zo ook deze. Toch is het

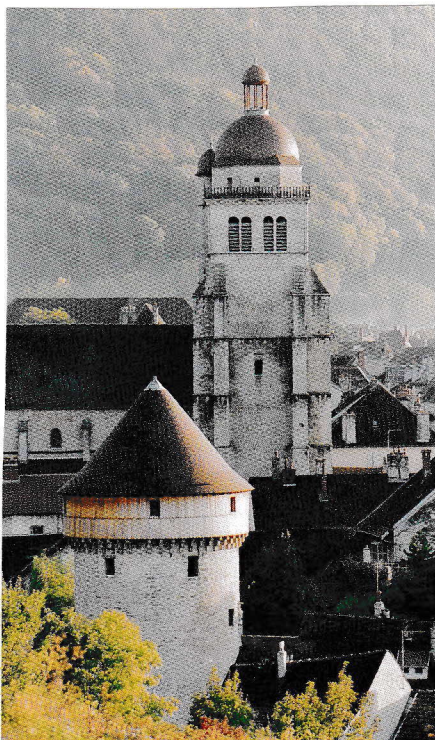
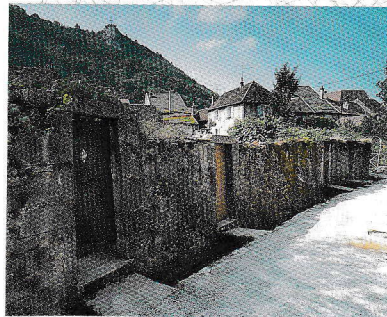
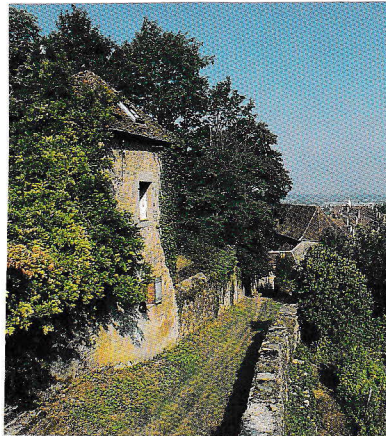
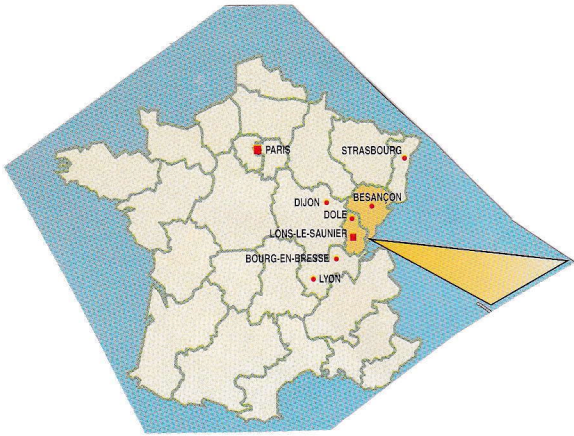

leuk om samen met twee andere Nederlanders door de grot te lopen. Om toch iets van het verhaal van de gids te begrijpen, hebben we een Nederlandse uitleg in de handen gekregen. Bij de ingang van de grot zijn er een heleboel stenen te zien, heel fraai. De grotten blijken levende grotten te zijn. Er vindt nog steeds druipsteenvorming plaats. De onderaardse rivier verricht nog steeds zijn uitslijtend werk. De rondleiding duurde een uurtje en als ik weer buitenkom, blijkt het weer eens te regenen. Bij de ingang is een overdekte picknickplaats en daar eet ik mijn stokbrood met kaas op. Om een uur of twee ga ik weer verder. De regen is wat minder geworden. Steeds hoger en hoger worden de heuvels, maar ik fiets langs de Doubs. Dan verlaat ik het dal van de Doubs met een behoorlijke klim. Tijdens de klim gaat het ook weer eens regenen. Even voorbij Liesle valt het mij plotseling op dat de koeien hier bellen dragen, net als in Zwitserland. Het valt mij ook op dat de bouw van de dorpen minder frans aandoet. Komt dat omdat ik wat dichterbij Zwitserland ben? Wat ik wel weet is dat ik in de Jura aan het fietsen ben, de Franse Jura. Arc et Senans is zo'n heel bijzondere plaats. Ontworpen vanuit het idealisme van de Verlichting. Rechts van de weg staat een gebouwencomplex, een soort fabriek voor de zoutwinning. Een zekere Claude-Nicolas Ledoux heeft hier op wens van de koning deze gebouwen laten bouwen. Het lag in de bedoeling hier ook woningen, een kerk, een markt, een badinrichting en een ontspanningsruimte te bouwen. Dit alles naar het humanitaire en sociale ideaal van die tijd: een goede en gezonde omgeving leidt tot betere mensen. Jammer genoeg werd alleen het bedrijfsgedeelte uitgevoerd in een halve cirkel met werkplaatsen en arbeiderswoningen. Ik loop naar binnen en vind een rondleiding van een uur te lang. Mijn geld is bijna op en een banque automatique is hier niet te vinden, dus moet ik even rustig aan doen. Dan ga ik verder naar Chissey-sur-Loue. Daar heeft mijn vriendin een brief naartoe geschreven en er zou daar een camping zijn. De camping is opgeheven hoor ik van een oude baas. Een postkantoor is er niet. In het plaatsje staat een oude kerk uit de dertiende eeuw. Ik ga er binnen en binnen heerst de sfeer van oude tijden. Een zeer oud crucifix hangt daar al eeuwen aan en pilaar. Hoevelen zouden hier al naar gekeken hebben. Dan fiets ik terug naar Arc et Senans. Daar is wel een camping en een postkantoor. Op het postkantoor vraag ik hoe dat nu moet met die brief uit Nederland. Na veel zoek en gevraag blijkt het dat de vrachtwagen van de post morgen om tussen 10.30 en 11.45 in Chissey-sur-Loue zal staan. Als ik weer buiten ben, zie ik twee Nederlanders op de fiets. Ook zij zijn kletsnat geregend en omdat ze gisteren de was hebben gedaan, hebben ze nu alles nat. Wat een gewicht aan water zullen ze mee moeten zeulen. Ze vragen of ik een hotelletje gezien heb. Iets verderop is er ééntje. We gaan weer verder en ik zoek de camping op. Een leuk terreintje met uitstekende sanitaire voorzieningen. Tot mijn verbazing staat dat oude stel uit Port-sur-Saône er ook. Ze houden het voor gezien en gaan morgen proberen met de trein weer naar Luxemburg te komen. Daar zijn ze ook gestart.

Woensdag 17 juni

Als ik de tent openmaak, schijnt de zon. De tent is nog steeds kletsnat. Ik besluit niet eerder weg te gaan voordat de tent droog is. Een lichtgewicht tentje vraagt niet veel tijd om droog te worden, dus zit ik om kwart voor tien op de fiets. Ik doe weer boodschappen in het winkeltje van gisteren. De winkelierster vraagt honderduit over mijn tocht. Ze vraagt ook waar mijn Madame is. We keuvelen heel erg gezellig met elkaar. Mijn Frans wordt steeds beter en ik hoef niet lang meer naar de franse woorden te zoeken. Dat is heerlijk, want zonder taal word je toch wel heel erg eenzaam. De vrachtwagen van de post zie ik al bij het binnenrijden van Chissey-sut-Loue staan. Ik klim naar binnen en de brief is er inderdaad. Al vijf dagen ligt de brief er. De brave man had moeite om mijn naam te lezen, maar samen kwamen we er uit. Bij de kerk van Chissey op een bankje in de zon zit ik de brief te lezen. Het is een leuke en gezellige brief. Een levensteken uit het verre Nederland geeft een gevoel van saamhorigheid. Toch is het net of zo'n brief uit een andere wereld komt. Dan ga ik verder en bij de rivier zie ik de restanten van wat eens een camping moet zijn geweest. Hij lag aan het water. Een lange tijd volgt de weg de rivier. Als je de heuvels in de verte wegdenkt is het net of je in Gelderland fietst. Ergens door de uiterwaarden van de IJssel. In Villers Farlay staat een kasteeltje leeg. Het ligt boven op een heuvel. Al fietsend fantaseer ik over het wonen in dit plaatsje. Heerlijk lijkt me dit. Heuvels, bossen en rust. Toch verandert zo langzamerhand het landschap. Steeds meer wijngaarden zijn er te zien. Henri le Maire is de eigenaar en op reclameborden wordt toch vooral aangeraden om zijn Vin Fou te drinken. Het is heerlijk fietsweer. De regen van de afgelopen dagen is weer voorbij en het leven is zo slecht nog niet. Dan komt het stadje Polligny in zicht. Op een pleintje in het centrum van het stadje vind ik een Banque automatique. Het geld was nog wel niet echt op, maar enige aanvulling was toch wel gewenst. Het stadje is echt een streekcentrum en bestaat hoofdzakelijk uit een hoofdstraat en dat pleintje met die bank. Op dat pleintje zijn veel terrasjes en overal heb je uitzicht op driegende rotsformaties: de Grimont en la Croix du Dan. Op de laatste staat een reusachtig ijzeren kruis. Ik ga opzoek naar de Collégiale St. Hyppolyte met een schitterende collectie beelden uit de 15e eeuw. Ook zijn er in het stadje nog resten van de oude middeleeuwse ommuring zichtbaar. Als ik verder ga, zie ik dat Genève maar 95 kilometer naar het oosten ligt. Zwitserland is dus niet ver meer. Dan ga ik beginnen aan de beklimming van één van de uitlopers van de Jura. Vier kilometer om hoog naar Plasne. Al stijgende wordt het uitzicht op Polligny steeds fraaier. Het is mooi weer en allerlei heuvels en bergen worden steeds beter zichtbaar. Bijna boven, vragen kinderen of ik echt wel plezier heb in dit klimmen omhoog. Ik wel, als je ergens op eigen kracht wilt komen, dan moet er af en toe geklommen worden. Dan golft de weg verder over een soort hoogvlakte. Even voorbij de kruising met de D5 zie ik rechts van de weg een parkeerplaats. Daarachter is een uitzichtpunt aangelegd. Als ik naar beneden kijk zie ik in de diepte een indrukwekkend schouwspel: een door kolkend water uitgeslepen diep, trechtervormig dal. Cirque Ladoye. Af en toe stopt er een auto en stappen er mensen uit om te gaan kijken. Tot Mirebel golft de weg wat op een neer. Daarna gaat het langzaam maar zeker naar beneden tot aan Châtillon. Het dorp ligt op een soort bergrug. In het dorp is alleen maar een restaurantje. De

winkel is opgeheven. Ik ga naar de camping die prachtig aan de Ain ligt. Het uitzicht is er prachtig en het sanitair uitstekend. Gelukkig heeft de campingbeheerster een soort winkeltje waar je iets kunt kopen. Al hobbelen over de keien zoek ik een gras veldje. Daarbij zakt mijn zadel naar achteren. Ik geef er een flinke klap op zodat het weer goed staat. Mijn tentje zet ik bij het water neer. Morgen maar weer eens verder zien.

Donderdag 18 juni

Vandaag ben ik dus niet verder gefietst. Het is hier hartstikke mooi en er wordt mooi weer voorspeld. Alleen het plaatsje beneden bij de rivier is wel erg rustig maar ligt niet in de zon. Dus de spullen bij elkaar gepakt en op een hoger gelegen terrasje de tent weer neer gezet. Op dit plekje heb je ook veel meer uitzicht op de omringende heuvels. Ik haal mijn croissantjes op en doe de was maar weer eens. Om één uur ga ik naar Doucier, want daar is een winkeltje. Wat er aan de hand is, maar het winkeltje gaat niet om halfdrie en ook niet om drie uur open. Dus fiets ik naar Pont-de-Poitte, zo'n 10 kilometer naar het zuiden. Onderweg blijkt het dat men de weg aan het teren is. Men sproeit teer over het oude asfalt en gooit er daarna grind over. Dat is dus heel leuk fietsen, maar niet heus. In Pont-de-Poitte is de winkel wel open en ik doe er mijn boodschappen. Bij de bakker aan de overkant koop ik iets lekkers. Tot mijn grote verbazing vertelt ze mij in het Nederlands hoeveel ik moet betalen. Ik vraag haar hoe het komt dat zij Nederlands spreekt. Ze heeft dat van de Nederlandse toeristen geleerd. Het Nederlands klinkt wel leuk zo uit een Franse mond. Terug bij de tent is de was droog. De tent open gezet en heerlijk in de zon gezeten. De thermometer wijst 35 graden aan, dus wat wil eens mens nog meer?

Vrijdag 19 juni

Vanmorgen is het fris als ik de tent open doe. Het is wel helder en de zon schijnt. Ik vind het hier wel een leuke camping. Voordat ik verder ga, vraag ik aan madame of het hier in de zomer erg druk is. Dat is het meestal wel en ze geeft me een folder van de camping mee. Als ik in het hoogseizoen wil komen, dan moet ik een aantal dagen van tevoren maar even bellen. Het blijkt dat de wegwerkers nog steeds aan het teren zijn. Ik moet zelfs een stukje in de berm fietsen en omdat er teer aan mijn banden zit, plakt er steeds meer hooi aan de banden. In Pont-de-Poitte doe ik weer wat boodschappen voor onderweg. De weg gaat stijgend en dalend verder. Het is heerlijk fietsweer. Als ik bij Marsonnay even in de schaduw zit, komen er twee Hollandse meiden op de fiets voorbij. Voorzien van fietshelmen en zichtbaar transpirerend knijpen ze in de remmen. Deze helling staat niet in het boekje zeggen ze verontwaardigd. We knopen een gesprekje aan en ook zij zijn op weg naar de Middellandse zee. Ze willen er over twee weken zijn en ook nog een paar dagen op strand liggen. Ze vrezen dat ze dat nooit zullen halen. Je kunt ook een stukje met de trein gaan opper ik voorzichtig. Nee hoor, dat is geen goed idee, we zijn gekomen om te fietsen. Ze zijn wel een beetje jaloers op me, als ze horen dat ik nog een maand

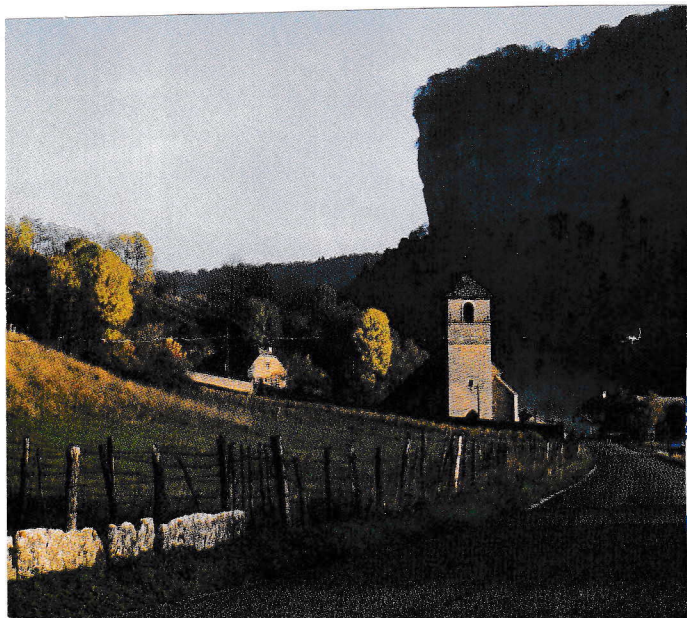
CAMPING ★★
L'Épinette

de tijd heb voor mijn tocht. De tocht valt ze niet mee, hoewel zo op racefietsen in Nederland hebben getraind. Ja, een racefiets is iets heel anders dan een randonneur. En trouwens zo'n tocht naar het zuiden moet je ook niet willen afleggen in een recordtijd. Het is de Tour de France niet. In Tour-du-Meix moet ik even naar de weg zoeken. De bordjes die ik moet volgen naar Pont de Pyle zijn niet vindbaar. Met behulp van het kaartje en m'n richtingsgevoel kom ik toch weer op de route terecht. Ik ben nu in het prachtige dal van de Onoz terechtgekomen. Langzaam klimt de weg omhoog. Terwijl ik in de schaduw van wat bomen m'n stokbroodje zit op te eten komen de twee meiden weer voorbij. Ze zien niets. Even later komen er nog twee Nederlanders voorbij. Het is druk vandaag met fietsers. Ook het tweede stel ziet niets. Als ik weer verder ga staat het tweede stel even aan de kant. Ik groet en alleen door mijn hand op te steken. Op de top van 600 meter heb ik een prachtig uitzicht. Ik stap even af om naar het grote blauwe stuwmeer te kijken. Dan gaat het weer naar beneden en bij Cernon bereik ik met een grote lus het water en de dam. Ik krijg hier heel tegenstrijdige gevoelens. Het mooie uitzicht van enkele kilometers eerder is mogelijk gemaakt door een betonnen stuwdam. Talloze hoogspanningsmasten en -kabels ontsieren het landschap. Om ongeveer drie uur ben ik in Thoirette op de camping. Één de campinggasten vertelt me dat er een speciaal plekje is voor fietsers. Het is een uitstekend plekje onder grote populieren met uitzicht op het water van het stuwmeer. De camping is niet zo mooi als bij Châtillon, maar het dorpje heeft alle nodige voorzieningen en dat is ook heel belangrijk. Vlak bij m'n tentje staat een picknickbank, dus wat wil een mens nog meer. Even later komt ook het echtpaar op de camping en slaat zijn tent op. Ze zijn helaas niet erg spraakzaam, maar misschien verandert dat nog wel.

Zaterdag 20 en zondag 21 juni

Vannacht heb ik heerlijk geslapen. Ik slaap trouwens altijd wel goed. Meestal ga ik om een uur of tien in de zak en de volgende morgen om 6 uur ben ik weer uitgerust wakker. Het fijne is, dat ik op deze tocht helemaal geen haast heb. Veel mensen die mij achter op fietsen moeten op een bepaalde tijd de fietsbus of de trein halen. Bij veel mensen geeft dat een bepaalde manier van stress. Zo ook bij het echtpaar dat gisteren hun tentje naast mij hebben opgezet. Ze moeten de fietsbus op 4 juli halen in Arles. Later zal blijken dat ik met mijn rustige manier van fietsen ook op 4 juli op de camping van Arles ben. De picknickbank is een uitkomst. Ik zit er mijn boterhammetje op te eten, terwijl de brander gezellig snort voor het koffiewater. Het echtpaar komt bij me zitten en we kletsen over de tocht. Het valt hun tegen. Niet de tocht, die is heel mooi. De zwaarte en de lengte valt hun tegen. Ze hebben nog niet veel in het buitenland gefietst, vandaar. Ze gaan deze dag weer verder. Ik ga het dorpje in en doe boodschappen. Haal bij de PTT een enveloppe, waarin ik m'n diarolletjes naar Nederland zal gaan versturen. Terug bij de tent schrijf ik een brief en verzamel alle folders om ze in de envelop te doen. De enveloppe mag maar 100 gram wegen. Ik heb er zoveel in gestopt dat hij naar mijn idee te zwaar is. Maandag eerst naar de PTT om het gewicht te laten controleren. Onderweg verzamel ik

LA POSTE

Destinataire :

FICHE DE DÉPÔT D'UN ENVOI INTERNATIONAL - RECOM - AVEC V

Meur J. Koopman
Hobbema-Rade 414

7204 TE

39240

Localité

Zutphen

étiquette
510

date N°

22/06/98
01424

44.00

Prix

PR

144

0242

ES

vd

Poids

Nature

crbt

signature de l'agent

Pays

Pay-bas

THOIRETTE
22-6-1998
15 H 30

517/517 bis

VOIR AU DOS

RCS Nanterre B 356 000 000

meestal allerlei foldertjes om later in mijn dagboek te kunnen plakken. Diarolletjes stuur ik ook naar Nederland terug, omdat hitte niet erg goed is voor die filmpjes. En het is hier warm, ik zit de hele dag in de schaduw van de boom. 's Nachts slaap ik met de tent helemaal open, heerlijk. Die avond komt een jong stel met een auto. We hebben gezellig met elkaar zitten kletsen over mijn vele tochten. Hij heeft een tijdje gewerkt als stagiaire op een camping in de Camargue in Zuid-Frankrijk. Ze proberen nu door Frankrijk te trekken over kleine wegen, maar ze hebben een kaart bij zich waar geen kleine wegen opstaan, niet zo handig.

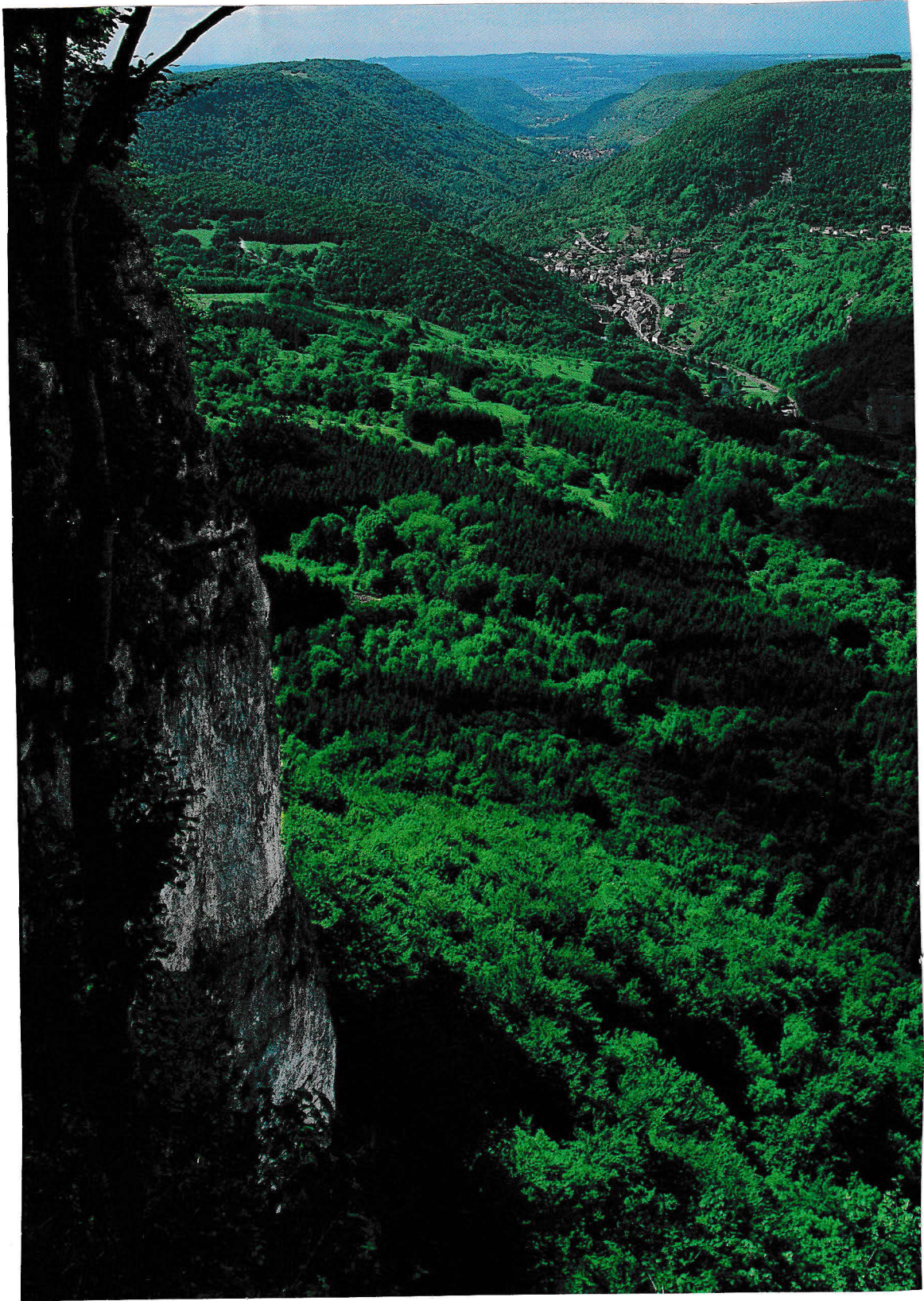
Maandag 22 juni

Als de postbeambte me ziet bij z'n kantoortje doet hij de deur al voor negen open, heel aardig. Het blijkt dat de enveloppe te zwaar is. Ik betaal bij en vertel hem dat ik de enveloppe aangetekend wil versturen. Dat is geen probleem en ik krijg een bonnetje mee waar mee ik kan gaan reclameren als er onverhoopt iets mis mocht gaan. Het is vandaag wat bewolkter dan gisteren. Heerlijk is dat, want in de stekende zonneschijn te moeten fietsen is ook geen pretje. De tocht gaat weer verder langs de Ain. Eerst is er van de Ain niet erg veel te zien, hij ligt diep beneden in het dal. Overal liggen dammen in het landschap. Deze dammen zijn kennelijk ouder, want ze zijn meer vergroeid met het landschap. In de buurt van Bolozon fietst een Fransman mij achterop. Al peddelend kletsen we over fietsen. Hij vindt mijn fiets fantastisch. Hij spreekt het woord fantastisch uit op een manier zoals alleen Fransen dat maar kunnen. Met een lange uithaal. We zijn het met elkaar eens, dat een fiets hoort te zitten als een fauteuil. Ook praten we over het tijdstip dat je het beste kunt fietsen. We zijn alle twee van mening dat je maar het best vroeg op pad kunt gaan. Dan gaat hij weer verder en door het kletsen ben ik intussen langs de Gorges van de Ain gefietst zonder ze te hebben gezien. Een mens kan niet alles in zijn leven hebben. Om elf uur heb ik al 25 kilometer gefietst. In het stadje Poncin is op het plein de markt aan de gang. Er is van alles te koop. Met m'n fiets aan de hand loop ik over de markt. Het stadje heeft een aardig en oud centrum. Na het stadje volgt een klein stukje drukke weg, maar na een kilometer mag ik rechtsaf en kom bij de brug over de Ain. Het plaatsje heeft de toepasselijke naam Pont d'Ain. Aan de rivier zijn huizen gebouwd die hoog op rotsen staan als bescherming voor het hoge water. Een fraai gezicht vind ik het. De woonlaag is zo op driehoog. Dan volgen bijna vlakke wegen en met de wind in de rug fietst dat heerlijk. Het is erg warm en zo voel ik helemaal geen wind. Onder de schaduw van een boom en aan de Ain eet ik mijn stokbroodje op. Nu voel ik wel wind en ik vind het lekker. De zon is alweer een tijdje doorgebroken en het wordt broeierig, of zoals de Fransen zeggen lourd. St. Maurice-de-Remens is een pittoresk dorp, de geboorte- en woonplaats van de bekende vlieger-schrijver De Saint-Exupéry. Dat wordt groots aangekondigd op een bord als ik het dorpje binnen fiets. Ik fiets over een plein dat naar hem genoemd is, maar waar het huis te vinden is wordt niet aangegeven. Omdat het huis langs de route ligt, hoop ik er maar het beste van. Dat gebeurt in Frankrijk wel meer, trots iets aankondigen en er dan er verder geen aandacht meer aan

schenken. Juist buiten het dorpje ligt het château. Het is nogal vervallen. Als men er niets aan doet zal de Colonie des vacances die het nu beheert, wel aan verder verval haar steentje bijdragen. Dan weer verder door talrijke dorpen. In sommige dorpen staan reusachtige scholengemeenschappen, gehuisvest in nieuwe gebouwen. De kinderen staan op de bus te wachten of hangen wat aan de kant van de weg. Langzaam maar zeker nader ik het dal van de Rhône. In de verte zijn de rookpluimen boven de koeltorens te zien van een viervoudige kerncentrale. Het dal is erg breed en gevormd tijdens de ijstijden. De landbouw is hier erg grootschalig, vooral maïs groeit er. Overal is men aan het sproeien. Reusachtige waterkanonnen spuiten het bevoeiingswater over de akkers. Bij Rigneu-le-Désert verschillen kaart en tekst van elkaar. Als resultaat fiets ik verkeerd om na 2 kilometer te concluderen dat ik dus wel goed ga. Bij St. Juli wacht ik op een trein waarvan de bestuurder zijn hand opsteekt. Het is een lange trein, geladen met nieuwe auto's. Tussen St. Juli en Chasey-sur-Ain staat een mooi gerestaureerde kapel uit elfhonderd. Gebouwd ter herinnering aan een ongeluk. Een zekere Willem is hier van zijn paard gevallen. Uit dankbaarheid is deze kapel hier neergezet. Dat is het verrassende aan deze tocht. Soms duiken er de meest onverwachte dingen op, zoals dat kasteel in St. Juli waar nu een antiekhandel in is gevestigd. In Cazey-sur-Ain zit ik even op een bankje uit te puffen. Op het bankje heb ik een mooi uitzicht over de Ain en de omgeving. Ik ben het zo langzamerhand zat. Het is drukkend weer. De camping is nog wat verder, dus ga ik maar verder. Links en rechts van de weg zie ik maïsvelden en onafzienbare landerijen waar de zonnebloemen in bloei staan, een mooi gezicht. Bij het dorpje St. Maurice-de-Gourdans ligt de camping. De verrassing van het dorpje is de mooi gerestaureerde Romaanse kerk uit de 12e eeuw. De deur staat open en ik ga naar binnen om de sfeer te proeven. Als ik op een lichtknopje druk, worden middeleeuwse fresco's voor een minuutje zichtbaar. Vol aandacht bekijk ik ze en moet een paar maal weer naar het knopje terug om alles te kunnen zien. Om halfvier zet ik m'n tentje neer op de camping die aan de rand van het dorpje ligt. Ik vraag aan de campingbaas of hij ook onweer verwacht, zo drukkend is het. Hij weet het ook niet. De radio zegt dat morgen de Mistral opsteekt. Dat zou betekenen dat ik morgen de wind achter zou hebben en dat het dan niet zo drukkend zal worden. Het woord Mistral stamt uit de Provence en betekent Mijnheer. Het woord Mistral wordt met enige eerbied uitgesproken. Het is namelijk een harde, gierende, koude wind die van het noord naar zuid door het Rhônedal blaast. Deze wind beïnvloedt het leven van de bewoners sterk. Men beweert dat je er depressief van kunt worden! De mistral ontstaat als een hogedrukgebied zich van west naar oost verplaatst in de richting van de Alpen. Tijdens een mistral is zelfs in het hartje van de zomer nachtvorst mogelijk. Voordelen van de mistral zijn er ook: het is en ongekend helden en de fietser heeft de wind in de rug. In het boekje staat ook dat de mistral hét onderwerp van gesprek is in het Rhônedal. Het is ook een goede entree om een gesprek te beginnen. We zullen morgen wel weer verder zien.

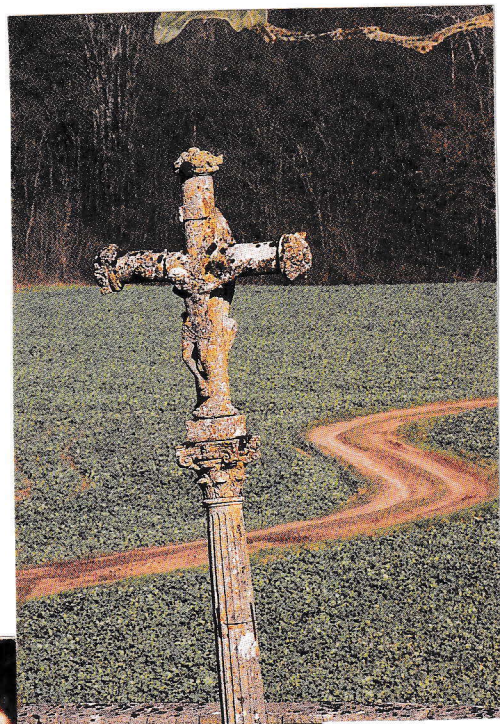
Dinsdag 23 juni

Om de hitte van de dag voor te zijn sta ik heel vroeg op. De tent is nat van de dauw, maar het heeft niet geonweerd. Ik zit om acht uur op de fiets. Als ik door het dorpje fiets om de route weer op te pakken, zie ik dat er een winkeltje in het dorp is. Volgens het routeboekje zou dat niet het geval zijn. Gisteren heb ik de hele dag mijn avondeten meegesleept. Dat is dus voor niks geweest. Ik maak daar niet zo'n punt van. Bijna altijd zorg ik ervoor dat ik avondeten bij me heb. In 1996 ben ik in België daar de mist mee ingegaan en dat zal mij geen tweede keer overkomen. In het winkeltje koop ik brood en melk. Het gaat riant, want de wind is inderdaad achter. Bij Loyettes ga ik de Rhône over. Het is er moordend druk. Auto's rijden en rijden maar. Ik trouwens ook. Om halftien zet ik in Panossas koffie op een bankje. Dat bankje staat bij het monument ter herinnering aan de gevallen helden uit de Eerste Wereldoorlog. Wat je maar helden noemt. Verder langs prachtige weggetjes en in een gestage klim ga ik omhoog. In Le Bois-de-Roche vragen twee wandelende Franse jongedames naar het één of ander. Helaas begrijp ik niet wat ze bedoelen en we gaan weer verder. Het klimmen heeft ook zo zijn voordelen, je kunt je aardig vergapen aan prachtige vergezichten. St. Jean-de-Bournay is een erg leuk plaatsje met veel leuke straatjes en winkeltjes waar je van alles kunt kopen. Even buiten het stadje bij een beekje gegeten en in de zon gezeten. Dan volgt een heel sterke stijging, ik denk van wel 12%. Het boekje heeft dit aangekondigd met de opmerking: het is geen schande dat je hier uit het zadel moet. Ik blijf fietsen en hoef niet te lopen. Stijl is het wel. Na een lichte afdaling in een dal volgt een schitterend uitzicht aan de rechterhand. Kilometers ver kan ik kijken. Het dal is gevormd door een vroegere gletsjerstroom. Famarans is een plaatje van niks. Er is één supermarktje met een zeer beperkte keus. Met de winkelierster maak ik een gezellig praatje. Zij vindt dat alle Nederlanders meestal wel in zijn voor een praatje. Dat is heel anders dan bij de Fransen, die zeggen bijna nooit wat. Ik probeer het iets te relativeren door te zeggen dat er ook Nederlanders die niet spraakzaam zijn. Als ik om drie uur op de camping kom. Blijkt het dat het fietsende echtpaar uit Thoirette hier ook zijn tent heeft neergezet. Zij hebben de etappe van vandaag in tweeën gesplitst en hier de was gedaan. Ze zijn spraakzamer dan op de camping van Thoirette. Ze vertellen nu van de zwaarte van de tocht. Ze schieten naar hun idee niet genoeg op. Na ons gesprek doe ik ook de was en binnen een uurtje is alles droog. Met de campingbeheerster maak een praatje over de Mistral. Ze zegt dat die wind hier anders heet. Hoe dat ben ik vergeten en ik heb het in mijn dagboekje niet opgeschreven.

Woensdag 24 juni

Om acht uur haal ik mijn bestelde croissantjes op. Dat is toch wel heerlijk dat je bijna op iedere camping brood voor de volgende morgen kan bestellen. Het Franse brood is trouwens ook moeilijk lang lekker te houden. Na een halve dag begint het al aardig uit te drogen. Van de andere Nederlanders hoor ik dat ze uit Nijmegen komen. We zitten nog wat te kletsen bij het ontbijt. Om negen uur stap ik op de fiets en zie ze op mijn tocht niet meer terug. Dat gebeurt heel vaak. Je kletst wat met elkaar, maar je gaat toch je eigen weg. Dan volgt een

weg van tien kilometer vals plat om het einde van het gletjerdal te bereiken. In het oosten zie ik de bergen van de Vercors. Gelukkig hoef ik daar niet overheen. In Maricolles haal ik in een dorpswinkeltje een liter melk voor onderweg. Dan gaat de weg langzaam maar zeker omhoog en na Virville wordt het serieus. Stijgen van 350 naar 600 meter. Langzaam maar zeker gaat het omhoog door mooie bossen. Bovenop staan een paar prachtige ruïnes van oude uitkijktorens. Ik stap af en neem een paar dia's. Dan gaat het twee kilometer heerlijk bergaf. Onderweg zie een boerencamping. Een oude boer staat aan de kant van de weg en ziet mij voorbij flitsen. In het dorpje Montfalcon zit ik even bij een pomp op een bankje. De bakker komt net luid toeterend aanrijden. Ik heb niets nodig, dus van mij geen klandizie. Wel echter van de plaatselijke bevolking. Van links en rechts komen vooral oudere mensen uit hun huizen om stokbrood of iets anders te kopen. Dan weer op pad. Het dal weer uit, dus stijgen. Voor het eerst zie ik dat ik in een departement kom, het departement van D'Isère. Er staat een ludiek bord aan de kant van de weg. Aan één kant heeft men de naam in spiegelschrift geschreven, ik denk voor de automobilisten. Onderweg zijn er allerlei plekjes die tot even gaan zitten aanmoedigen. Op zo'n plekje eet ik mijn boterhammen op en lig een tijdje heerlijk in de schaduw. Het slechte weer is nu wel afgelopen denk ik. Bij de afdaling valt het mij op dat de dorpen van aanzien. Het wordt nu zuidelijker. Zo stel ik mij voor dat op het pleintje van Crepol plotseling van onder de platanen Louis de Funés in politie-uniform zou kunnen opduiken. Moeiteloos kom ik in St. Donat-sur-L'Herbe. Het is een zeer oude plaats met een zeer bezienswaardige kerk La Collegiale. In de kerk staat een beroemd orgel waarop één maal per jaar een Bach-festival wordt gegeven. Voorbijgangers worden ook in de gelegenheid gesteld om op het orgel te kunnen spelen voor een bepaalde prijs. Naast de kerk ligt een klooster en een oude kapel. In het voormalige klooster is een museum gevestigd, waarin ik even ronddwaal. Dan dwaal ik door de straatjes. Vandaag ben ik echt een denkbeeldige grens over gegaan. Alles doet hier zuidelijk aan. De camping ligt vlakbij de supermarkt en daar is ook wasbenzine te koop, dus wat wil ik nog meer. Op de camping sta ik helemaal alleen. Aan de campingbeheerder vraag ik waarom er geen andere kampeerders zijn. Als belangrijkste reden voert hij aan, dat Fransen het niet prettig vinden op een camping te kamperen waar geen beheerder de hele dag aanwezig is.

Donderdag 25 juni

De tent was vanmorgen nat van de dauw. De lucht is helder blauw, dus het wordt weer mooi weer. Om tien voor acht zit ik weer op de fiets. Eerst het stadje uit via een drukke weg die omhoog gaat. Al snel mag ik deze weg verlaten en gaat het langs de droogstaande Chalon naar Romans-sur-Isère. Over de rivier zijn geen eens bruggen, maar betonnen doorgangen gebouwd. Daaruit trek ik de conclusie dat er maar weinig momenten zullen zijn waarbij er water door de bedding zal stromen. Om negen uur rijd ik Romans binnen. In het centrum staat een indrukwekkende Tour L'Horloge. Prachtig versierd met allerlei beelden die de vergankelijkheid van de tijd symboliseren. De belangrijkste bezienswaardigheid is echter de kerk, de Collégiale St. Barnard. Vanaf de rivier gezien ligt

Visitez le plus haut donjon de France

"Les murs ont une histoire"

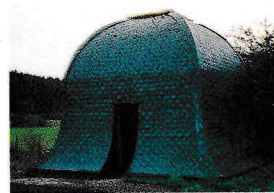
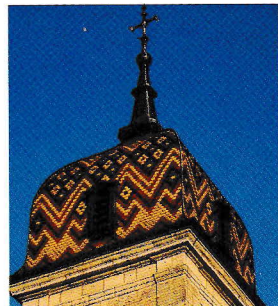
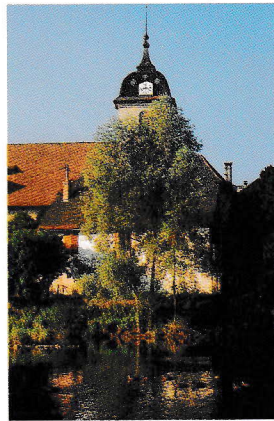
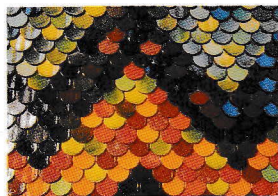
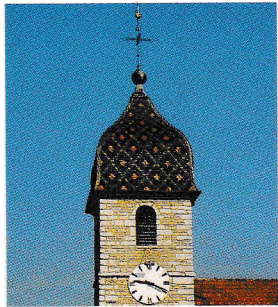
*Visitez le plus haut
donjon de FRANCE*

la TOUR de CREST DRÔME

MONUMENT HISTORIQUE

Le Pays Comtois

des Vosges au Jura

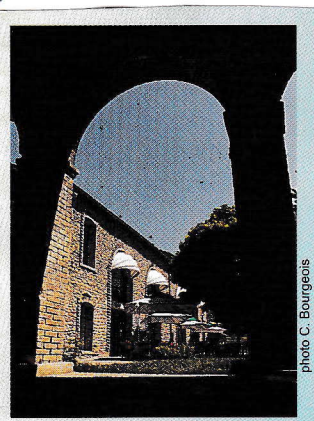
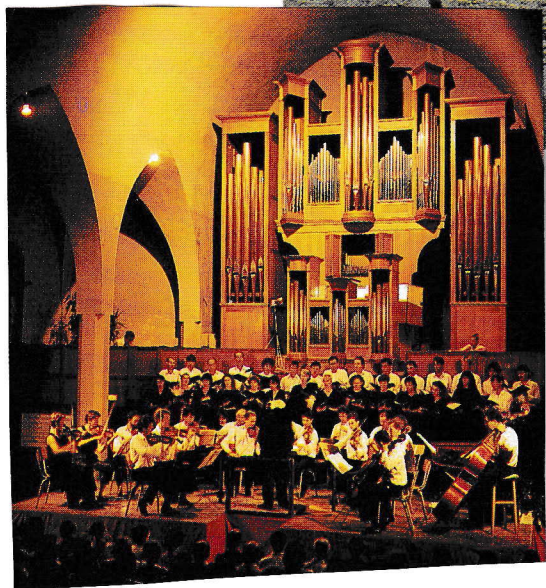
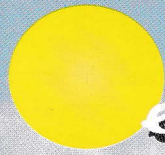

photo C. Bourgeois

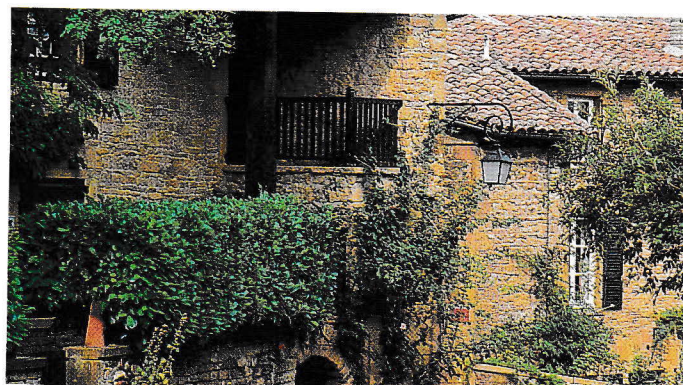
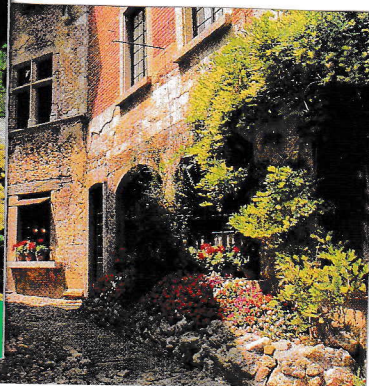
ST DONAT *et sa région*

Drôme - France

DRÔME
des Collines

PLUS ON LA DÉCOUVRE, PLUS ON L'AIME

deze kerk achter de oude stad. Mijn fiets zet ik in de buurt van de kerk neer en laat het interieur van de kerk op me inwerken. Ik maak enkele dia's en vraag aan de werkster waar ik naartoe moet gaan om de tapijten te kunnen bekijken. Die zijn pas om 10 uur te zien, want dan komt de gids. Dat duurt me veel te lang. Tegenover de kerk is een terrasje en daar drink ik koffie en laat het Franse gewoel aan mij voorbij gaan. Dan stap ik weer op de fiets en fiets wat door de stad. Daarbij kom ik langs het huis met de Gotische trap. De trap is alleen te bewonderen door een brievenbus. In Nederland zou je een kaartje kunnen kopen, maar niet hier, jammer. Om Romans uit te komen blijkt een heel gezoek te zijn en als ik de goede weg gevonden heb, rijd ik weer verkeerd. Het duurt wel 12 kilometer voordat ik dat in de gaten krijg. Snelwegen blijken dan toch wel goede oriënteringspunten te zijn. Uiteindelijk vind ik de goede weg. De zon staat heerlijk te schijnen en het wordt steeds warmer. In een bushokje schuil ik even voor de zon. Een paar weken geleden zou ik mij dat niet voor kunnen stellen. Het is mogelijk om aan mijn fietspet een soort legionair flap te hangen. Die flap beschermt dan je oren en nek. Chabeuil is een leuk stadje waar een rivier doorheen stroomt. De stadspoort is gerestaureerd en de winkelstraat ziet er gezellig uit. Dan gaat de weg weer aardig stijgen en dat valt in de warmte niet mee. Er staan gelukkig veel bomen langs de weg die schaduw geven. Als ik weer op een uitzichtspunt sta zie ik links de Vercors en rechts het Massief Centraal. Boven beide berggebieden is het aan het onweren. Daar waar ik fiets is het redelijk helder, zonnig en warm dus. Dat gerommel van het onweer is een vreemde gewaarwording. In Nederland krijg je echt een bui over je heen, maar hier niet. Eurre is zo'n plaatsje dat echt tegen de berghelling aan geplakt ligt, heel fraai. De entree van Crest is niet erg uitnodigend. Toch ga ik in het centrum van het stadje even op een bankje in de schaduw zitten. Daarna doe ik boodschappen en ga even naar het VVV-kantoor om wat folders op te halen. De camping ligt aan de andere kant van de rivier en is heel luxe, er is zelfs een zwembad bij. Ik zet de tent neer en besluit hier wat langer te blijven om het stadje eens van naderbij te bekijken. De campingbeheerster biedt mij aan om mijn fiets in de garage te zetten. Vorig jaar is hier nog een fiets gestolen. Dat vind ik heel attent en breng mijn fiets weg als ik de tent heb opgezet. Even later komen ook de twee fietsers uit Nijmegen en zetten hun tentje ook op. Ik vraag hen waar ze gisteren gebleven zijn. Ze vonden de afstand van eergisteren niet genoeg en zijn toen wat verder gefietst. Zij gaan morgen verder, maar ik dus niet.

Vrijdag 26 juni

Tot Crest was het bijna alleen maar natuur. Stille landweggetjes, maar nu komt de cultuur wat meer aan bod. Ik merk wel dat de natuur steeds meer mediterrane trekken gaat krijgen. Ik ben nu in een streek gekomen waar sprake is van zeer oude bewoning. Crest is één van die zeer oude plaatsjes. De voornaamste bezienswaardigheid is de Donjon, het restant van een oude vesting. De rugzak wordt ingepakt en ik loop door smalle steile straatjes richting de Donjon, of zoals ze hem daar noemen, de Tour. Onderweg kom ik langs een oude kapel uit de 12de eeuw. Hij is nu niet meer in gebruik, maar het is nu een tentoonstellings-

VILLE
D'ORANGE
BIENVENUE AU
THEATRE ANTIQUE
ET AU MUSEE

TICKET VALABLE POUR LE MUSÉE
AVAILABLE FOR THE MUSEUM
EINTRITTSKART FÜR DAS MUSEUM

30-06-98 14:53 169
REG C01

ADULTE 30.00
ESPECES 30.00

MERCI DE VOTRE VISITE
THANK YOU FOR YOUR VISIT
DANKE FÜR IHREN BESUCH

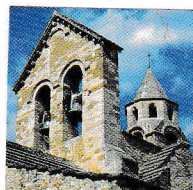
CARTE BANCAIRE

LE 30/06/98 09:25
CYCLES PICCA

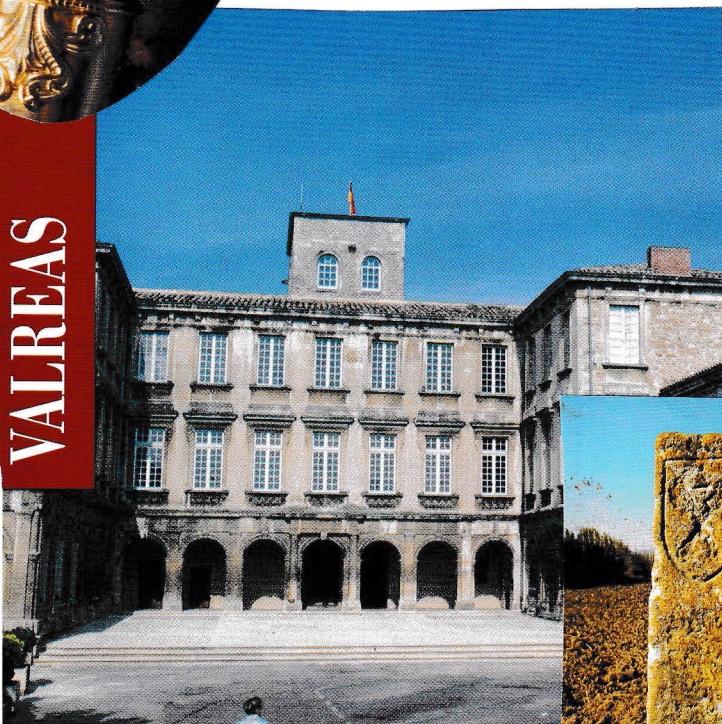
84 ORANGE
6206769
6733020376767952005
12/99 101
65 01 0001 5 S

CERTIFICAT
NO. AUT. 8624
DEBIT
MONTANT. 699.00 F
SIGNATURE DU PORTEUR
[Signature]

TICKET A CONSERVER

VALREAS

NCLAVE
DES
PAPES

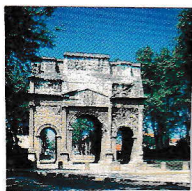

Borne Papale XIVe siècle.

ruimte. Er hangen zeer fraaie aquarellen. De prijzen zijn formidabel hoog. Ze lopen uiteen van 3000 tot 8000 gulden. Dan verder omhoog naar de Tour. Ik stijg meer en meer boven het stadje uit. Veel huizen zijn gerestaureerd en bewoond. Het moderne verkeer is taboe in deze smalle straatjes. Daarom waan ik mij even in de middeleeuwen. Binnen in de Tour is niet veel te zien. Een wapenverzameling en heel erg veel tekeningen op de muren. De Tour is heel lang als gevangenis voor politieke gevangenen gebruikt. Allerlei mensen hebben er gevangen gezeten, onder andere veel Hugenoten. Veel gevangenen hebben hun namen in de muren gekrast. De Hugenoten hebben zonnen en geloofsbelijdenissen op de muren achter gelaten. Verschillende dia's maak ik daarvan. Ik vind het een onprettige gedachten, dat hier zoveel leed is geleden. Met de bewaker maak ik daar een praatje over en ook hij schudt zijn hoofd over zoveel mensonterende toestanden. Als ik alles gezien heb, klim ik ook helemaal naar boven, naar het dakterras. Een prachtig uitzicht ontvouwt zich. Het stadje, de omringende heuvels, de rivier en de weg waar ik over een paar dagen heen zal fietsen. Die middag eet ik 's middags in het stadje wat in een gezellig restaurantje. Op een klein binnenplaatsje staan enkele tafeltjes. Rijst met Marseillaise vleesprut. Het was erg lekker. Dit middag neem ik een duik in het zwembad en ga nog even naar de super om wat boodschapjes te doen. Het was een heerlijke dag.

Zaterdag 27 juni

De kilometerteller staat nu op bijna 1500 kilometer. Een respectabel aantal kilometer heb ik al gefietst en ik ben nog niet bij de Middellandse zee. De spullen pak ik in en ik haal de fiets op. Hij staat nog keurig netjes in de garage. Aan de fiets ik ook te merken dat er al heel wat kilometer mee gefietst is. Het zadel kraakt en de zadelaarst klapt weer naar achteren. Ik heb dat provisorisch met een stukje schuurpapier ertussen trachten te repareren. Dat helpt wel, maar of dat ook afdoende is? Ik ken mezelf. Over een tijdje zal ik tocht proberen om in een winkel wat te vinden om dit euvel te verhelpen. De mensen in deze streek van Frankrijk beroemen zich erop dat na Crest de Provence is begonnen. De landbouwprodukten beginnen steeds meer subtropisch te worden. Pompoenen, gierst en lavendelstruiken groeien hier in grote aantallen. Laten we de zonnebloemen niet vergeten. Ook zie ik andere bomen, kleine knoestige dennen met heel dunne naalden en acacia's. Veel huizen en gebouwen hebben felle kleuren, die op het heetst van de dag in pasteltinten veranderen. Dan de roodachtige grond, de blauwe lucht en daarboven de stralende zon. De huisjes zijn crème gepleisterd en bedekt met de bekende halfronde dakpannen stammend van de Romeinen. Gestaag gaat het weer eens omhoog en om negen uur zet ik koffie en geniet van het uitzicht. Heel onverwacht, in een bijna onbewoond landschap is men midden in het dorpje Pont-de-Barret. Dat is zo onverwacht, omdat het dorpje pas opduikt na dat ik een tunneltje ben gepasseerd. Meteen na het tunneltje ligt een natuurcamping. Die camping fiets ik even op om te kijken hoe het er uit ziet. Heel fraai ligt hij aan riviertje en de plaatsjes hebben allemaal schaduw. Het is nog te vroeg om de tent op te zetten en met enige spijt stap ik weer op de fiets en ga ik verder. In het dorpje zijn veel bakkers en restaurantjes. De

Stad van Kunst en Historie

ORANGE

Vaucluse
Provence
France

Visitez le
Musée de la Lavande

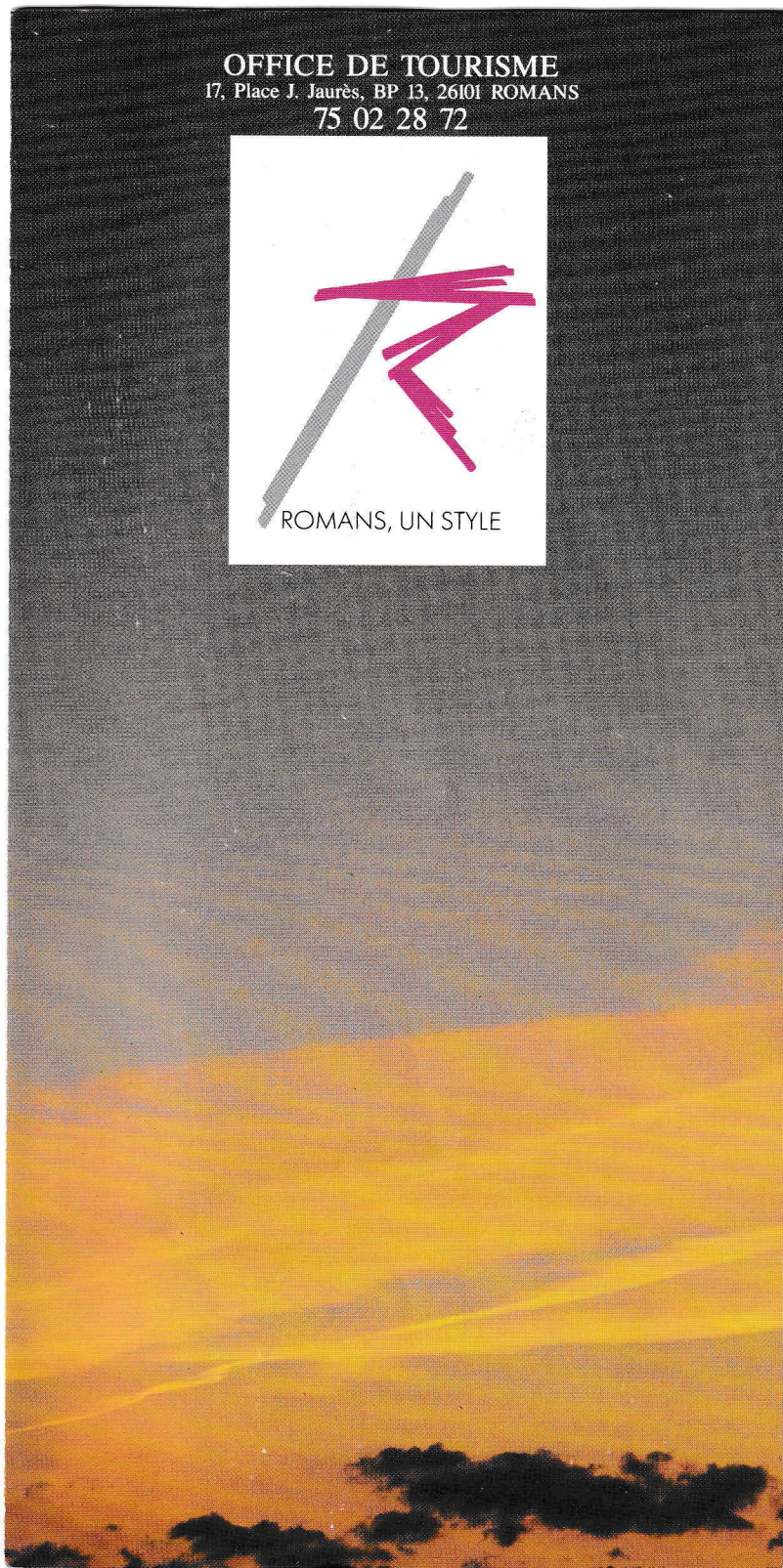
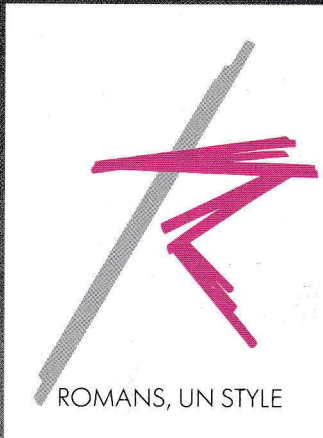

Route de Gordes
84220 COUSTELLET

Tél. 04 90 76 91 23
Télécopie 04 90 76 85 52

OFFICE DE TOURISME
17, Place J. Jaurès, BP 13, 26101 ROMANS
75 02 28 72

Plan 1998

ORANGE

VOUS OUVRE SON CŒUR

Liste des hôtels, restaurants, campings
d'Orange et des environs

Photo TAILLEFERD

Liste des établissements adhérents à l'Office de Tourisme d'Orange
Prix indicatifs pour l'année 1998

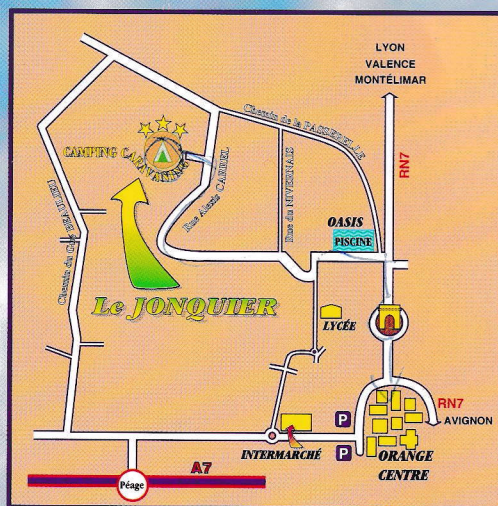

Office de Tourisme

5, cours Aristide Briand - F - 84100 ORANGE
Tél. 33 (0)4 90 34 70 88 - Fax 33 (0)4 90 34 99 62

Site internet : [HTTP://WWW.VISUELCO.FR/PROVENCE/ORANGE/ORANGE.HTM](http://www.visuelco.fr/provence/orange/orange.htm)
E-MAIL : officetourisme@infonie.fr

JSA CONCEPT Tél. : 05 58 78 52 80

84100 ORANGE

Rue Alexis Carrel

Tél. : 04 90 34 19 83 - Fax : 04 90 34 86 54

prijzen van de restaurantjes wedijveren met elkaar om hun klanten het goedkoopste menu aan te prijzen. Ik denk dat heel wat mensen dit dorp rond het middaguur weten te vinden. In de buurt van Salettes zie ik de eerste bloeien lavendel struiken. Ze verspreiden een heerlijke geur en er moet natuurlijk een dia van gemaakt worden. Het wordt weer warmer en warmer. Ik tuig m'n pet maar weer op met de zonneflap. In La Bégude-de-Mazenc koop ik in een winkeltje nog wat smeerkaas. Buiten gekomen word ik aangevallen door een hond. Gelukkig stoot hij zijn kop aan één van de fietstassen en is hij aangeliënd. Dus gebeurt er gelukkig niets. Honden zijn voor een fietser altijd een crime. Ze blaffen als gekken omdat ze meestal in een hok zitten. Loslopende honden kom je gelukkig niet veel tegen, maar als dat gebeurd is de fietspomp een prachtig wapen. Dan gaat het weer gestaag omhoog en bovenop ligt een totaal verlaten plaatsje, met enkele boerderijen en een kapelletje. Boven op de heuvel zoek ik een plaatsje onder de schaduw van een boom om te gaan eten. Het is er doodstil zo op het heetst van de dag. Dan gaat het weer omlaag en na Salles-sur-Bois zie ik steeds meer lavendel, maar ook brem die in bloei staat met hele grote gele bloemen. Prachtig. Na Taulignan komen ook nog wijngaarden in zicht. Een bord kondigt aan dat ik in de Enclave des Papes kom. Dat is een provincie die midden in het departement van de Drôme ligt. Om twee uur zet ik mijn tentje neer op de camping van Valréas, onder een moerbeiboom. Ik sta aan de rand en heb uitzicht op lavendel, zonnebloemen, bamboe en de Mont Ventoux.

Zondag 28 juni

De stad en de omgeving van Valréas zijn eigendom van de Paus geweest in de tijd dat hij resideerde in Avignon. De stad is heel oud en is ontstaan aan de Coronne waaraan de camping ligt. In het boekje staat dat er in het stadje de kerk van Notre-Dame-de-Nazareth staat met een mooi Barok orgel. Ik besluit dus om naar het stadje te gaan. Eerst loop ik naar de kerk en als ik daar binnenkom is de dienst al aan de gang. De gang van zaken is net als in andere Franse kerkdiensten. Een cantrix geeft de maat van de liederen aan. Meneer de organist speelt wel op een mooi orgel, maar hij kan er niet veel van. Na de dienst beklim ik het trapje naar de orgelgallerij. Aan de organist vraag ik, of hij de vaste organist van de kerk is. Nee, dat is hij niet, hij valt even voor hem in. Op mijn vraag of ik even mag spelen, zegt hij dat het wel heel even, twee minuten mag. Dat vind ik niet erg uitnodigend. Ik merk aan hem dat hij moeite moet doen om mij te begrijpen. Of hij mij wel snapt, vraag ik hem. Hij zegt zoiets van dat hij mijn woorden wel omzet in goed Frans. Dan krijg ik zoiets van, wat ben je toch een arrogante kwast. Ik vraag hem of hij Nederlands kan. Ik kan wel enige zinnen in het Frans maken zeg ik. Hij stamelt wat en weet duidelijk met zijn houding geen raad. Dit soort voorvallen gebeurt niet vaak. Wel is het zo dat Fransen denken dat Frankrijk het belangrijkste land van de wereld is. Ze lopen dan vaak met oogkleppen open kijken niet erg ver de wereld in. Ik heb met Fransen gesproken die dat een onhebbelijkheid van zichzelf vinden, zoals die campingbeheerder in St. Donat-sur-L'Herbasse. Een aantal Fransen zoekt hierin de oorzaak van de werkeloosheid onder de jongeren en het achterblijven van de moderne land-

N° 004746

VILLE d'ARLES

MONUMENTS-MUSEES & EXPOSITIONS

Visite générale • Plein tarif

THEATRE ANTIQUE
AMPHITHEATRE
ALYSCAMPS

THERMES DE CONSTANTIN

CLOITRE SAINT-TROPHIME

CRYPTOPORTIQUE

MUSEE DE L'ARLES ANTIQUE

MUSEE REAUMONT

MUSEON ARLA

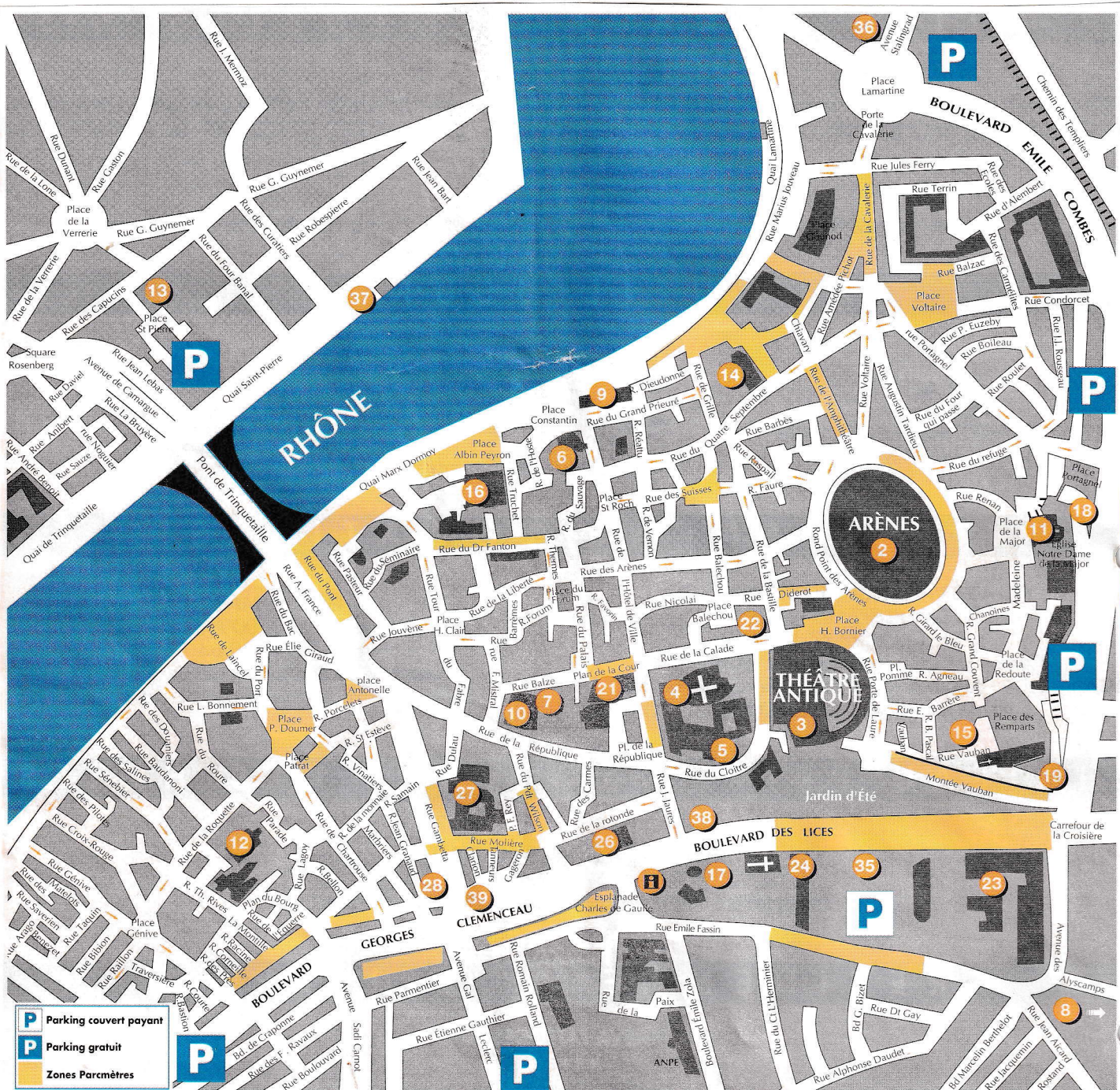
Arles

bouwtechnieken. Buiten voor de kerk maak ik nog wat dia's van kerkgangers en vervolg daarna mijn weg door het stadje. Leuke winkelstraatjes waar de auto's niet mogen komen en oude gebouwen. Het stadhuis heeft een indrukwekkende gevel. Dan ga ik op zoek naar de een fietsenmaker. Als ik die eindelijk gevonden heb, blijkt die morgen dicht te zijn. In de winkel zie ik geen bijzondere dingen liggen. Orange is een grotere stad, daar zal ik morgen wel even gaan kijken. Terwijl ik aan het zoeken ben, betreft de lucht steeds meer en meer. Na een poosje gaat het daadwerkelijke warm water regenen. Heerlijk vind ik het dat lauw warme water over je heen. Terug bij de tent prut ik nog wat aan mijn zadel en knoop een gesprekje aan met mensen die achter mij staan. Ze hebben een caravan en staan hier al twee maanden op de camping. De vrouw laat merken dat ze heel erg veel bewondering voor me heeft. Alleen op reis gaan op de fiets, helemaal van Nederland. Dat is niet niks, volgens haar. Alles doe ik zo rustig en wel overwogen. Het klinkt wel leuk, maar ik denk er het mijne zo van. Ben ik echt zo rustig? Aan de andere kant staat een fries echtpaar. Hij heeft zich in het hoofd gezet om morgen de Mont Ventoux te gaan beklimmen met de fiets. Hij heeft in het stadje al een ander pignon op zijn fiets laten zetten. Ik geef hem de goede raad om aan het begin van de berg het heel rustig aan te doen. Het beklimmen van bergen is een kwestie van lange adem hebben. Niet gaan smijten met je krachten dat is de goede raad die ik hem meegeef.

Maandag 29 juni

Om acht uur zit ik al op de fiets. De Fries is gelijktijdig met mij vertrokken. Eerst een stukje met de auto naar de voet van de Mont Ventoux en dan verder op de fiets. Hij liever dan ik. Bij het zoeken van de afslag naar Visan, zie ik een auto over het hoofd. Ik schuur met mijn voortassen langs de zijkant van de auto. Ik schrik me werkelijk te pletter. Gelukkig heb ik zeer goede remmen op de fiets en val niet op de grond. M'n stuur staat wel helemaal dwars en er zit een soort slagje in het voorwiel. De automobilist komt geschrokken uit de auto. Hij vraagt of het goed met mij is. Ik geloof dat hij net zo erg geschrokken is als ik. Ja, het gaat wel goed met mij. Nee, aan de fiets is niets, gelukkig. Als zoiets gebeurt, dan flitst er van alles en nog wat door je heen. Ik vraag hem of hij geen kras heeft op z'n auto. Dat schijnt hem maar bar weinig te interesseren, gelukkig maar. Dan maar weer op de fiets. De etappe van vandaag belooft heel erg gemakkelijk te worden. Ik kom nu weer in het dal van de Rhône. Daarbij moet ik dalen van 200 naar 25 meter. De Mistral waait ook, dus wind achter. De route gaat over rustige wegen door eindeloze wijngaarden. Als ik een weg kruis, merk ik dat het wel druk is, maar dan op die andere weg. Gelukkig maar. Overal langs de kleine weggetjes liggen er bevoelingskanaaltjes. Ze zijn nog allemaal in gebruik, want er stroomt water door. Om tien uur fiets ik Orange al binnen. Historisch is het een belangrijke stad. Ze heeft een Keltische en Romeinse oorsprong, maar is ook de bakermat van ons vorstenhuis. Volgens het boekje ligt de gemeente camping midden in de stad. Voor de zekerheid ga ik even naar het VVV-kantoor. Ik haal daar een stadsbeschrijving en ik de vraag de weg naar de camping. De gemeentecamping is opgeheven en de camping ligt nu volgens

Musée d'ethnographie provençale

Museon Arlaten

CONSEIL
GENERAL
BOUCHES-DU-RHÔNE

D

C
s

R
a
m
e.

n
h
d

a
äl

it
n
s
i

g

f
f
d

c
n

f

d
,

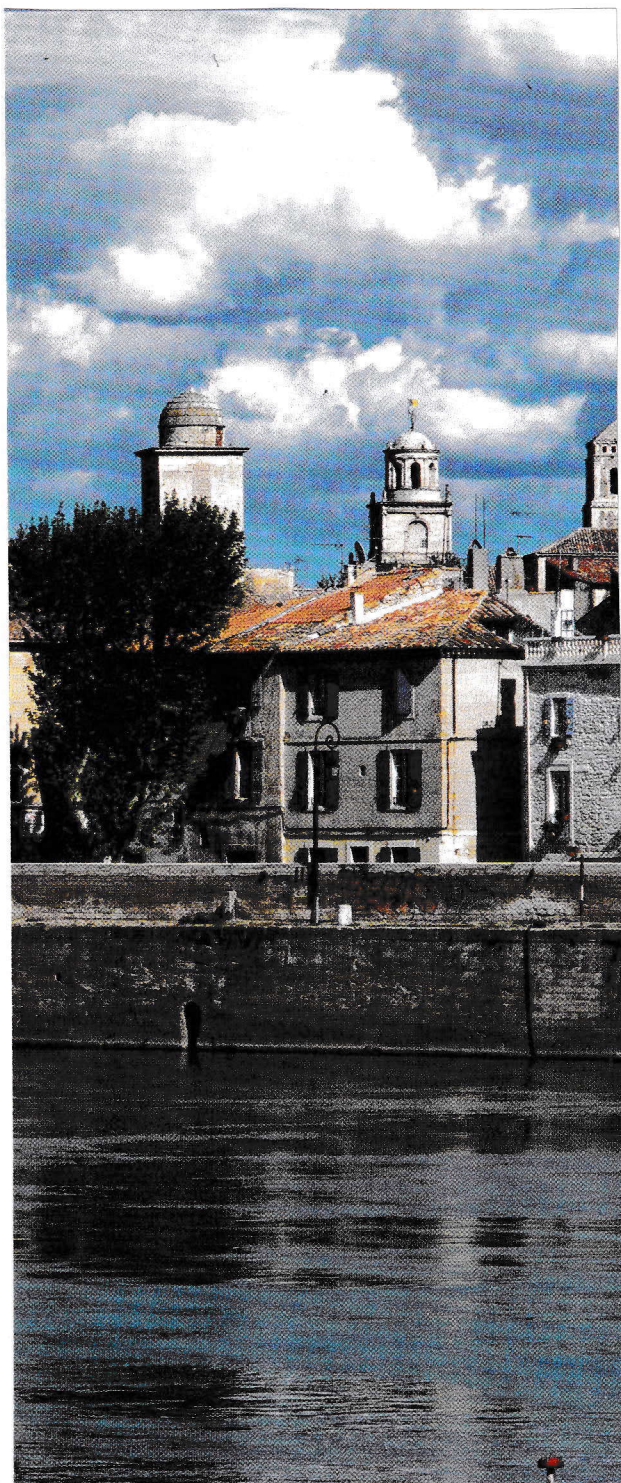
Museum
des Antiken
Arles

Der
kleine
Führer

haar een eindje buiten de stad. Ze geeft me een routebeschrijving en na vele kilometers kom ik op de camping aan. Op de camping liggen leuke plekjes met schaduw. Aan het einde van een pad zet ik de tent neer en puf uit. Ik heb van de campingbeheerster een kaartje gekregen waaruit blijkt dat de stad niet meer dan 1 kilometer van de camping afligt. Dat is andere koek. 's Middags repareer ik eerst mijn fiets. Ik haal met veel geduld de slag uit mijn voorwiel. En nadat ik er even een rondje mee heb gefietst, is er van de slag niets meer te zien. Gelukkig maar, zo'n wiebelend voorwiel is ook niet alles. Om vier uur ga ik met de fiets naar de stad. Het blijkt dat de Triomfboog vlakbij de camping ligt. Hij ligt midden op een kruising waar het moderne verkeer omheen raast. Ik bekijk alle beeldhouwwerken en tracht er achter te komen wat de betekenis is van de voorstellingen. Daarna ga ik naar het Romeinse Amphitheater. Een reusachtige muur waarachter het theater ligt verheft zich boven de omringende huizen. Morgen ga ik naar binnen. Nu ben ik zomaar wat e stad aan het verkennen. Al fietsende zie ik wel drie fietsenmaker, maar die zijn allemaal dicht. Morgen maar eens verder proberen. Dan fiets ik de stad uit in de richting van de Mont Ventoux. Even buiten de stad heb ik een prachtig uitzicht op de berg. Het is heel erg helder. De berg is net een witte kegel die oprijst uit het Rhônedal. Op een bruggetje van een bevoeiingskanaaltje zit ik van het uitzicht te genieten. Als ik weer terug ben op de camping, heb ik Nederlandse burens uit Tilburg gekregen. Ze zijn ook op de fiets. Ze zijn niet op weg naar de Middellandse zee. Zij willen in het Massief Central gaan fietsen.

Dinsdag 30 juni

Het was vannacht erg warm. Om halfvier begint het te onweren. Ik heb nog wat was buiten hangen en haal dat razendsnel naar binnen. De pinnen beter in de grond geduwd, want soms kan het in Frankrijk aardig spoken. Veel regen valt er niet. Het is echt zo'n buit met veel kabaal en lichtflitsen. Gelukkig maar. Om acht uur sta ik onder de douche om het zweet van de nacht weg te spoelen. Dan ga ik op weg naar de stad om iets aan de fiets te laten doen. Bij de eerste zaak vang ik bot. Dat valt mij tegen, want in de etalage staan allerlei top fietsen. Het blijkt dat de diameter van de zitbuis waar de zadelpen in glijdt niet erg gangbaar is. Hij stuur mij naar een tweede fietsenmaker iets verderop. Daar krijg ik hetzelfde te horen. De winkelierster zegt dat in de richting van Avignon ook een fietsenmaker zit. Gisteren was ik ook al in die richting gegaan om de Mont Ventoux te fotograferen. Ik fiets nu dus verder langs een drukke weg. Inderdaad vind ik die fietsenmaker. Een winkel waar je u tegen zegt. De meest mooie dingen zijn er te zien. Allerlei fietsen in soorten maten. Terwijl ik mij loop te vergapen aan van alles en nog wat, verwacht ik dat hier de problemen opgelost zullen worden. Dat klopt, want een passende zadelpin heeft hij. Ik besluit om ook een ander zadel te nemen. Het zadel dat ik heb zit wel goed, maar maakt een één of ander krakend geluid. Geluiden die een fiets maakt zijn op den duur heel erg hinderlijk. Alles wordt keurig in de hoogte afgesteld en opgelucht en blij ga ik terug naar de camping. Geen gekraak meer en geen getik. Heerlijk. De oude zadelrust heb ik meegenomen om in Nederland het bewijs te kunnen

STAR

Ticket unité
aller-retour interdit

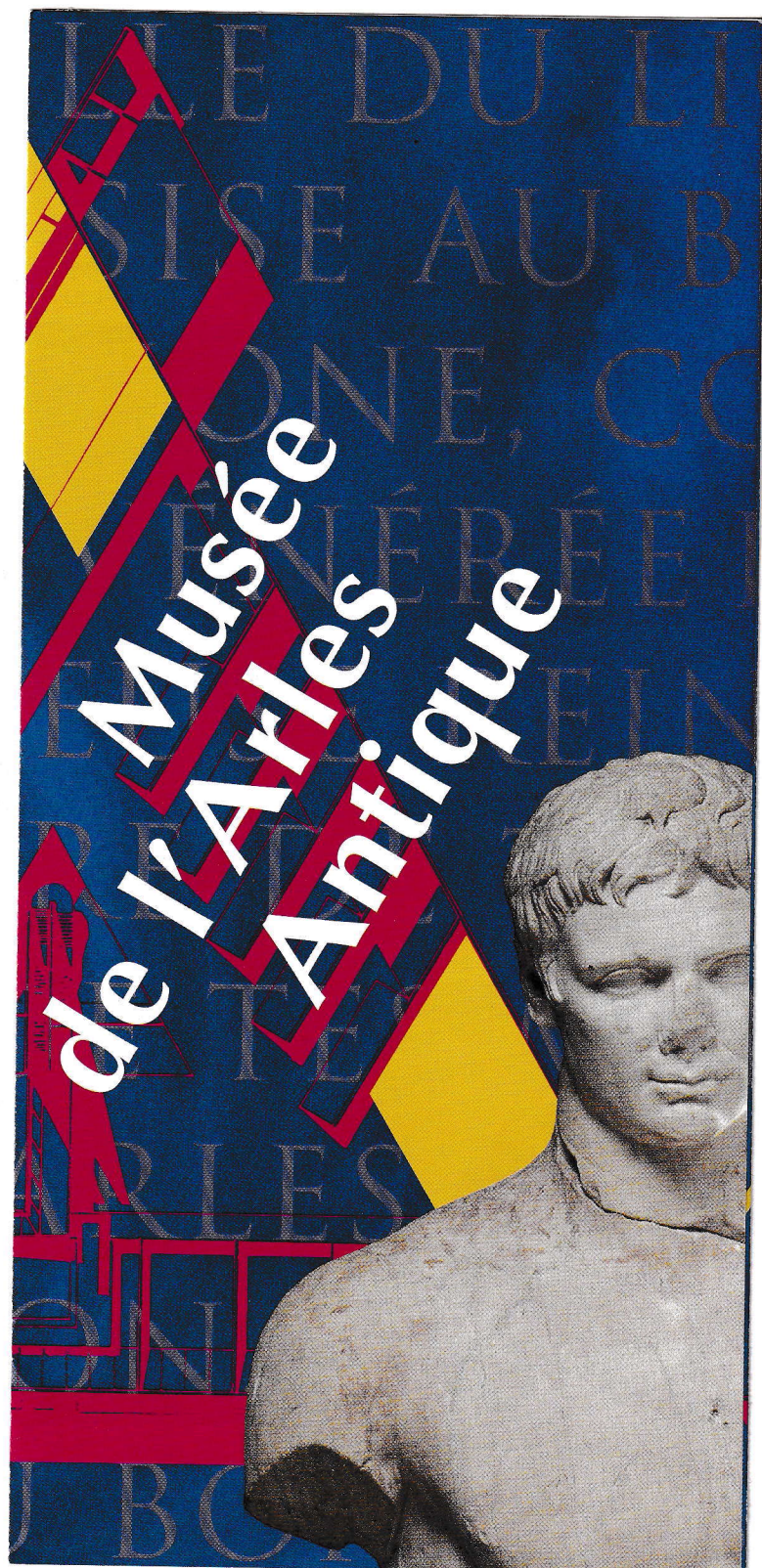
003 02A52 02JL 09-02

Ce ticket doit être composté à l'achat
Valable 1 heure à partir de l'oblitération

overleggen. Later wil ik proberen om een deel vergoed te krijgen. 's Middags ga ik in de hitte lopend te stad in. Het theater ga ik het eerst bekijken. Wat een enorme kolos. Het werd gebouwd samen met een tempel voor de keizerverering. Het theater is nog steeds in gebruik. Men is tenminste allerlei licht- en geluidsinstallaties aan het opstellen. Ik zit op de bovenste trap van de tribune. Je krijgt dan een heel goed overzicht en voel je in de ruimte wel heel erg klein worden. Zittend op die hoogste trap heb je een mooi uitzicht op de stad en de Mont Ventoux. Daarna beklim ik de heuvel waar het theater tegenaan is gebouwd, de Collie St. Uitriep. In het park lag vroeger de camping van de stad. Die camping is dus opgeheven. Wel zijn er nog een zwembad en een kerkhof. Prins Maurits heeft op deze heuvel, gebruikmakend van oude Romeinse stenen hier een paleis laten zetten. Van dat paleis is alleen nog maar een ruïne over. Boven op de heuvel heb ik een prachtig uitzicht op de stad en de omgeving. Een toeristentreintje onderhoudt een verbinding met de stad, zodat er af en toe wat meer drukte boven op de heuvel is. Daarna ga ik weer terug naar de stad, bekijk de kathedraal en drink en biertje op een terrasje. Op het terrasje staan rood-zwarte stoeltjes ontworpen door een Franse-Rietveld: ze staan mooi, maar ze zitten vreselijk! Voldaan ga ik terug naar de camping, waar de thermometer 35 graden aanwijst.

Woensdag 1 juli

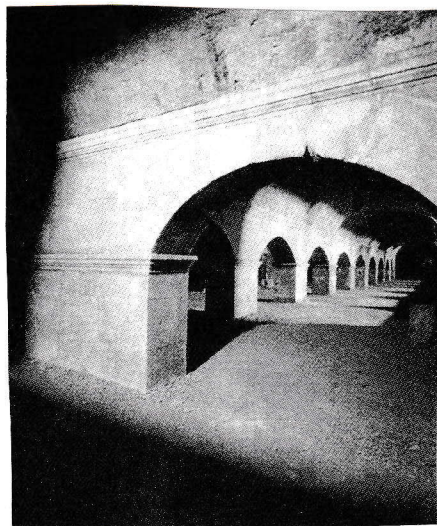
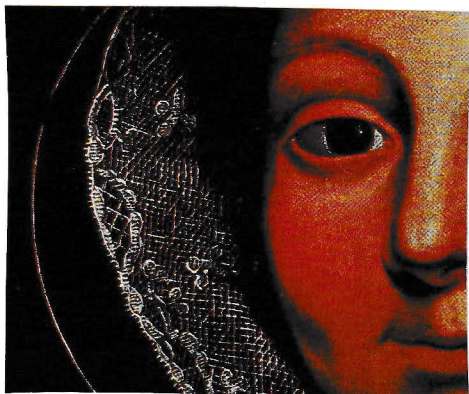
Vannacht was het weer warm en tijdens het inpakken vallen er enkele regendruppels. Om kwart voor negen zit ik weer op de fiets. Eerst de stad door, waar het gelukkig niet erg druk is. Bij een oude spoorbrug over de Rhône zet ik koffie. Op de rivier is haast geen scheepvaart, tenminste ik zie niets varen. Over een prachtige weg met platanen kom ik in Roquemaure. Roquemaure betekent letterlijk: Moorse rots. De weg gaat recht op een heel steil rotsmassief af. Vroeger was dit gebied de grens tussen het islamitische Moorse Iberisch schiereiland en het christelijke West-Europa. Roquemaure wordt nu gebruikt als lunchplaats voor de vele mensen die in de omgeving hun brood verdienen. Dan volgt een volkomen vlakke weg door wijngaarden en metershoge bamboe langs de weg. De bamboe fungeert als windvang. Het lijkt hier wel op Nederland met dat verschil dat de planten die hier groeien subtropisch zijn. Dan kom ik in Avignon. De stad ligt prachtig aan het water. Verschillende dia's maak ik. Vooral van de oude brug. Omdat ik hier over een paar weken met de fietsbus naar Nederland terug zal gaan, bekijk ik nu de stad niet. Grote steden doorkruisen is altijd een probleem. Je moet in je routeboekje kijken en ook nog op het verkeer letten. Ook de bezienswaardigheden leiden je aandacht af. Het ook niet verwonderlijk dat ik de weg kwijt raak. Met wat speurwerk vind ik de goede route weer terug en een supermarktje waar ik wat melk koop. De drukke weg om de stad uit te komen is werkelijk geen pretje. Soms passeren vrachtwagens je rakelings. Gelukkig duurt dat maar een paar kilometers en na Rognonas volgt een rustige en vlakke weg. De weg gaat tussen velden met groenten en boomgaarden door. In één van die boomgaarden eet ik mijn boterhammetjes op. Maillane is een dorp met een leuk pleintje dat zo weggelopen zij kunnen zijn uit een schilderij van

Vincent van Gogh. In Arles is niet veel meer te zien van de sfeer van Vincent van Gogh, hier des te meer. Laantjes met cipressen, prachtige velden vol met zonnebloemen en een marktplein met een rasecht Frans café. Het wordt intussen verschrikkelijk heet. In Lansac zit ik in de schaduw van een olijf wat water te drinken. Ik transpireer verschrikkelijk. Op zich is het een leuk plekje met een oude weegschaal en een bloeien oleander. Dan volgt een stuk van 12 kilometer tegen de wind in. Het waait echt verschrikkelijk hard. Zo'n harde warme wind. De takken van de bomen zwiepen en ik zit af en toe in de schaduw van een boom. Ook aan deze kwelling komt een einde en ik kom in de buitenwijken van Arles. De kant waar ik Arles binnenkom is niet erg uitnodigend. Er staat een gevangenis met dreigende muren en wachttorens. De poort van de stad herken ik van één eerdere vakantie in deze stad. Waar is de camping te vinden. Meestal staat dat wel op een bord aangegeven. Hier echter niet. Aan een stel Zeden op de fiets vraag ik het, maar zij weten het ook niet. Dan besluit ik om de muur maar te blijven volgen en even later zie ik waar ik de camping in Pont-de-Crau zou kunnen vinden. Het is een druk gelegen camping met veel schaduw en waar het ook al stevig waait. Ik heb moeite om de tent op te zetten. ER is hier een restaurantje en een zwembad, dus ik kom de tijd hier wel door. 's Avonds zit ik nog een tijdje in het Spaans en Engels te kletsen met een Spaans stel. Ze zijn op weg naar Zwitserland met de auto en willen graag van mijn tocht weten. We praten ook over mijn tocht naar Santiago de Compostela en over onze beider landen. Heel gezellig en leerzaam. Hij komt zelfs met een paar flesjes bier aan-dragen en dan wordt het ook nog gezellig. Morgen ga ik met de bus de stad in. Ik ben heel erg benieuwd wat daar allemaal te zien is.

Donderdag 2 juli

Om negen uur sta ik bij de bushalte en ga naar de stad. Dat vind ik een goed idee. Als je met de fiets naar de stad gaat heb je een probleem wanneer je iets wilt gaan bekijken. Bij het park d'Été stap ik uit. Het theater van Arles ligt in dat park, dus ik val met m'n neus in de boter. Dan ga ik naar de uit de middeleeuwen daterende St. Trophime, waarvan de voorgevel schitterend beeldhouwd is. In de kerk heeft een componist uit de Franse Barok gewerkt Jean Gilles. Zijn muziek vind ik prachtig en vooral als je je voorstelt dat hij hier gelopen en gewerkt heeft, doet dat je wat. Dan ga ik naar het voormalige klooster. Daar is nu een museum in gevestigd. Ik koop een kaartje waarmee ik alle musea in Arles kan gaan bezoeken. De kruisgang van het klooster in bijna helemaal in tact. Prachtig beeldhouwwerk siert de pilaren. Allerlei bijbelse voorstellingen zijn aangebracht. Ik dwaal door de stad van bezienswaardigheid naar bezienswaardigheid. Wat me het meest getroffen heeft zijn de Cryptoportiques. Dat is een reusachtige onderaardse begraafplaats waar het stikdonker is. Enkele flauwe lampjes verlichten de gangen. Als je je voorstelt dat hier eeuwen lang begraven is dan krijg je een beklemmend gevoel over je. Hoewel ik het mooi vind, ben ik blij weer in de openlucht te zijn. Dan dwaal ik door de stad naar het Romeinse Amfitheater, dat nu nog steeds is voor stieregevechten. Het maakt op mij een grootse indruk. Ik beklim één van de torens en heb een fantastisch uitzicht over

de omgeving. Het amfitheater is zo groot dat er in vroeger tijden zelfs huizen in waren gebouwd. Het theater was het allerlaatste redmiddel voor de middeleeuwse bewoners van Arles. De thermen van Constantijn waren dicht helaas, wegens restauratie. Op een terrasje eet ik een Franse omelet. Dat is iets anders dan een Hollandse. De omelet gaat op het bord en stokbrood krijg je er in een mandje bij. Wel lekker. In tussen is het weer lekker warm geworden. In de schaduw van de vele bomen die langs de straten staan loop ik naar het Museum l'Arles antique. Dat museum is gedeeltelijk gebouwd op de blootgelegde fundamenteën van de arena waar vroeger paardenrennen in werden gehouden. Binnen is het heerlijk koel. Er is van alles te zien uit de Romeinse tijd. In de gids staat dat Arles gesticht werd door de Grieken. Door de Romeinen is de stad verder ontwikkeld. Daardoor is er uit de Griekse tijd heel weinig overgebleven, meer uit de Romeinse tijd. Oud glaswerk, sierraden, gebruiksvoorwerpen, sarcofagen, vloermozaïeken, beelden om maar eens wat te noemen. Heel overzichtelijk is alles opgesteld en ik krijg een heel goede indruk van alles. Dan ga ik de stad weer in. Het volkenkundig museum, museum Arlaten, staat barstens vol met allerlei prullaria. Het is gesticht door Mistral die het heel belangrijk vond om dingen uit zijn tijd te bewaren voor het nageslacht. De verzameling is ondergebracht in het voormalige Jezuïetenklooster. Schilderijen, diorama's, beelden, kleding uit de Provence, meubels, heiligen beeldjes, en gebruiksvoorwerpen zijn er te zien. Ook dingen uit de Camargue, zoals scheepsmodellen, gereedschappen voor de visserij, de schapenteelt om maar wat te noemen. Onze landgenoot Vincent van Gogh heeft in Arles ook zijn sporen nagelaten. De stad heeft geen enkel schilderij van hem. Het voormalige ziekenhuis, nu universiteit, heeft zijn binnenplaats precies in gericht zoals Vincent tijdens zijn ziekte het heeft beschreven in een brief aan zijn zus. Alleen jammer dat er ook allerlei winkeltje om de binnenplaats zijn gevestigd waar je van alles over Vincent van Gogh kunt kopen. Toen naar de Alycamps, een oude Christelijke begraafplaats. Het is een lange laan met cipressen waar links en rechts stenen doodskisten staan. Sommige van die kisten hebben deksels, andere niet. Aan het einde ligt een soort kapel. Lopend ga ik terug naar de camping en koop onderweg nog wat in de Super. Voldaan kijk ik terug op deze dag gevuld met veel cultuur. Een prachtige stad vind ik Arles met een gezellige sfeer op allerlei pleintjes. Ik kan me voorstellen dat veel mensen aan deze stad hun hart verpand hebben. Dat heb ik ook. Toch ga ik morgen weer op weg, de camping ligt vlakbij een snelweg, dus is het er lawaaiërig.

Vrijdag 3 juli

Vanmorgen ben ik vroeg weer druk in de weer en zit om acht uur op de fiets. Eerst ga ik nog even bij de bank langs en dan op weg. Onder de brug over de Rhône ligt een fietspad. Het is maar goed dat het boekje aangeeft hoe je precies moet fietsen, anders was het nog een heel zoektocht geworden. Tot aan Gimeaux is er wat industrie. Vlakvoor Gimeaux zijn wegwerkers van plan om een sleuf in de weg te maken. Gelukkig kan ik er nog overheen. Anders zou ik een alternatieve route hebben moeten zoeken. De weg naar St. Gilles is werkelijk heel rustig. Hiervan getuigen de vele rijstakkers en grasland waarop half wilde paarden

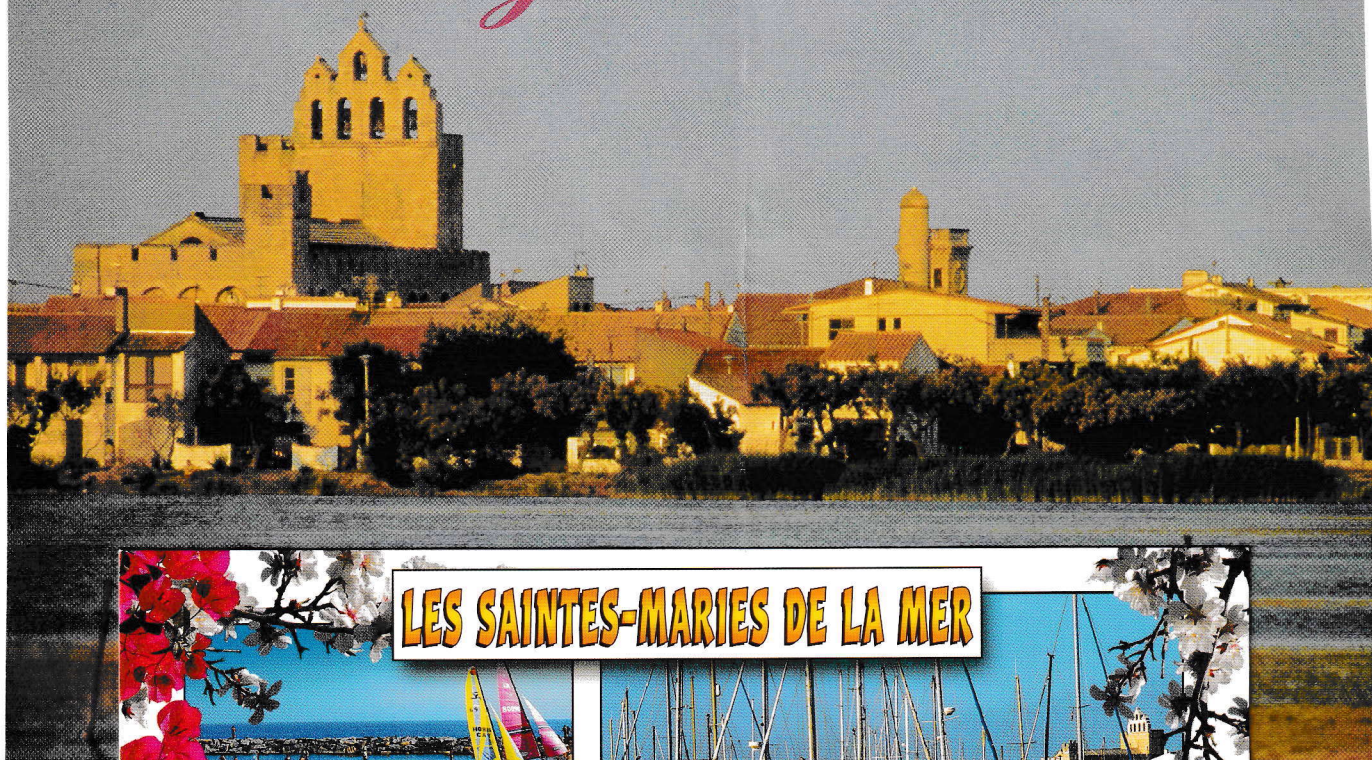
Les Pèlerinages

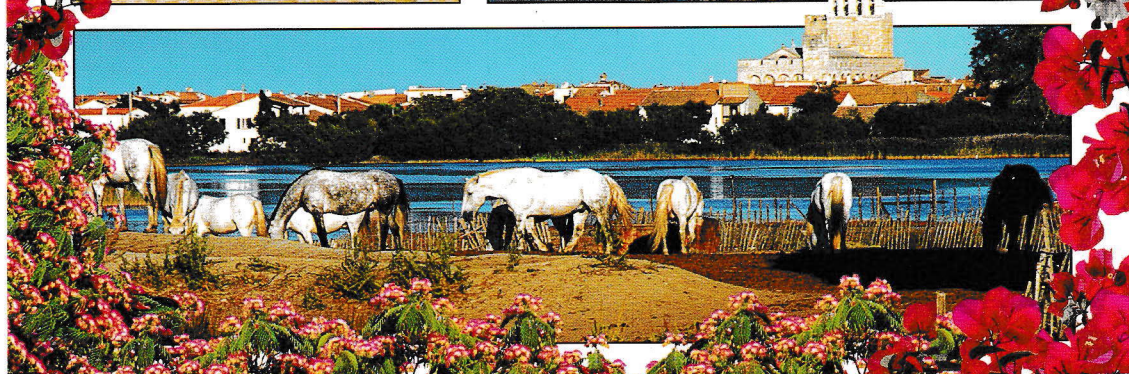
grazen. St. Gilles was vroeger een pleisterplaats op de weg naar Santiago de Compostela. Ik zie op verschillende paaltjes de St. Jacobsschelp afgebeeld. Het geeft mij een vertrouwd gevoel. De kerk in St. Gilles bekijk ik uitgebreid. Ga in de crypte kijken en sta bij het graf van St. Gilles. In een hoekje staan houten wandelstokken. Van pelgrims? De kerk maakte vroeger deel uit van een reusachtig klooster. Van dat klooster is niets meer over. Achter de kerk ligt het oude koor. Daar krijg ik een rondleiding in het Frans. Heel fraai is het restant van de trap die vroeger naar het dak van de kerk leidde. De traptreden zijn zo gemaakt dat ze perfect in elkaar passen. Heel trots is de gids erop. Dan drink ik koffie op een terrasje en ga daarna op weg naar Stes. Maries-de-la-Mer. De weg konkelt gelijk op met de Petit Rhône en door rijstakkers. Van tijd tot tijd ligt er links of rechts van de weg een eenzame boerderij. Verder is het allemaal vlak, heel vlak. Het lijkt wel een Nederlands polderlandschap. Het vee loopt er los rond, zomaar over de weg. Als ik daar een dia van wil maken, stopt een meisje op een brommer. Ze vraagt of ik soms bang ben voor de stieren, want die staan op de weg. Ik vertel haar dat ik een foto wil maken. Ze vertelt me geruststellend dat de stieren echt geen kwaad doen. Heel verweg zijn de heuvels van het Massief Central en de Provence te zien. 's Middags eet ik aan de Petit Rhône mijn boterhammen op. De rivier zit vol grote vissen. Ik zie zelfs een snoek. De pont vormt een aardige afwisseling op de vlakke polderweg. De veerman houdt een middagpauze tot halftwee. Terwijl ik op de pont sta te wachten, ontmoet ik twee Nederlanders die uitgebreid mijn fiets willen bekijken. Als ze horen dat ik uit Nederland ben komen fietsen stijgt hun achting. Zij staan op de camping die voor Stes. Maries-de-la-Mer ligt. Dan komt de pont van de overkant. Een norse veerman wijst waar ik moet gaan staan met de fiets. Er kan geen lachje af. Terwijl ik de laatste kilometer afleg, constateer ik dat de kust erg veel lijkt op die in Nederland. Vlak, kaal en winderig. Dan duikt Stes. Maries op aan de horizon. Links liggen stierenfokkerijen, die de slachtoffers leveren voor een bloedige sport. Verderop zie ik enkele typische witte Camargue-huisjes met rieten daken en een halfronde wand naar de zee. Het blijkt dat het dorpje geen hoogbouw heeft. Geen torenhoge hotelflats of iets dergelijks zijn er te zien. Dat belooft veel. Het zien van bord met de plaatsnaam geeft het gevoel dat ik er bijna ben. Achter het VVV-kantoor zoek ik de Middellandse zee op. Er zitten mensen op het strand lekker in de zon. Er staat geen ontvangstcomité en er niemand met wie je je aankomst kan delen. Het is dus heel anders dan de aankomst in Santiago de Compostela. Daar was een pastoor die je pelgrimspas aftekende. Dit wist ik van tevoren en zit in mijn eentje rustig te genieten van het uitzicht.

De kilometerteller staat op 1734,1. Volgens het boekje zou het aantal kilometers ongeveer 1200 zijn. Ik heb dus heel wat meer gefietst. Dat is verklaarbaar, omdat ik veel dingen terzijde van de route heb bekeken. En een rondje bakker of kerk levert ook kilometers op. De camping ligt ten oosten van Stes. Maries-de-la-Mer. Het is een reusachtig terrein waar bijna niets groeit. Een paar kleine boompjes proberen nog wat schaduw te geven. Omdat het nog steeds hard waait, heb ik moeite om de tent op te zetten. De haringen gaan erg slecht in de grond, ik moet zelfs een steen zoeken om ze in de grond te krijgen. Als eindelijk

Le Village

LES SAINTES-MARIES DE LA MER

alles staat, ga ik het dorp in. Het is een dorp met erg veel winkels en een aantal gezellige straatjes rond de kerk. 's Avonds loop ik even naar het strand en in een meertje achter het strand zie ik flamingo's. Of ik het hier een week zal uithouden is nog maar de vraag.

Zaterdag 4 juli

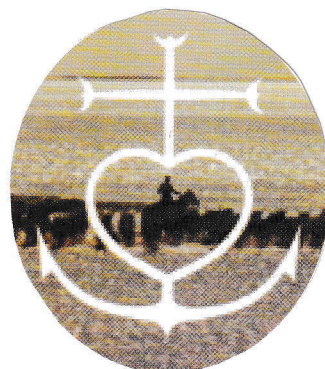
Als ik wakker word fiets ik eerst naar het stadje om shag en iets voor het ontbijt te kopen. Daar na ga ik lopend naar het dorpje en drink op een terrasje koffie. Terwijl ik daar lekker in de schaduw zit, zie ik verschillende zigeunervrouwen iets aanbieden aan voorbijgangers. Af en toe vragen ze ook om sigaretten en krijgen ze ook nog. Ik vind het een vermakelijk gezicht om naar de gezichten van de voorbijgangers te kijken. Iedereen heeft zich kennelijk vast voor genomen om niets te kopen. Ik moet glimlachen om de wijzen waarop dat men probeert en wat voor gezichten ze daarbij trekken. Het pleintje rond de kerk is heel mooi ingericht. Daar vind ik een zilversmid die een Gitan had. De afbeelding daarvan is te zien aan het begin van dit dagboek. Het mooist van alles vind ik de vensterloze weerkerk die meer is in gericht als fort dan als kerk. De kerk steekt hoog boven de huisjes uit. Van verre herkent men de vreemde constructie. Het platte dak met de weergang. De kapel en de typische klokketoren. Bij een gids koop ik een kaartje en beklim het dak. Een prachtig uitzicht over het dorpje en de omgeving ontrolt zich aan je als je langs de kantelen van het dak wandelt. In de kerk zelf vind ik de beelden van de beide Maria's. Ernaast het ingemetselde stenen hoofdkussen. De waterput om belegeringen te doorstaan ligt er vlakbij. In de crypte, het beeld en de relikwieën van Sara. Dit alles heeft een kitserige stijl, maar er zijn heel wat mensen die het aanspreekt gezien het aantal mensen dat zit te bidden. Die avond maak ik een strandwandeling en geniet zittend op een duintop van de stilte en het kleurenschouwspel.

Zondag 5 juli

Vannacht is het op de camping erg onrustig geweest. Allerlei jongelui zitten tot ver in de nacht te kletsen en sterke drank te drinken. Dat levert dus lawaai op. Vandaag ben ik van plan om de flamingo's van dichtbij te gaan bekijken. Ik maak een wandeling door het natuurgebied dat naast de camping is gelegen. Het is er doodstil en ik zie inderdaad de flamigo's.

Maandag 6 juli

Op de camping vind ik het toch te onrustig en er is bijna geen schaduw. Dus besluit ik om vandaag aan de tocht naar Avignon te beginnen. Dat zal niet in één dag lukken. In St. Gilles is ook nog wat te bekijken en ze hebben er ook een camping. Dus daar wil ik vandaag naartoe. Om halfacht zit ik al op de fiets. Bij het kantoortje reken ik af en ga op weg. Het dorpje door en zit nog even bij een badhokje aan het strand. Het is er heerlijk rustig. Om halnegen sta ik bij de pont

LES SAINTES MARIES DE LA MER
CAPITALE DE LA CAMARGUE

TERRASSE DE L'EGLISE

N° 239154

10 F

A CONSERVER POUR VERIFICATION

Imprimerie VIDAL - AVIGNON

en peddel weer door de Camargue dezelfde weg terug naar St. Gilles. Daar zet ik mij tentje neer op de camping. De camping heeft overdekte tentplaatsen heerlijk in de schaduw en een zwembad. 's Middags ga ik naar het VVV-kantoor en koop een kaartje. Daarna doe ik boodschappen in de Super en slaap 's avonds heerlijk rustig.

Dinsdag 7 juli

Vandaag heb ik niets gedaan. Ik doe de was, koop wat eten en zwem wat.

Woensdag 8 juli

St. Gilles is een stad die ligt op de rand van de Camargue en iets uitsteekt boven de rest van de streek. Onder bij de brug over het kanaal is een leuk aangelegde haven met veel bloemen. Dit stadje was in de middeleeuwen één van de vier hoofdpunten vanwaar pelgrims door Frankrijk naar Santiago de Compostela trokken. Ik dwaal door de vele middeleeuws aandoende smalle straatjes. Tot mijn verbazing staat er ook een Romeins huis, waar nu een streekmuseum in is gevestigd. Ik maak dia's en bezoek het museum.

Donderdag 9 juli

Naast mij op de camping staat een Frans gezin met kleine kinderen. Het is een heel gedoeitje en de kinderen zijn nu niet bepaald stil. Omdat ik in St. Gilles nu wel alles gezien heb, ga ik aan het laatste traject van mijn tocht beginnen. Nu ga ik in tegengestelde richting terug naar Avignon. Fiets weer door de uitgestrektheid van de Camargue en kom voor de tweede keer onder de indruk van de wijde vlakte. Het blijkt dat de Mistral weer waait en op de vlakte merk je pas goed hoe sterk die wind dan is. Vooral als je hem tegen hebt. Het is een wind die in je oren suist en die ervoor dat je de auto's van achter niet hoort aankomen. Ongeveer op dezelfde plaats kom ik de stieren weer tegen. Ze lopen midden op de weg. Ik maak een klikkend geluid met m'n tong en roep hoppa, hoppa. De stoet wijkt uiteen. Een meisje dat er achter fiets knikt goedkeurend. In Arles zit ik even op een terrasje koffie te drinken en zie verschillende fietsers uit Nederland voorbij komen. De camping van Avignon is niet al te vol. Ik zet mijn tentje neer op een plekje met uitzicht op de brug van St. Bénézit. Morgen ga ik naar de stad en dan zien we wel weer verder.

Vrijdag 10 juli

Na de boterhammen ga ik lopend naar de stad. Dat is zo'n kwartiertje lopen. Eerst ga ik naar de Rocher de Doms, de heuvel van de Dom op is gebouwd. Terwijl ik daar naartoe loop, merk ik dat de stad vol is met allerlei artiesten van theatergroepen. Het is een kleurrijk gezelschap. Van 10 juli tot en met 2 augustus wordt hier een festival van de dramatische kunst gehouden. Allerelei theatergroepen treden op in allerlei onderkomens. Ze maken daar luidkeels reclame voor

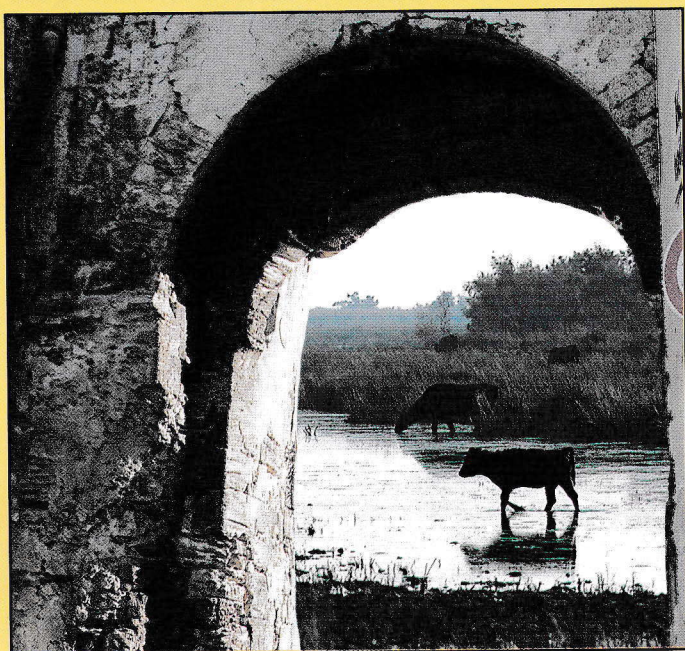
en ik wordt overstelpt met foldertjes. In de kathedraal die naast het Palais des Papes ligt, dwaal ik rond en bekijk de oude fresco's. Verder is er aan de kerk niet zo erg veel te zien. In een foldertje blijkt dat de kerk ook aan het festival meedoet. Zondag zal er tijdens de kerkdienst een mis van Mozart uitgevoerd worden. Ik besluit om zondag daar naartoe te gaan. Dan beklim ik de Rocher en heb een fraai uitzicht over de stad en de Mont Ventoux. Boven op de Rocher ligt een park en allerlei mensen zijn er aan het wandelen, aan het zonnen, een ijsje aan het eten kortom allerlei gezellige dingen aan het doen. Dan loop ik naar het plein dat voor het Palais des Papes ligt. In het VVV-kantoor is tijdelijk het bureau van het festival gevestigd. Ik kijk wat rond en bekijk wat foldertjes om te zien of er nog iets interessants bij is. Langs de hoofdstraat, waar geen verkeer kan komen, liggen allerlei gezellige terrasjes. Op één van de terrasjes ga ik zitten en bestel een koffie. Vlak voor mij gaat een pantomime-speelster als standbeeld staan. Leuke tafereeltjes ontstaan er, want allerlei mensen blijven staan. Ze heeft voor zich op de straat en pet neergelegd, daar kun je geld indoen. Als je daar een geldstuk in gooit beweegt het standbeeld plotseling, soms tot schrik van de omstanders. Helemaal leuk wordt het als ze kusjes gaat uitdelen. Vooral kinderen snappen er helemaal niets van, hoe kan een standbeeld nu kusjes uitdelen? Al zittend op het terrasje maak ik verschillende dia's. Dan ga ik naar de Pont de Bénezit, pont d'Avignon. Het visitekaartje van de stad. De brug staat nog maar een paar bogen overeind. In één van de vele watervloeden is het grootste deel verwoest. In de centrale ruimte waar je toegangkaartjes kunt kopen is een soort tentoonstelling ingericht. St. Bénezit, een herder, kreeg een visioen dat hij een brug over de Rhône moest laten bouwen. Dat is hem gelukt en een lange periode heeft de brug trouw dienst gedaan. Op de brug is een kapel ingericht voor St. Bénezit. Aan het einde van de brug, midden in het water, heb ik een prachtig gezicht op de stad. De stad waar de middeleeuwse muur nog grotendeels omheen ligt. Het Palais des Papes en de Dom torenen hoog boven de stad uit. Een mooi gezicht. Dan ga ik weer terug naar de camping en zie dat er weer allerlei Nederlanders op de fiets zijn aangekomen. Ze gaan morgen met de trein of de fietsbus terug naar Nederland. We wisselen ervaringen uit en kletsen gezellig met elkaar. Ik heb nog een week om van de stad en haar omgeving te genieten. Dat zal niet echt een probleem zijn, want er is van alles te zien en te blijven.

Zaterdag 11 juli.

Vandaag ben ik de camping niet af geweest. Ik heb heerlijk in de schaduw van de bomen gezeten en 's avonds naar het inladen van de fietsbus gekeken. Daarna ben ik met iemand een biertje gaan drinken op het terrasje van het cafeetje op de camping. Hij blijkt een passagier te zijn die mee is gereden met een Nederlandse bus. De passagiers zijn met hun mountainbikes de omgeving aan het verkennen en gaan van avond laat weer terug naar Nederland.

Zondag 12 juli

SAINT-GILLES

PORTE DE LA CAMARGUE

GARD - FRANCE

VILLE de SAINT-GILLES

MAISON du TOURISME

VISITE des MONUMENTS

Ticket Adulte
ENTREE 15 Frs

N°

19880

Vanmorgen ben ik naar de Dom in de stad gelopen. Daar werd de Missa Brevis van Mozart uitgevoerd. De kerk zak tjokvol. Omdat ik vroeg was kon ik een goed plaatsje bemachtigen. Heerlijk om weer eens klassieke muziek te horen en dan in de entourage van een kerk. Enthousiast werd er gezongen en gemusiceerd, heerlijk. Op de terugweg naar de camping doe ik wat boodschappen in een kleine Super dichtbij de camping. 's Middags knip ik wat plaatjes uit, ik hoef niet de hele folders mee naar huis te nemen. Morgen ga ik naar Pont du Gard. Dat zal nog wel een aardig fietstochtje worden.

Maandag 13 juli

Als ik wakker word, tikt het een beetje op de tent. In geen weken heb ik dat geluid gehoord en ik geloof mijn oren haast niet. Toch is het zo. In het winkeltje van de camping koop ik wat melk en brood en ga dan op pad. De Pont du Gard is een oud Romeins aquaduct over de Gard. Ik steek de Rhône over in kom in Villeneuve lès Avignon. Ik fiets dwars door het plaatsje en ik verheug me er nu al op om een keer het één en ander te gaan bezichtigen. De weg gaat stijl het plaatsje uit naar de heuvels. In de buurt is men bezig met het aanleggen van de T.G.V. Daarom staan er borden langs de weg die mij vertellen dat de weg is afgesloten. Zoals altijd trek ik me daar niets van aan en ga gewoon verder. Ik fiets zonder tassen en dat bevalt me heel erg goed. Het plaatsje Pujaut heeft een camping en een leuke hoofdstraat. Veel wijndruiven groeien er langs de muren van de huizen. Na Tavel gaat het gestaag omhoog naar 250 meter. Op de kaart staan bossen ingetekend. Die bossen bestaan uit lage boompjes die last hebben van de hitte en de droogte. Dan kom ik weer op een wat grotere weg. In Valliguières is een Aire de Camping. We zouden dat een boerencamping noemen. Ik volg het weggetje naar de camping. De camping is een grasvlakte met enkele bomen. Als ik zo sta te kijken komt de eigenaar met de auto mij tegemoet. Hij vraagt wat ik wil. Nou, ik wil alleen maar even kijken. Ik vind hem niet erg vriendelijk en gastvrij. Na 5 kilometer verlaat ik de drukke D 86 en ga naar Châtillon du Gard. Een dorp wat hoog boven het dal ligt, zoals de naam al doet vermoeden. Het is een schattig dorp en de straatjes er naartoe gaan steil omhoog. Allerlei huizen zijn ze aan het restaureren. Boven bij de kerk zit ik op een muurtje en bekijk de omgeving. Veel wijngaarden en hier en daar wat akkers. Heel fraai. Even verderop ligt Vers, ook al zo'n schattig dorpje. Oude huizen, een kerk en een fraai pleintje met bomen. Op de kaart staat dat de weg naar de Pont du Gard is afgesloten voor het verkeer. Dat klopt, maar met de fiets is het mogelijk om naar de overkant te komen. Het aquaduct vind ik erg indrukwekkend. Hoge bogen verheffen zich boven het dal waarin de Gard stroomt. In de rivier zwemmen al schreeuwend allerlei mensen rond. Vooral Nederlands hoor ik. In de schaduw van de bomen, op een voormalige camping eet ik mijn broodje op. Bij het VVV-kantoor haal ik wat foldertjes voor mijn dagboek en dan ga ik weer terug naar de camping. Daar terug blijkt het dat de camping steeds voller wordt. Het loopt naar de veertiende juli, een feestdag in Frankrijk en steeds meer mensen krijgen in Europa vakantie. Morgen naar Avignon want in het palais des Papes is een tentoonstelling van klokken.

AVIGNON OFFICE DE TOURISME

**L'Office de Tourisme vous informe
et vous souhaite un agréable séjour**
*the Tourist Office can assist you
and wish you a nice stay*

HEBERGEMENT

accommodation

RESTAURATION

restaurants

PATRIMOINE

monuments

CULTURE ET LOISIRS

culture and leisure

VIE PRATIQUE ET ASSOCIATIVE

everyday life

TOURISME EN PROVENCE

tourism in Provence

Et aussi : réservations d'excursions, billetterie de spectacles, guides interprètes Avignon-Provence, SOS touristes... service en 6 langues étrangères.

and also : tickets and reservations for excursions, box office, tour guide arrangements for Avignon and Provence and tourist assistance... 6 languages spoken

OFFICE DE TOURISME D'AVIGNON

- ◆ CENTRE VILLE - PROCHE GARE
- ◆ PONT D'AVIGNON

AVIGNON TOURIST OFFICE

- ◆ CITY CENTER - NEXT TO THE STATION
- ◆ AT THE BRIDGE,

© 04 90 82 65 11

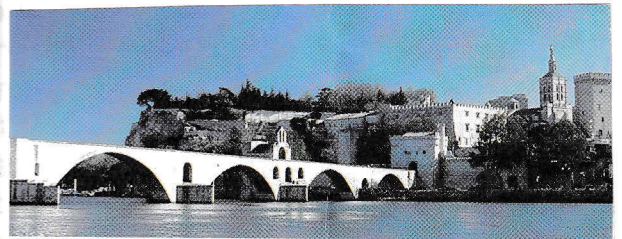
AVIGNON

You want to call

Tanie.

There is no problem.
Nothing sad. OK!

*Soleil
& Culture*

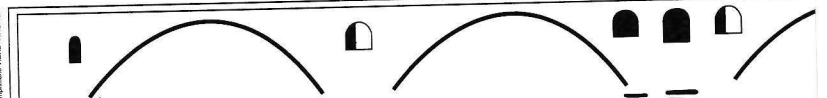
Visite du Pont St-Bénézet

ENTRÉE : 15 Francs

© copyright : gpa

Imprimerie VITAL - AVIGNON

N° 25829

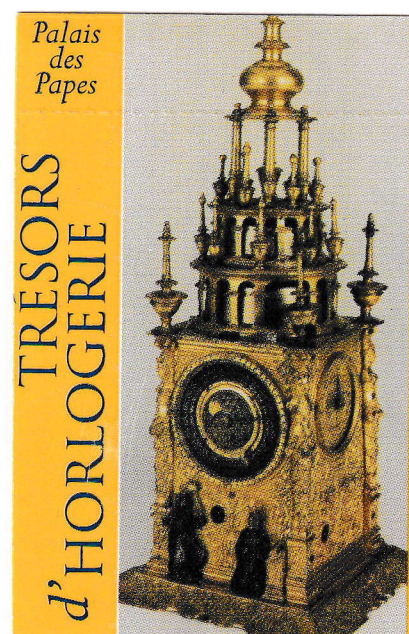
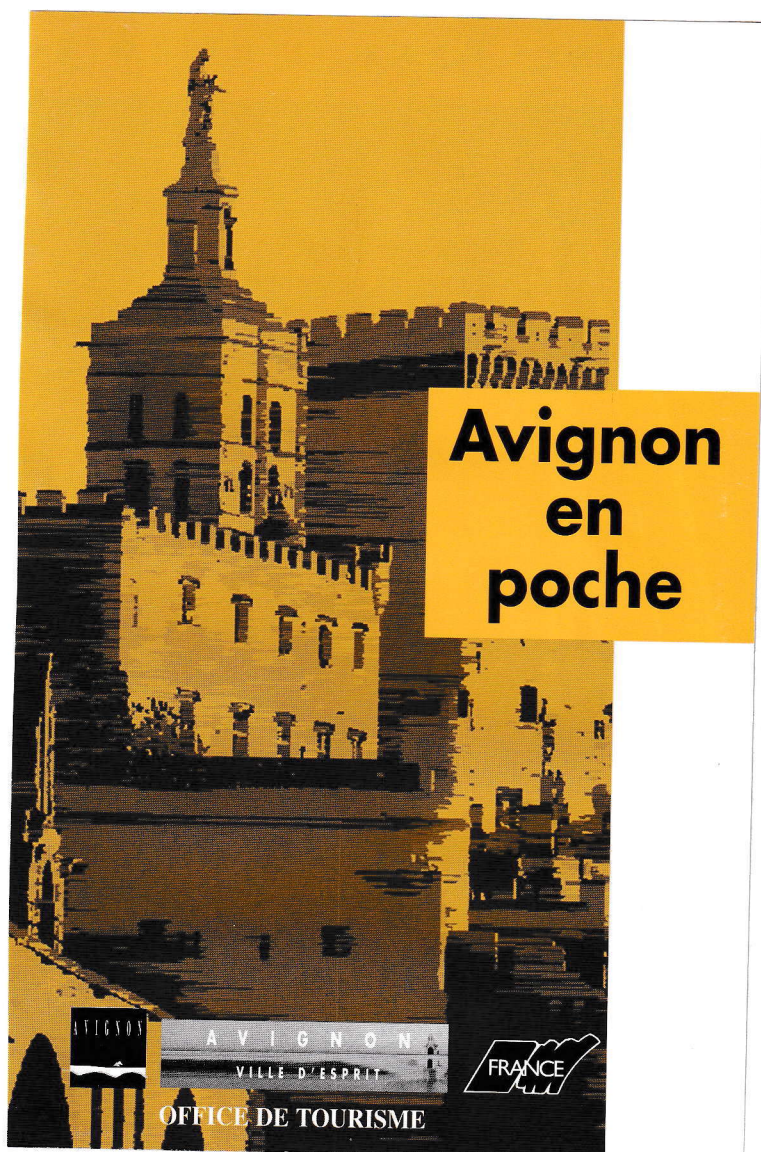
a v i g n o n

Dinsdag 14 juli

Vandaag is het nationale feestdag in Frankrijk. In Avignon is daar niets van te bespeuren, geen vlaggen, geen optochten en geen feestelijkheden. Alleen de aankondiging dat er vanavond een vuurwerk zal worden afgestoken boven de Rhône. Lopend ga ik weer naar de stad. Ik koop een kaartje voor het Palais des Papes en dwaal door het reusachtige gebouw. In de middeleeuwen bekleedde de paus een belangrijke plaats in de politiek, tot ergernis van de Franse koningen. Eén van hen, Filips de Schone, dreef het conflict met paus Bonifatius op de spits. Diens opvolger trok niet naar Rome, maar bleef in Avignon wonen. Zo werd de stad van 1300 tot 1400 een pauselijke residentie. Hierdoor kon de koning de macht van de paus aardig beteugelen. Hij stond hem toe de stad te ommuren, maar slechts met een enkelsteens muurtje zonder defensieve waarde! De stad putte echter grote welvaart uit de belangrijke gast. In een luttel aantal jaren steeg het inwonertal van 5000 tot 40.000! De paus bracht namelijk een hele nasleep aan kardinalen en buitenlandse vertegenwoordigers met zich mee. Deze mensen moesten ook wonen, leven en feesten vieren. De paus koos zich de Rocher als woonplaats en iedere nieuw gekozene putte zich uit om deze woning te vergroten en te verfraaien. Van al dat fraais is maar heel weinig overgebleven. Later heeft het complex een kazerne geworden, dus men kan wel raden wat er met het interieur gebeurd is. Alleen het pauselijke vertrek straalt nog iets van de oude schoonheid uit. Op de vloer ligt een prachtige mozaïekvloer en de schilderijen op de muur zijn werkelijk prachtig. In één van de ontvangstruimten hangen fraaie middeleeuwse wandtapijten. Door de stad wordt het reusachtige complex gerestaureerd en men tracht de kosten te bestrijden door er tentoonstellingen in te organiseren. Zo ook de tentoonstelling van klokken. Hele fraaie staan er. Oude en zeer moderne. 's Middags ga ik op een terrasje wat eten en daarna loop ik naar de camping terug. 's Avonds zit ik aan de Rhône en wacht op het vuurwerk. Dat gaat niet door omdat de mistral waait en dan is er brandgevaar. De politie komt met een geluidswagen rond om dat mee te delen. Jammer, want van vuurwerk kan men meestal mooie dia's maken.

Woensdag 15 juli

Vandaag ga ik naar Villeneuve lès Avignon, de stad die aan de overkant van de Rhône ligt. Het is een relict van de strijd koning - paus. Ik ben om kwart over tien bij het VVV-kantoorje en koop daar een combinatiekaartje. Ik kan dan in alle musea zonder steeds te hoeven betalen en het levert ook nog korting op. Het eerst ga ik naar het museum van Pierre-de-Luxembourg. Daar hangt een zeer belangrijk schilderij uit 1453, de kroning van de Maagd gemaakt door Engueran. Oorspronkelijke heeft het in de kapel van het klooster Cartreux in Villeneuve-lès-Avignon gehangen. Ik vind het prachtig. Het is op dezelfde manier geschilderd als veel werken van Jeroen Bosch. Allegorische voorstellingen moeten de middeleeuwse burger hebben aangezet tot geloofstrouw. Voorstellingen uit het paradijs, de wereld en de hemel worden gadeslagen door de gekroonde Maria. Zeer onder de indruk ben ik en maak een stel dia's, waarvan er helaas niet erg

veel gelukt zijn. Jammer. De museumbeheerder loopt als een trouwe hond achter mij aan en vertelt mij zo hier en daar wat. Daarna ga ik naar het voormalige klooster van de Karthuizerorde. Het is een heel mooi complex waarvan enkele dingen een grote indruk op mij maken. Allereerst de kapel van het klooster. De achterwand is helemaal weg en door de ruimte van de kerk kijk je op het Fort André, dat achter het klooster ligt. Het Karthuizerklooster was een abdij van pausgezinde monniken op koninklijke grond als tegenwicht. Een aantal cellen, of kamertjes van monniken zijn gerestaureerd. Kamertjes waar bed, toilet, schrijftafel de belangrijkste attributen zijn. Omdat de Karthuizer monniken niet tegen elkaar mochten praten en ook nooit uit hun kamertjes kwamen, zijn er in de muren allerlei kijkgaten gemaakt. Doormiddel van die kijkgaten kon men vroeger naar een kleine ruimte kijken, waarin de eucharistie werd gevierd. Alle monniken konden zo, zonder van hun kamer te komen, toch getuige zijn van de eucharistie. Vergeet niet dat men vroeger niet actief deelnam aan de eucharistie, men keek er naar. Wat ik ook heel mooi vind, is een andere kapel waar allerlei muurschilderingen zijn. Ze zijn heel oud en van sommigen is niet veel meer over. Dit oude klooster wordt stukje bij beetje gerestaureerd een moeizaam proces, want in het voormalige klooster zijn veel woningen gebouwd. 's Middags eet ik in het klooster. Er is een soort restaurantje onder verschillende vlierbomen. Ik bestel een heerlijk tarte met sla. Daarna ga ik naar het fort St. André De Franse koningen van vroeger woonden hier, soms. Het fort was vooral bedoeld om de paus in Avignon in de gaten te houden. Boven op het fort heb je dan ook een prachtig uitzicht op Avignon. Ik kan me voorstellen dat elke beweging van de paus zal zijn opgemerkt. De torens bij de ingang van het grote complex zijn te bezichtigen. Ook hier blijkt dat dit fort al voor van alles en nog wat dienst heeft gedaan, bijvoorbeeld als bakkerij. Op de vloer zijn allerlei inscriptie gemaakt en voorstellingen uitgehakt. Dat perste men het deeg in om zo een afdruk in het deeg te krijgen. De Tour van Filips de Schone was vroeger een toegangspoort van de brug van St. Bénézit. Bovenop ook weer een mooi uitzicht op de omgeving. Ook krijg ik daarboven een goede indruk hoe de brug precies naar Avignon heeft gelopen. Ik zie dat hij precies over de camping gaat. Mijn tentje staat niet al te ver van de brug. Men zegt dat onder de brug een danslokaal heeft gelegen, vandaar het lied: sur le pont d'Avignon, on y danse, on y danse. In verschillende foldertjes legt men uit dat het niet op de brug, maar onder de brug moet zijn. Lijkt me ook wat logischer, want de brug is niet zo erg groot. Om daar te gaan dansen tussen het verkeer lijkt me ook niet erg handig.

Donderdag 16 juli

Vanmorgen doe ik wat boodschappen in Villeneuve-lès-Avignon. Daar kan ik tenminste met de fiets heen. Naar Avignon, zo'n grote stad durf ik dat niet. Op het pleintje voor de Super is een markt aan de gang. Allerelei oude dingen uit grootmoeders tijd liggen er. Ik drink koffie op een terrasje en ga terug naar de tent. Zo zijn er ook van die dagen dat je helemaal niets doet.

Vrijdag 17 juli

nouveau !
visite audioguidée

PALAIS DES PAPES

AVIGNON
VILLE D'ESPRIT

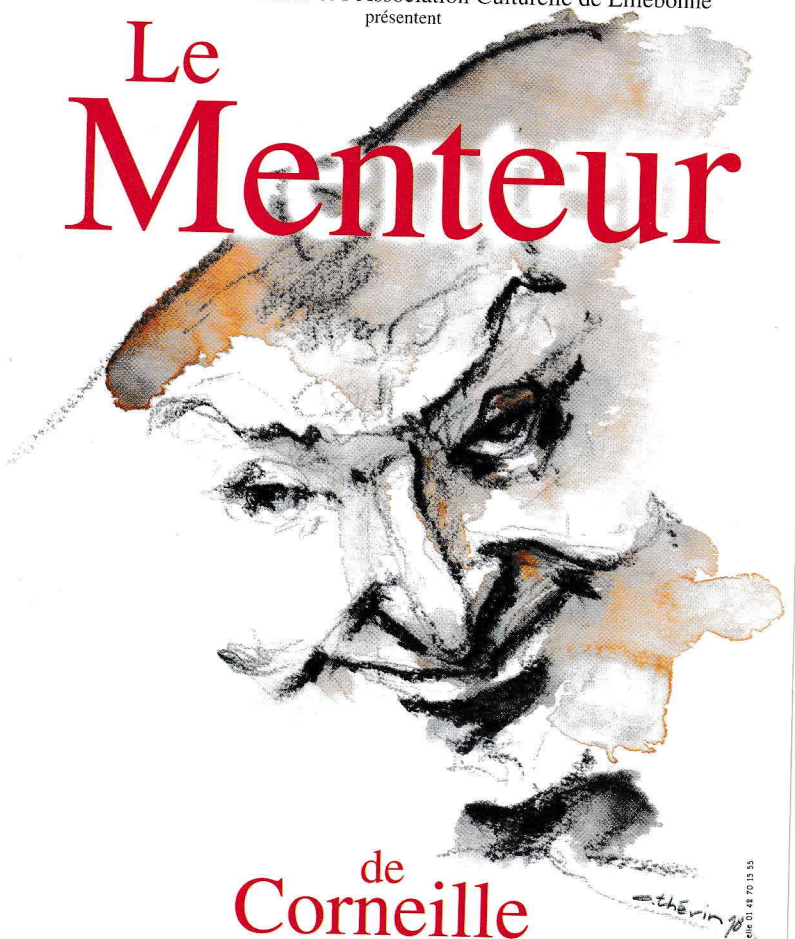

Le Théâtre Pour Jouer et l'Association Culturelle de Lillebonne
présentent

Le Menteur

de
Corneille

comédie mise en scène par Jean-Daniel Laval

avec Gilles Troulet, Elric Thomas, Marie Verdi, Coralie Stevens, Amélie Gonin, Gwénaél Ravaux,
Robert Kassous, Pierre Renou, Antoine Seguin et Luc Delhumeau.

régie lumières Casitas conception décor et costumes Gilles Rétoré réalisation costumes France Sinne et Mich Hell

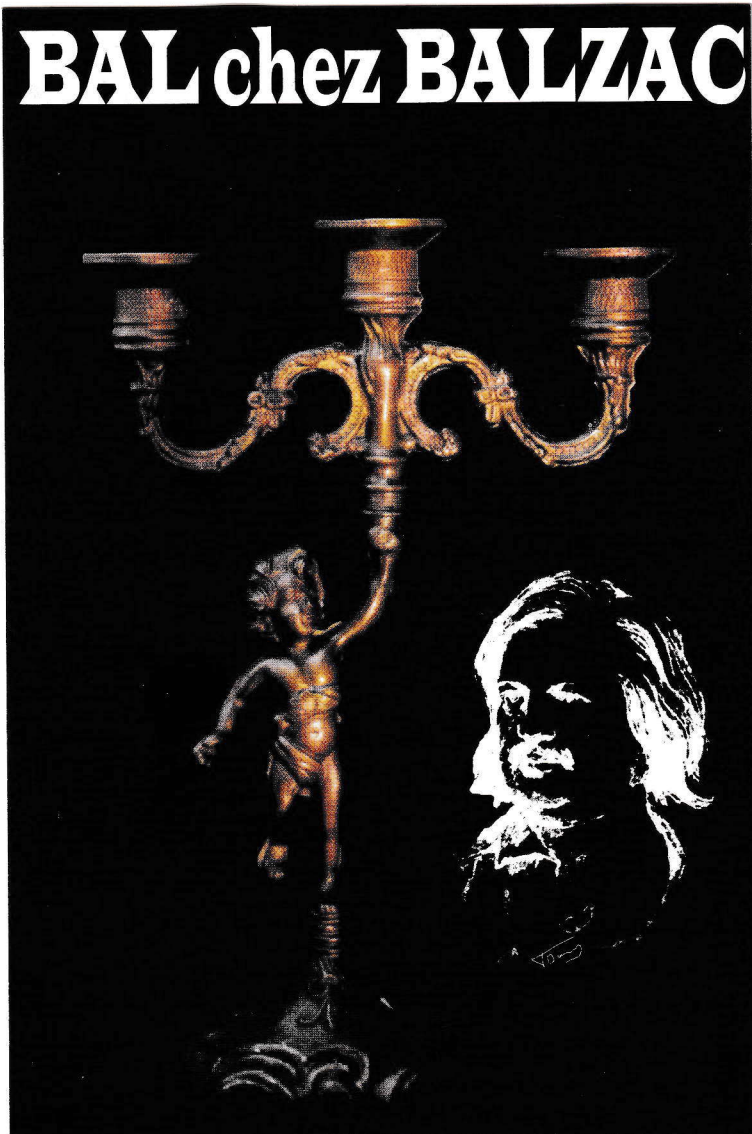
coproduction

avec le soutien de

BAL chez BALZAC

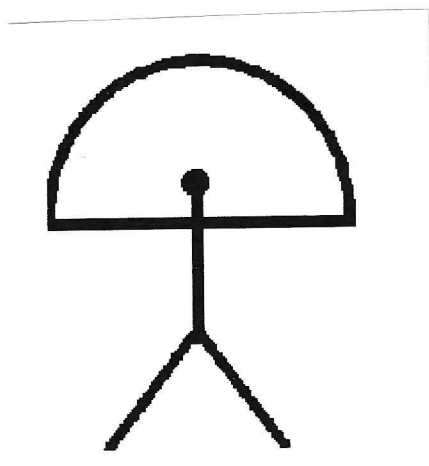
Er was helaas geen Nederlandse krant te koop. Vandaag tref ik al wat voorbereidingen voor mijn vertrek van morgen, ik doe de was. Het is erg warm en ik ben heel erg blij dat ik m'n katoenen tentje heb meegenomen. Alles staat tegen elkaar open en zo is het nog wel uit te houden.

Zaterdag 18 juli

Vandaag moet ik om halfzeven bij de ingang van de camping staan met m'n hele hebben en houden. De fietsbus komt. Ik vind dat wel goed, de tijd dat ik nu weg ben is nu wel mooi geweest. 's Middags pak ik de tassen in en ga op het terrasje van de camping zitten. Ik drink een biertje en wacht totdat het restaurantje open zal gaan. Het blijkt dat de keuken pas om zes uur aan het eten gaat beginnen. Daarom koop ik van m'n laatste franken in het winkeltje eten en verlaat de camping. Op een bankje in de schaduw ga ik zitten eten. De parkeerplaats voor de camping stroomt zo langzamerhand vol met andere fietsers. We praten wat en een kwartier voor tijd arriveert de bus. We laden alles in en gaan op weg naar Nederland. Het is een slaapbus, dus even voorbij Lyon wordt de boel omgebouwd. Het valt mij niet tegen dat ik redelijk goed slaap.

Zondag 19 juli

Om zeven uur zijn we in Nederland en stoppen in Neder-Weert bij een wegrestaurant. Ik bestel een ontbijt en betaal met Franse en Belgische franken. Een half uur zijn we te laat in 's-Hertogenbosch. Daar staat Jenny al op de uitkijk. Het is een warm weerzien. Heerlijk is het om weer in haar nabijheid te zijn. We drinken wat koffie in een restaurantje en dan beginnen we aan de gezamenlijke tocht naar Zutphen. De kilometerteller op de fiets wijst 1978.1 aan. Waarlijk een leuk ommetje naar Zuid-Frankrijk.

VILLENEUVE

LEZ AVIGNON

F
CB
D

